

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 8 (1723) 1983 VASARIS-FEBRUARY 24 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Sielų naikintojai

Tikinčiosios Lietuvos Dienai ruošiantis

Neseniai minėjome Vasario šešioliktąją, kuri primena mums Lietuvos valstybės atstatymą, j o s trumpą naujos nepriklausomybės laikotarpį, pasibaigusį valstybingumo sunaikinimu. Gyvename viltimi, kad Lietuvos valstybė vėl bus atstatyta ir laisvė atgauta, tačiau kol tai įvyks tauta yra priversta gyventi svetimos valstybės rėmuose bei jos santvarkoje. Laukiant Lietuvos valstybės atstatymo, vyksta mūsų tautoje likiminio pobūdžio procesas, būtent, jos nutautinimas ir nureliginimas. Tai procesas, kuris siekia toliau nei valstybingumo sunaikinimas. Kai valstybės pavergėjas, didesnės jėgos ar tarptautinių sutarčių verčiamas pasitraukti, valstybė bemač gali būti atstatyta, iš naujo suorganizuota. Tai matėme pvz. Lietuvos atveju 1918 metais. Sunaikinti tautos rėmai gana greitai atstatomi, bet sunaikinta tautos siela nebeatgaivinama. Čia glūdi didysis lietuvių tautos pavojus. Lietuva 1918 m. galėjo spręsti atstatyti savo valstybingumą, kad ir nauja forma, nes tautos siela nebuvo sunaikinta nė per 122 rusiškos priespaudos metus. Tame niūriame laikotarpyje tauta pajėgė išlaikyti dvasinį savo atsparumą ir svetimos valstybės rėmuose, kurie buvo pilni varžtų. Tas pats uždavinys tenka mūsų pavergtai tautai ir dabar — sovietinės valstybės rėmuose neprarasti sielos.

MINĖTASIS uždavinys nėra lengvas — jis žymiai sunkesnis nei cariniais laikais, kai sielos naikintojų pajėgumas buvo gerokai silpnesnis. Anuomet įsiveržti lietuvio sielon rusų žandarui, mokytoji, laikraščiu buvo daug sunkiau, nes neturėjo patogaus priėjimo. Lietuvis anuomet galėjo nesunkiai išvengti rusiškos įtakos bei jos kėslų užsidaręs savo kaime. Dabar tokios apsaugos nebėra. Į lietuvio sielą veržiasi labai stipria srove tautinės sąmonės ir tikėjimo naikintojai. Vietoje tautinės sąmonės persamas internacionalizmas, o vietoje krikščioniško tikėjimo — bedievybė. Ir tai daroma visu valstybiniu pajėgumu per mokyklą, per spaudą, per radiją, per televiziją, per teatrą, per dailę, per organizacijas, per valdines darbovietes, net per vaikų darželius. Ypač stengiamasi sunaikinti lietuvio tikėjimą, kuris yra tvirtasis jo sielos pradas, jo didžioji atrama, teikusi jėgas per ištus šimtmečius. Dėlto pvz. kunigai neprileidžiami prie jaunimo, kad nesugriautų jo sieloje diegiamos bedievybės ir neįkvėptų krikščioniško tikėjimo, kurio taip bijo sovietinis ateizmas, grindžiamas pasenusiais, naiviais argumentais. Dėlto yra uždraustos visos vienuolijos, kad negalėtų skleisti krikščioniškos dvasios, gaivinančios tautą iš vidaus. Dėlto uždrausta religinė spauda, galinti stiprinti lietuvių dvasinės grėsmės dienas.

PASIKĖSINIMAS į mūsų tautos sielą yra labai realus. Jeigu tauta pajėgs atlaikyti šį naujųjų laikų pasikėsinimą, bus aišku, kad jina yra nesunaikinama jokių žemiškų valdovų, jokių sovietinių ar kitokių sistemų. Bet šiuo metu niekas negali panašauti. Mūsų tauta dvasiniu požiūriu yra tokioje ugnyje, kurios pasekmių neįmanoma pramatyti. Viena tik aišku — tautos atsparumas gali būti didesnis už pasikėsintojo pajėgumą. Dvasinėje srityje lemia vidinė jėga, kurios ir pragaras negali įveikti, jeigu nepalaužiama atsparos valia. Dėlto drąsiai galime sakyti, jog lietuvių tauta gali atlaikyti ir dabartinę sielos naikintojų ugnį. Bet tam reikia teikti dvasines jėgas, ypač stiprinti tautos tikėjimą. Gyvendami išeivijoje nedaug tegalime padėti pavergtiesiems tautiečiams tiesiogine prasme, tačiau galimybų yra. Visų pirma turime stiprinti savosios išeivijos tikėjimą, nes esame tautos dalis, ir jos tikėjimas yra reikšmingas ir pavergtiesiems. Antra, turime rengti Tikinčiosios Lietuvos Dieną (Kanadoje — I kovo sekmadienį), kuri skatintų išeiviją teikti savo dvasines ir materialines jėgas Lietuvos tikinčiųjų pagalbai. Trečia, minėtos dienos ir kitomis progomis turime belstis į viešąją opiniją, informuoti kitataučius apie persekiojamą tikėjimą Lietuvoje ir tuo sugėdinti sovietinius lietuvių sielos naikintojus. Tai nėra dideli žingsniai, tačiau reikšmingi Lietuvos kelyje, ypač jeigu žengiami visos išeivijos mastu. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

Skraidančios bombos

Kanados užsienio reikalų ministras A. MacEachenas pranešė parlamento nariams, kad Vašingtone buvo pasirašyta penkerių metų sutartis, kuri leis JAV ginklų bandymą Kanados teritorijoje. Visų dėmesys staiga nukrypo į skraidančias atominės bombas, kurių navigacinius įrenginius JAV nori išbandyti šiaurinėje Albertoje, kur žemės paviršius yra panašus į Sovietų Sąjungos, turintis panašų klimatą. Bandymas esąs svarbus, nes tos bombos skrenda netoli nuo žemės, išvengdamos radarų tinklų. Bandymui panaudotos bombos neturės atominio užtaisų. Pasirašytoji sutartis sukelė demonstracijas kakuriuose Kanados miestuose ir netgi protesto balsus parlamente. A. MacEachenas ir pats ministras pirm. P. E. Trudeau teigia, kad naujoji sutartis tėra

bendro pobūdžio. Esą kiekvienas bandymas turės būti atskirai sutartas. Galutinis sprendimas skraidančių bombų klausimu nesąs padarytas. Pasak P. E. Trudeau, pernelys anuometinio užsienio reikalų ministro M. MacGuigana pranešimas, kad šis susitarimas jau pasiektas, esąs klaidingas. Kitokios nuomonės buvo socialistų vad. E. Broadbent, telefonu pasiekęs net į konferenciją Sri Lankon (Ceilonan) išvykusį M. MacGuiganą. Pastarasis atsisakė kalbėti šiuo klausimu, patardamas kreiptis į P. E. Trudeau, kuris tvarko savo vyriausybės politiką.

Dalyvių gausa nepasižymintys demonstracijos prieš skraidančių bombų bandymus Albertoje vyksta jau senokai. Jas rengia įvairios grupės, siekiančios atominio nusiginklavimo (Nukeita 18-tą psl.)

Lietuvių Bendruomenės surengtame pagerbime Vašingtone, kuriame buvo atsisveikinta su buvusiais JAV kongreso nariais, uoliai rėmusiais Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių laisvės bylą. Viršuje: JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos atstovas R. STIRBYS įteikia dovaną "Ad hoc" komiteto pirm. B. DONNELLY; iš kairės — C. F. DOUGHERTY, dr. A. BUDRECKIS, A. GEČYS. Apačioje: JAV kongreso nariai ir lietuvių veikėjai, dalyvavę pagerbime

Du kunigai saugumiečių replėse

Kun. Alfonsas Svarinskas tardomas, kun. Ričardas Černiauskas kalinamas. Tikinčiųjų prašymas Kurojedovui

V. Vokietijos katalikų žinių agentūra KNA paskelbė trumpą pranešimą apie teismą 58-rių metų kunigui Alfonsui Svarinskui už tariamą "antitarybinę" veiklą. Pranešimas remiasi žinia, kurią sausio 26-ją išplatino Tassas. KNA pastebi, kad Viduklės klebonas jau anksčiau du kartus buvo suimtas ir nuteistas. Prokuratūra dabar kaltina Svarinską, kad jis nepaisęs įvairių ankstesnių įspėjimų, toliau gaminęs vadina "smeižikišką medžiagą" apie Sov. Sąjungą ir ją platinęs užsienyje.

Grasiniama nužudyti

Ta pati agentūra sausio 25 d. paskelbė pranešimą apie kun. Ričardą Černiausko suėmimą. Tai esąs, pagal KNA, pirmas kunigo suėmimas Lietuvoje po dešimties metų. Skelbiama, kad 28-rių metų kunigas Černiauskas pastaruoju metu darbavosi Sv. Petro ir Povilo parapijoje Vilniuje. Dar nežinoma, kokiame kalėjime laikomas ir kuo jis kaltinamas. KNA primena, kad kun. Černiauskas buvo kelias dienas milicijos sulaikytas 1980 m. rugpjūčio mėnesį, kai vedė rekolekcijas jaunimo stovykloje. Valdžios organai reikalavo jį iškelti iš Vilniaus, bet vėliau leido jam dirbti minėtoje parapijoje Vilniuje be teisės sakyti pamokslus, dėl kurių jis buvo tikinčiųjų, ypač jaunimo, mėgstamas.

Pastaruoju metu kunigas Černiauskas ne kartą buvo kviečiamas į Saugumą, jam buvo grasinama, kad jo laukia "nenatūrali" mirtis, jei nesiliaus dirbęs su jaunimu. Agentūra primena, kad Lietuvoje jau buvo nužudyti trys kunigai ir apie dešimt užpulėti, kaip ir iš jų sunkiai sužeisti. Savo metu kunigų teismai sustiprino pasipriešinimą krašte ir davė aktyvą pasirodyti pogrindžio laikraščiu "LKB Kronika"

Prašymas komisariui

Naujausiame, t.y. 55 "LKB Kronikos" nr. pranešama, kad 1982 m. spalio mėnesį daugiau kaip 500 Kapčiamiesčio ir Šlavantų tikinčiųjų pasirašė pareiškimą TSRS Religijų Reikalų Tarybos įgaliotiniui Kurojedovui, reikalaujanti: "užtikrinti, kad valdžios organai laikytųsi įstatymų ir neleistų ateizmui, kaip privačiai pasauliui, kištis į Bažnyčios vidaus ir tikinčiųjų sąžinės reikalus; uždrausti ir nutraukti barbariškus veiksmus — kryžių naikinimą visoje Lietuvoje; išaiškinti ir nubausti Lazdijų rajono kryžių grovėjus ir jų inspiratorius; užtikrinti, kad nebūtų trukdoma statyti meniškus kryžius ir koplytstulpus kapinėse, sodybose, pakele, netrukdam eismo matumui, kaip ir įvairius meniškus stogastulpus".

Pareiškimo autoriai protestavo prieš tai, kad pernai rugsėjo 30 d. Kapčiamiesčio ir Šlavantų parapijos pakele buvo nugriauti trys kryžiai, o kitose Lazdijų rajono vietovėse dar penki kryžiai. Tai padarė nebe pirmą kartą rajono Saugumo organų inspiruoti as-

menys su milicijos pagalba.

Kolektyviniame rašte sakoma: "Mes, tikintieji, kuriems kryžius yra gyvenimo atrama ir viltis, juos saugojome kaip brangiausią relikviją jau nuo 1387 metų. Kryžių nešiojame ant kaklo, kabiname ant sienos savo butuose, statome miruosiems, juo puošiam sodybas ir pakeles. Gražūs didelės meninės vertės kryžiai — mūsų tautos kultūros lobis. Kryžiuose ir koplytstulpiuose menininkai išreiškia visą tautos dvasinę jėgą, todėl savo puošnumu jie prilygsta architektūriniais ir tapybiniais meno šedevrams. Tačiau nuo pat pirmųjų sovietų valdžios atkūrimo Lietuvoje dienų buvo naikinamos ir uždarinėjamos ne tik bažnyčios, bet masiškai griaujami ir draskomi kryžiai. Barbariškas bedievių darbas, ne be TSRS Ministrų tarybos žinios, tęsiamas ir dabar, kai jau nuo 1967 m. komunizmo kūrime Lietuvoje dienų buvo augstos žmonių sąmonės kolektyvo, pagrįsto humanizmu ir demokratiškumu, sukūrimas".

Pareiškimą Kurojedovui pasirašė 233 tikintieji Kapčiamiestyje ir 281 Šlavantuose. Lmb.

Maldininkai prie Nukryžiovimo koplyčios Žemaičių Kalvarijoje 1976 m.

Pasaulio įvykiai

NAUJUOJU IZRAELIO KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIU PREMJEERAS M. BEGINAS pasirinko ambasadorių M. Arensą Vašingtone. Jis yra gimęs Kaune 1925 m. gruodžio 27 d., į JAV su tėvais atvykęs 1939 m. Studijavo Massachusetts ir Kalifornijos technologijos institute, dalyvavo II D. kare statybiniuose JAV kariuomenės daliniuose, Izraelin atvyko 1948 m. Čia pasireiškė kaip aeronautikos inžinierius lėktuvų ir raketų gamyboje. Pranešimuose spaudai M. Arensas teigia, kad persikelti Izraelin jį paskatino įvykiai Lietuvoje ir Latvijoje, kur vokiečiai sunaikino 95% žydų. Esą 1948 m. reikėjo pradėti kovą Izraelyje, kad būtų užtikrintas šios valstybės ir žydų tautos išlikimas. Politikon M. Arensas įsijungė 1973 m. Kai M. Begino grupė laimėjo rinkimus 1977 m., buvo paskirtas užsienio reikalų ir saugumo komiteto sekretoriumi parlamente. Atsistatydinus krašto apsaugos ministeriui E. Weizmanui 1980 m., premjeras M. Beginas jį norėjo pakeisti M. Arensu, bet jis atsisakė įsijungti ministerių kabinetai, protestuodamas prieš Izraelio-Egipto taikos sutartį. Esą ji atnešė per daug nuolaidų Egiptui. Dabar tą sutartį M. Arensas laiko įvykiu faktui ir žada jos laikytis. Naujasis krašto apsaugos ministras M. Arensas kaip ir pats premjeras M. Beginas yra kietos linijos šalininkas, tik gal kiek labiau sukalbamas už A. Šaroną.

Teismas Varšuvoje

Kariniam režimui Lenkijoje rakstinti buvo tapęs slapta "Solidarumo" unijos radijas, turėjęs keliolika transliacijų 1982 m. Joms buvo panaudoti pasigaminoti silpnai siųstuvai didžiųjų Varšuvos pastatuose. Karinis tribunolas Varšuvoje paskyrė 4,5 metų kalėjimo slapto radijo grupės vadovui Z. Romaševskui, 3 metus — pranešėją dirbusiai jo žmonai Zofijai. Kiti septyni grupės nariai gavo mažesnes bausmes, kaip ir netgi buvo suspenduoti.

Darbo stovyklos

Valstybės pasekretoris L. Eagleburgeris parūpino pranešimą JAV kongresui apie priverstinio darbo stovyklas Sovietų Sąjungoje. Medžiaga buvo surinkta, remiantis žvalgybos duomenimis, pasikalbėjimais su buvusiais kalininiais, "Amnesty International" duomenimis. Sovietų Sąjungoje yra daugiau kaip tūkstantis priverstinio darbo stovyklų, kuriose uždaryti keturi milijonai kalinių. Apie 10.000 yra politiniai ir religiniai kaliniai, į stovyklas patekę dėl savo įsitikinimų. Tai didžiausia vergų sistema dabartiniame pasaulyje, atliekanti projektus, kuriems nesurandama normalios darbo jėgos. Dalis kalinių sunkiose sąlygose talkina dujotiekio tiesimui į V. Europą.

Žalingi gaisrai

Pietinę Australijos dalį nušaubė didelės sauros atnėstų krūmų gaisrai, palietę P. Australijos ir Viktorijos valstijas, priartėję prie didžiųjų Adelaidės ir Melburno miestų. Daug žalos buvo padaryta žemės ir gyvulių ūkiams, mažesniems miesteliams. Gaisruose žuvo apie 70 gyventojų, pastogės neteko 10.000. Vien tik Viktorijos valstijoje buvo sunaikinta 750 ūkių, 15.000 avių, 8.000 galvijų. Liepsnos, išplėtos stipraus vėjo, buvo apmėsusios beveik 7.000 kv. km plotą. Visiškai sudegė septyni miesteliai. Adelaidėje buvo suimtas darbo neturintis jaunuolis A. M. Davey, apkalintas krūmų padėgimu prie šio miesto.

Šiame numeryje:

Sielos naikintojai

Valstybingumas greitai atstatomas, jei gyva išlieka tautos siela

Du kunigai saugumiečių replėse

Kun. A. Svarinskas ir kun. R. Černiauskas tardomi ir kalinami

Aušros Vartų paveikslą atgabeną Algirdas

Mažai tyrinėta informacija, pasirodžiusi lenkų spaudoje

Išėjimo veikla svarstybų ugnyje III

Opūs klausimai, keliama viešumoje kun. Jurgio Šarasko

Kelias į tiesą — ne įniršis

Dr. Dov Levinas, knyga "Plungė" ir jos nepatikimumas

Jaunimas tolsta — reikia reformų

Trdiciškai keliai bei renginiai dažnai užmiršta jaunimą

Šviesioji žmogaus charakterio pusė

Aurelijos Balašaitienės novelės "Susitikimas pamary"

Didieji laimėjimai liko tenai...

Žymiojo aktorius Henriko Kačinskio keliai Lietuvoje ir išeivijoje

Alanto poezijos pavirsmuose

Naujasis jo kūrybos leidinys ir jo keliamas mintys

Pasaulio Lietuvių Dienos išeivijos sostinėje

Didieji renginiai, kuriems ruošiasi tūkstantai tautiečių

TĖVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyta. KastytisMetinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Rėmėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra.
Auktorų pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Aušros Vartų paveikslą atgabeno Algirdas

Lenkų laikraštis Amerikoje apie Aušros Vartų
paveikslo atsiradimą Vilniuje

STEPAS VARANKA

Lenkų laikraštis "Gwiazda Polarna" 1979.VIII.8 laidos skaitytojų laišku skyrė išspausdinti W. Brylewskio iš Floridos pateiktą AV paveikslo istoriją, kurią čia trumpai atpasakojau.

Seni istoriniai šaltiniai (autorius jų nenurodo) tvirtina, kad AV paveikslas Vilniun buvo atgabentas DLK Algirdo 1363 m. kaip karo grobis iš Cherseneso (Korsunio). Kovoje prieš totorius Algirdas užėmė minėtą vietovę — nedidelę graikų koloniją prie Juodosios jūros, arti dabartinio Sevastopolio. Iš ten jis paėmė ir dalį šventovės turto, įskaitant ir Marijos paveikslą. Pradžioje jis buvo vadinamas Korunksa Dievo Motina.

Algirdas, atgabėjęs tą paveikslą Vilniun, padovanojo pamaldžiai savo žmonai Marijai, kad AV paveikslas Vilniun buvo atgabentas DLK Algirdo 1363 m. kaip karo grobis iš Cherseneso (Korsunio). Kovoje prieš totorius Algirdas užėmė minėtą vietovę — nedidelę graikų koloniją prie Juodosios jūros, arti dabartinio Sevastopolio. Iš ten jis paėmė ir dalį šventovės turto, įskaitant ir Marijos paveikslą. Pradžioje jis buvo vadinamas Korunksa Dievo Motina.

XV š. gale, artinantis prie Vilniaus totoriams, DLK Aleksandras, Kazimiero Jogailaičio sūnus, prašant miesto valdybai ir gyventojams, apvedė miestą naują mūrą sieną kaip apsauga nuo priešių. Miesto gale, "Ostrym" rajone, buvo pastatyti pagrindiniai vartai, vadinami Medininkais, pietryčių pusėje. Jie buvo bokšto formos su koplyčia viršuje.

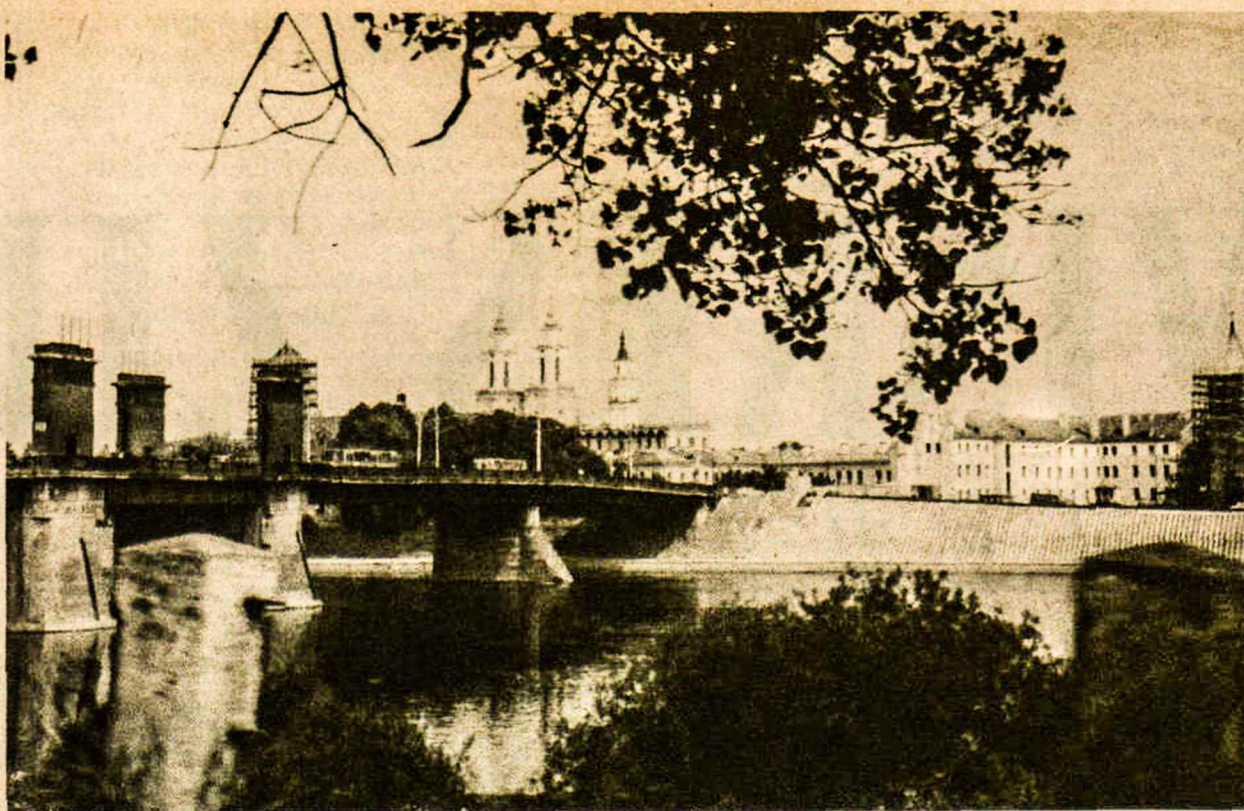
I šią koplyčią vienuoliai perkėlė ir minėtą Marijos paveikslą, veidu nukreiptą į pietryčius, kad atvykstantieji Vilniun pirmąjį žvilgsnį nukreiptų į paveikslą. Nuo to laiko Algirdo atvežtas paveikslas pradėtas vadinti "Ostrobramskim".

Po Brastos unijos 1596 m. Šv. Trejybės vienuoliai paveikslą perkėlė į Šv. Mikalojaus cerkvę prie buvusios Didžiosios gatvės. Tai buvo seniausia krikščionių šventovė Vilniuje, statyta Gedimino laikais. 1609 m. karaliaus pareigūnai Sienkowskis ir Krawčevskis tą šventovę paėmė globon karaliaus kaip vyriausio šventovių globėjo bei gynėjo. Nuo to laiko paveikslas buvo unitų globoje, vėliau grąžintas AV koplyčiai.

XVII š. DL kunigaikščio vicekancleris Steponas Pacas, uolus katalikas, ir unitas Dulavičius, miesto burmistras, pastatė prie AV koplyčios vienuolyną, kurį atidavė iš Romos pakviestiems karmelitų vienuoliams kartu su Šv. Trejybės šventove. Vėliau karmelitai perėmė ir koplyčią su Marijos paveikslu.

Rusijos caro Aleksiejaus Michailovičiaus okupacijos metu (1655-1661) Vilniaus karmelitai paveikslą slapta išgabeno Karaliaučiu. 1671 m. karmelitai įstanciją koplyčią nugriovė ir pastatė naują. Statybos metu AV paveikslas buvo laikomas netolimoje Šv. Teresės šventovėje. Grąžindami paveikslą koplyčiai, karmelitai nukreipė Marijos veidą į miesto pusę. Nuo to laiko prasidėjo pamaldos siauroje gatvėje 1714 m. kilęs Vilniuje didelis gaisras sunaikino koplyčią. Išgelbėtas paveikslas perkeltas Šv. Teresės šventovėn, kur išbuvo 25 metus. 1744 m.

J. Kairys

Dabartinio Kauno miesto vaizdas, fotografuotas turistų 1982 metų vasarą. Matyti Aleksoto tiltas ir pastatai

Kritinės bei diskusinės pastabos

Išėivijos veikla svarstybių kaitroje III

Atsiliepiant į kaikiurias kun. Jurgio Šarauskio mintis, paskelbtas spaudoje

A. J. KASULAITIS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

VI

Įsismaginęs kun. Šarauskas aiškiai teigia dvi tezes, kurios dar sunkiau priimtinos, negu kaikiurie ankstesni teigimai. Viena, tai sustabdymas betkokios kutūrinės veiklos jo stiliaus politinio darbo sąskaiton ir antra — bendradarbiavimas su okupantu bei jo statybiniais.

Pagal kun. Šarauską, "per daug pinigų išleidžiamame kultūrinei veiklai ir permažai skiriamame lėšų politinei veiklai". Esą negalima sutikti su tvirtinimais, kad "turime remti kultūrinę veiklą", dainų švenčių, knygų ir poezijos vakarėlių ir pan. "Tik politinė veikla išlaisvins Lietuvą ir apsaugos jos kultūrą (...). Politinei veiklai turėtume daugiau skirti pinigų ir daugiau pastangų".

Iš principo kun. Šarauskas siūlymas daugiau dalyvauti politiniame darbe yra sveikintinas. Politikoje dalyvauja metų metais skundžiasi organizuota ir kitokia akcija prieš politinę veiklą. Todėl kun. Šarauskas mintis yra pagalbini.

Tačiau, žiūrint į visų jo pareikšimų kontekstą, mums atrodo daug teisingesnis ir realusis A. Rinkūno atliepis "Tėviškes Žiburiuose" (1982.XI.4): "Po ilgesnių bandymų esame radę tinkamą balansą tarp kultūros ir politikos. Iš vienos pusės Š. Amerikoje sudedame imponantiškas sumas Lietuvos laisvinimo reikalams, iš kitos — dar didesnes sumas sudedame kultūrinei švietimo veiklai". Todėl teisingai pastebi A. Rinkūnas, kad sustabdymas visos kultūrinės veiklos būtų kirtimas šakos ant kurios visi sėdime, net ir tie samdomi "specialistai", nes išnykus lietuviams kas gi jiems mokės, kas gi tuos pinigus sukaups?

Kartojame, didesnis dėmesys ypač prasmingesnei ir kūrybingesnei veiklai yra sveikintinas. Tačiau viso kito atsisakymas politinės veiklos sąskaiton kažin ar gali būti pateisinamas, žiūrint iš ilgesnės perspektyvos.

Kalbant apie politinę veiklą apskritai, yra būtinas realus nusiteikimas, brandus žvilgsnis į galimus rezultatus, tam tikras pusiausvyros jausmas.

Prisimena jau prieš kelio meta metų veikę, ir tai labai aktyviai, Rezoliucijos Remti Komitetas. Kad tas komitetas ir jo energingasis pirmininkas pasiekė gražių laimėjimų, turbūt niekas neginčys. Tačiau kiek reklamos būta, kiek tam reikalui pinigų išleista, kiek triukšmo sukelta, kiek nervų sugadinta! Dar daugiau. Reklaminis įkarštis buvo pasiekęs tokį laipsnį, kad net buvo sudarinėjamas įspūdis, jog Richardas Niksonas esąs komiteto narys, jau nekalbant apie daugybę senatorių, kongresininkų ir t.t. Vienur kitur net mintelė buvo metama, kad R. Niksonas išrinkus JAV prezidentu, dideli dalykai prasidės...

Šmaukšt — ir R. Niksonas prezidentas! Visos tos reklamos ir pagyrų sukeltos viltys taip ir subliūško į Baltųjų Rūmų tvoros vartus. Kiek žinome,

nei pirmininkas, nei kitas komiteto narys net augštesnės tarnybos negavo. O ką kalbėti apie pavergtosios Lietuvos bylą. Faktas tėra, kad komiteto veikla, užuot meteoriskai stiprėjusi "savam" prezidentaujant, pamažu tilo, o dabar, rodos, ir visai nutilo.

Pats kun. Šarauskas ištisus metus dirbo, rodos, Valstybės Departamente. Iš milijonų jaunų žmonių tik sauja turi tokią progą. Tačiau ar kun. Šarauskas pastūmėjo Lietuvos bylą nors per pėdą į priekį? Niekur neteko nei girdėti, nei skaityti, kad jis būtų tą ar kitą darbą Lietuvai padėti atlikęs. Neklaustume, jei kun. Šarauskas neišjaustų turis teisę kritikuoti ir VLIKą, ir ALTą, ir LB, ir kas jam tik į galvą ateina. Laukiame jo informacijos.

VII

Taip "susitvarkęs" su "kultūriniais žaisliukais", kun. Šarauskas vana to, kurio, jo nuomone, kalti dėl lietuvių parapijų ir išėivijų religinės padėties.

Pagal jį, lietuvių išėivijų religinė padėtis yra liūdina. Kunigų nėra, tad tuojau ir parapijų nebus. Kunigų trūkumu kaltinami tėvai, visuomenė, Šv. Kazimiero kolegija. Tėvai esą neskatina pašaukimų. Visuomenė negerbia kunigų ir domisi tik pelningomis profesijomis. "Šv. Kazimiero kolegija neturi tinkamo mokytojų kolektyvo, administracijos ir auklėjimo programos. Tai viešbutis, bet ne kolegija".

Kitame laikraštyje šiuo klausimu pasisakė kolegijos rektorius prel. Ladas Tulaba. Mums tik kyla mintis ar kun. Šarauskas dirba lietuviškoje parapijoje, ar mato jos gyvenimą iš arti?

Mes ir dabar nemanome, kad lietuviams trūksta kunigų išėivijoje, kaip jų netrūksta ir amerikiečiams bei kitoms tautoms. Mums menasi, kad mes turime per daug kunigų psichiatrų, muzikų, psichologų, poetų, teologų, profesorų, mokslininkų ir kitokių, bet jau beveik "su žiburiu" reikia įieškoti kunigo klebono, kunigo vikaro ar kunigo jaunimo kapeliono.

Antra, jei klebonas ir vikaras pasitenkintų kunigiško mis pareigomis — Mišiomis, išpažinčių klausymu, pamokslavimu ir kitokia Kristaus mokslo mokymu bei sakramentų teikimu, o visa kita paliktų rūpėsiui ir atsakomybei parapijiečių, kurie ir šiaip geriau tuose reikaluose nusimano, vienas kunigas galėtų aptarnauti nevieną parapiją.

Trečia, jei lietuvių kunigai dirbtų lietuviškoje parapijoje, jos greitai, bent dėl kunigų stokos, neišnyktų.

Kalbant apie Šv. Kazimiero

kolegiją, verta priminti Šv. Tėvo Jono-Pauliaus II žodžius: "Su dideliu džiaugsmu sutikau celebruoti jums Mišias trisdešimt penkerių metų sukaktįje nuo įsteigimo Popiežiškos Šventojo Kazimiero Kolegijos. Sveikinu šio garbingo instituto rektorių bei vadovybę, kunigus, aliumnus ir buvusius aliumnus (...). Malonu pripažinti, kad tokiu trumpu laiku daug nuveikėte. Jūsų kolegija išleido visą eilę kunigų į visą pasaulį. Raginu tuo keliu eiti pirmyn".

VIII

Taręs, kad "patriotizmas reiškia politinę veiklą" (o ką reiškia darbas lituanistinėje mokykloje ar dešimtyje kitų sričių — laiko gaišinimą?), kun. Šarauskas konstatuoja, kad daugumai lietuvių kultūra visai nerūpi, kaip lygiai nerūpi Bažnyčia ir Lietuva.

Išėivijai pertvarkyti ir veiklai pagyvinti jis siūlo visą eilę pakeitimų. LB, pagal jį, turi būti vyriausias politinis veiksnys. Ji turi rinkti pinigus ir už juos samdyti "profesionalus" politiniams darbui dirbti; "pagrindinis Bendruomenės darbas būtų tarptautinis, kurio tikslas: a. užmegzti ir palaikyti nuolatinius ir gerai organizuotus ryšius tarp lietuvių išėivijos ir Lietuvos, įskaitant jos valdžią, agentūras ir institucijas kultūros, meno ir kalbos srityse, ir b. pradėti dialogą su Lietuva tokiems klausimais, kurie abiem pusėm opūs, pvz. tikėjimo laisvės, kunigų ir vienuolių paruošimas, bažnytinio turto nuosavybės teisės, Helsinkio sutarties pažeidimas ir t.t."

Kun. Šarauskas šias mintis vadina kontroversiškoms. Mums atrodo, kad jos yra naivios ir netarnauja pavergtosios Lietuvos interesams. Jei po 65 m. komunizmo istorijos, po beveik 40 m. Lietuvos okupacijos ir išprievartavimo, po trečdaliao tautos išžudymo, po partizanų ir psichiatrinų ligonių, po šventovių uždarymo ir "LKB Kronikos" 54 numerių medžiagos, po Sadūnaitės ir Kudirkos, po Rytų Berlyno, Budapešto, Poznanės, po Prachos ir Afganistano, po Solidarumo ir Višinskio, po Mindšenty ir Berano kun. Šarauskas nieko geriau neranda Lietuvių Bendruomenei siūlyti, kaip organizuoti ryšius su okupantu bei jo statybiniais ir tartis su jais dėl tikėjimo laisvės ir bažnytinių turtų bei vienuolių paruošimo, tegul Dievas mus saugoja ir nuo tokių politikų, ir nuo tokių bendruomenių.

Šią kun. Šarauskio kalbą reikia laikyti jo pakartotiniu ėjimu į sritis, kuriose jam trūksta ir žinojimo, ir supratimo, ir išmanymo.

LEONARDUI MARCINĖNUI

mirus,

jo žmonai JANEI, dukroms GRAŽINAI ir JŪRATEI, sūnui SAULIUI, sviniamis RIMUI ir JUOZUI GELEŽIŪNAMS, jų šeimoms reiškiamė nuosirdžiausią užuojautą —

Antanas ir Aleksandra Masioniai,
Fair Lawn, N.J.

PADĖKA

A. A. Elzbieta Daugvilienė,

buvusi Šaulienė, 82 metų amžiaus, palaidota 1983 metų sausio 28 dieną Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje, Ont. Velionė paliko sūnų Algirdą ir vaikaię Jūrąte Lietuvoje, brolių Albertą Dičmoną Čikagoje ir dvi seseris Vokietijoje.

Ačiū Tėvams pranciškonams už atliktas religines apeigas. Ačiū atsiuntusiems gėles, dalyvavusiems laidotuose ir pagelbėjusiems mūsų rūpesčiuose. Taip pat ačiū p. A. Gataveckienei ir p. Puzerienei už skaniai paruoštus pusryčius.

Su nuosirdžiu dėkingumu visiems —

B. Beresnevičienė
A. Dičmonas

Mielai sesutei

A+

ELZBIETAI MATULYTEI

Lietuvoje mirus,

seseriai, mano mylimai draugei, PRANCIŠKAI NARUŠIENEI ir jos šeimai reiškiu giliausią užuojautą ir kartu liūdžiu —

Regina Norvaišienė,
St. Catharines, Ont.

A+

PETRONELEI POLGRIMIENEI

mirus,

liūdinčiam jos vyrui PETRUI POLGRIMUI, sesutei ANELEI ALIŠAUSKIENEI ir jos vyrui JURGIUI reiškiamė gilią užuojautą —

Sofija ir Stasys Rakščiai,
Fruitland, Ont.

Mielai Mamytei

A+

EUGENIJAI BALEŠIENEI-
BARANAUSKIENEI

mirus, jos dukrą IRENĄ ALANTIENĘ, žentą VYTAUTĄ, vaikaičius — GINĄ ir ALGĮ su šeima nuosirdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Laima ir Česlovas Senkevičiai
Ada ir Aleksas Jučiai

Mylimai Mamytei

A+

ANTANINAI DUNAUSKIENEI

mirus,

jos dukras — STASĘ BARTUSEVIČIENĘ, ANTANINĄ ADOMONIENĘ, ONUTĘ STONČIENĘ ir marčią ANASTAZIJĄ PESECKIENĘ su šeimomis nuosirdžiai užjaučiame —

Albinas ir Irena Vibriai

Mobawrk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVES:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakara

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Kelias į tiesą – ne į miršį

Dr. Dov Levin nepagrįstai remiasi "Plunge"

R. TOLEIKIS

1982 m. vasario 4 d. "Tėviškės Žiburių" 6 nr. paskelbtas dr. Dov Levino straipsnis susilaukė kaip reta didelio atgarsio. Per visus metus kelis kartus buvo dėl jo pasisakoma ir atskirais straipsniais, ir laikais redakcijai. Matyt, reikėjo reaguoti į dr. D. Levino išpuolį.

Noromis nenoromis imuosi ir pats rašyti. Būtent noriu nurodyti, kad dr. D. Levin visai be pagrindo remiasi Aleksandro Pakalniškio knygos "Plungė" (1980) liudijimu. Drauge pasisakau ir apskritai dėl to žydų mokslininko mokslui sve-timo militanizmo, nieko nepaisančio kovingumo.

Tiesos įsiekimas ar tik prokuroras aistra?

Po dr. D. Levino straipsniu "Opųjį klausimą gvildenant" pažymėta, kad autorius yra Jeruzalės universiteto dabartinių laikų žydų istorijos instituto direktorius. Vėliau, rodos, redakcija patikslino, kad jis nesąs direktorius. Šiaip ar taip autorias pareigos sugestijonavo, kad tai mokslo žmogaus rašinys. Pačiame straipsnyje dr. D. Levin apibūdino save kaip "mokslininką" ir dargi tokį, "kuris jau dešimtmečiais tiria įvykius Pabaltijo kraštuose XX amžiuje".

Moksliniam tyrinėjimui yra būdingas ramus dalykiškumas, ypačiai privalus "opiūsios klausimus" svarstant. Deja, dr. D. Levino straipsnis ne su tiesos įsiekiančiu dalykiškumu parašytas, bet su aistringų įniršių, kuris rašinį pavertia piktu išpuoliu. Autorius pasirodo toks savo tiesa įsitikinęs "teisuo-lysis", kuris kitais tegali pik- tintis.

Dr. D. Levin piktinasi visais, kurie nori, jo žodžiais, "pasprukti nuo pagrindinės temos", "nukreipti dėmesį... į visai pašalines vagas — politines, ekonomines ir kitas", "dangstosi visokiomis išmonėmis". Jis težiūri į tai, kad vokiečių okupacijos metais buvo išžudyti Lietuvos žydai (prikalčiuoja netgi daugiau negu iš viso buvo). Bet nė vienu žodžiu jis neprisimena vokiečių. Kaipgi galima ignoruoti, kad tuo metu Lietuva buvo okupuota ir kad žydų žudynes vykdė naciai? Argi tai, kad žudynės vyko Lietuvoje, jau leidžia kaltę nuo vokiečių perkelti į lietuvius, visą lietuvių tautą?

Kai sovietai vėl grįžo Lietuvon, sudarė specialias komisijas tirti visoms vokiečių okupacijos metų žudynėms. Visi šių komisijų aktai kalba tik apie "vokiškųjų fašistinių grobių piktadarybes" (žr. Masinės žudynės, dalis I, 1965, p. 196-207, 224-225, 180-288 ir kt.). Vokiečių rankose tuo metu buvo Lietuvoje valdžia. Jie ir atsakingi už visas, ne tik žydų, žudynes Lietuvoje. To ignoruoti negali niekas, kas sąžiningai įsiekio tiesos. Tai faktas, kurį prieš akis reikia turėti ir dr. D. Levinui, o ne jį laikyti tik stengimui "pasprukti nuo pagrindinės tiesos". Pagrindinė tiesa yra ta, kad lietuviai buvo vokiečių okupacijoje, bet ne patys savo krašte laisvai tvarkėsi.

Tiesia, vykdydami žydų žudynes, vokiečiai panaudojo ir lietuvių policijos tarnautojus ar batalionų vyrus. Vieni buvo panaudojami tik sargybos, o kairurie ir pačiam žudymui. Tačiau visur žudynės įsakymus davė ir joms vadovavo vokiečiai. Ir būtent ne tik vadovavo, bet ir patys vykdė žudynes. Lyg to visko nežinodamas, dr. D. Levin vis dėlto drįsta rašyti, kad Lietuvos žydai "visi, beveik be išimties, buvo nužudyti lietuvių rankomis". O jeigu dr. D. Levin iš tiesų nežino apie vadinamąsias žydų žudymui skirtąsias "Einsatzgruppen", tepaskaito H. Krausnicko ir H. H. Wilhelmso knygą "Die Truppe des Weltanschauungskrieges. Die Einsatzgruppen der Sicherheitspolizei und des SD 1938-1942 (1981, Deutsche Verlags-Anstalt, Stuttgart 1981 psl. 688.).

Kalti tie, kurie iš tarnybinio paklusnumo ar net savo pačių noru sutiko vykdyti nežmoniškų nacių įsakymus. Visų kaltė, didesnę ar mažesnę pagal aplinkybes. Buvo atvejų,

kuriais atsisakymas vykdyti vokiečių įsakymus būtų reiškęs jų pačių sušaudymą drauge su žydais. O tokiais atvejais nepaklusti būtų reikėję heroizmo, kuriam reikia neeilinės dvasinės jėgos. Pamenu spaudų skaitę, kad bent vieno vietovė už nepaklusnumą padėjo savo galvas ir tie, kurie atsisakė šaudyti žydus.

Pirmuoju bolševikmečiu žydų daugumos, ypač jaunosios kartos, oportunistiškas taikstymasis prie okupantų ir net entuziastiškas jiems tarnavimas buvo sukūręs žydais nusivylimą, galima sakyti, net antisemitizmą. Bet kai vokiečiai pradėjo be jokios atodairios žudyti žydus, visoj tautoj kilo gilus pasipiktinimas tokiu negirdėtu barbarizmu. Neužmirštu savo motinos kaimietės anuomet pasakytą žodį: "Nebesinori nė gyventi, kai pasaulis pasidarė toks žiaurus". Nebuvo lietuvių, kurie nebūtų baisėjęsi žudymu visų žydų, nuo senelių iki vaikų, vien dėl to, kad jie žydai.

D. Levino naudojimas "Plungės" knyga

Berdamas lietuviams įvairius kaltinimus, D. Levin pateikia tik vieną dokumentą — citatą iš "Plungės" knygos. Pagal "Plungės" autorių, "toms siaubo dienoms", kai buvo išžudomi Plungės žydai, vokiečių buvę pasilikę "tik du nuskurdę vokiečiai", o miestą valdžiusi "karininkų grupelė su komendantu kapitono Noreika viršūnėje". "Vienas iš tų dviejų vokiečių" užėjęs į komendantų kabinetą ir paklauses, ką jis žadąs daryti su žydais. "Komendantas išsitempė prieš tą vargšą vokiečių ir atsakė: 'Aš jau daviau įsakymą visus iki vieno sušaudyti'. Matėsi, kad vokiečius buvo patenkintas atsakymu".

Aptikęs "Plungės" knygoje tokį "liudijimą", daugiau negu buvo patenkintas ir dr. D. Levin. Pacitavęs tokį pirmą kartą rastą "liudijimą", jis tuoju pat apibendrina: "Ne tik Plungėje buvo išžudyti tokie būdu žydai gyventojai, bet ir visoje Lietuvoje".

Visur žydų žudymas vyko tik vokiečių įsakomais, vadovaujamais ir prižiūrimais, atvykus specialiai nacių žudikų grupė (Einsatzgruppe). Išimties negalėjo sudaryti nė Plungė. Plungės žudynės buvo gausios: 1941.VII.15-16 Kaušėnų kaime rasta lavonų apie 1800, kitose trijose vietose dar apie 120 (1941.VII.15, 17-18 ir 23). Tokius duomenis pateikia sovietų šaltiniai (Masinės žudynės, dalis II, 1973, p. 409). Nenurodamos nužudytųjų tautybės, bet tarp jų įvairių tautybių komunistų tebus buvę galbūt tik apie kokį šimtą. Visi kiti buvo nužudyti tik kaip žydai. Visai neįtikima, kad tokių didelių skerdynių metu mieste tebutų pasilikę "tik du nuskurdę vokiečiai".

Kitas plungietis šiame pat savaitraštyje (1982.VII.5) liudijo, kad tuo metu matęs vokiečių ir vienur, ir kitur, tarp jų ir SS dalinių uniformomis ("su kaukolėmis ant jų uniformų"). Ir tai buvo ne "nuskurdę", bet "gražiai nuaukę" vyrai. Matė vokiečių kankinant žydus — varinėjant "nešti sunkius rąstus apie sinagogą". O po sekmdienio Mišių pasklido žinia, kad "vokiečiai gauda jaunus vyrus užkasti žydų lavonams". Taigi "Plungės" knygos autorius bus nedaug po Plungę žvalgesis, jeigu tik porą vokiečių tepamatė.

O visai iš pirmo A. Pakalniškis išlaukė, kad Plunge valdžiusiai "karininkų grupėlei" vadovavo komendantas kpt. Noreika. Pastarasis ne tik nebuvo Plungės komendantu, bet ir išvis tuo metu nebuvo Plungėje. Laikinosios vyriausybės jis buvo paskirtas Šiauliu apskri-

ties viršininku (Plungė priklausė Telšių apskrčiai). Tuo pačiu vokiečių metu Šiauliuose dirbęs A. Kalnius, turėjęs progos artimai stebėti apskrities viršininką J. Noreiką, liudijo: "Kpt. Noreika Šiauliuose neišsitempė nei prieš vieną net išsipusčiusį vokiečių, net prieš patį gebytskomisarą ir jo padėjėjus, nei prieš gestapininkus ir esesininkus". Tad su pagrindu A. Kalnius ir baigė savo atsakymą dr. D. Levinui žodžiais: "Jeigu dr. Dov Levinas tiki A. Pakalniškio knygos, kaip dokumento, autentiškumu, tai reikia pasakyti, kad jos autentiškumas yra labai abejotinas" (Tėviškės Žiburiai, 1982.VI.3).

Kad kpt. J. Noreika nebuvo iš tų, kuriems nesunku "išsitempti", iš tiesų sudaro pagrindą suabejoti "Plungės" autoriaus jo pavaizdavimu ("išsitempė prieš tą vargšą vokiečių"). Tačiau ir pagrįstas suabejojimas dar nėra įrodymas. O toks tiesioginis įrodymas yra, tik ligi šiolei jis nebuvo išskelstas. Jį randame minėtojo sovietų leidinio "Masinės žudynės" antroje dalyje, skirtoje provincijos miestams ir miesteliams. Beveik keturi puslapiai (287-290) skirti ir Plungėi. Juose pateikiami parodymai penkių asmenų (klebono kun. P. Pukio ir keturių prosovietinių liudytojų). Nurodomos pavardės tų, kurie buvo anomis dienomis eję pareigas, vykdė teismus už nusikaltimus pirmuoju bolševikmečiu. Tarp šių pavardžių nėra kpt. Noreikos. O tikrai jis būtų buvęs prisimintas, jei būtų vadovavęs tai "karininkų grupei".

Kpt. J. Noreika ir negalėjo Plungėje būti, nes, kaip sakytai, laikinosios vyriausybės jis buvo paskirtas Šiauliu apskrities viršininku. Plungės komendantu sovietų šaltinyje nurodomas kitas asmuo, beje, to paties A. Pakalniškio, 1942.II.3 atidarytos Plungės prekybos mokyklos direktoriaus, pasikivistas į mokytojus. Jeigu direktorius A. Pakalniškis tą buvusį komendantą būtų laikęs tokiu žudiku, kokių apšaukė kpt. Noreiką, vargu ar būtų kvietęs dirbti savo vadovaujamoj mokyklą.

Tariamą kpt. Noreikos raportą vokiečiai A. Pakalniškis aprašė taip, lyg pats būtų buvęs to raporto liudytojas, savo akimis matęs kpt. Noreikos "išsitempimą" ir savo ausimis girdėjęs dėl žydų jo žodžius: "Aš jau įsakiau visus iki vieno sušaudyti". Tik pats "Plungės" autorius galėtų atsakyti į klausimą, kokia "mūza" jį sugundė taip neatsakingai sukurti šią "istoriją", tiesiaju tarient — apkaltinti bjauria žmogžudyste nekaltą žmogų ir netiesiogiai suversti vien lietuviams visą kaltę už vokiečių atliktą Lietuvos žydų išžudymą.

Kaip prokuroras, dr. D. Levin galėjo didžiai apsidžiaugti šitokiu "perliuku". Tačiau jam, kaip mokslininkui, negalima atleisti neatsakingo pasitikėjimo visai nepatikima istorija. Užuoť šokus tą Plungės "istoriją" apibendrinti (visai Lietuvai išplėsti), mokslinis sąžiningumas pirmiausia reikalavo iširti, ar buvo galima ta "perliuka" laikyti patikimu, pripažinti jam dokumento reikšmę. Rodos, jo paties žodžiais, "dešimtmečiais" šiuos klausimus tyrinėjanti mokslininkui reikėjo būti atsargiesniam, nekompromituoti nei savęs, nei savo tautiečių.

(Bus daugiau)

BOOKBINDING STUDIO
"SAMOGITIA"
(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

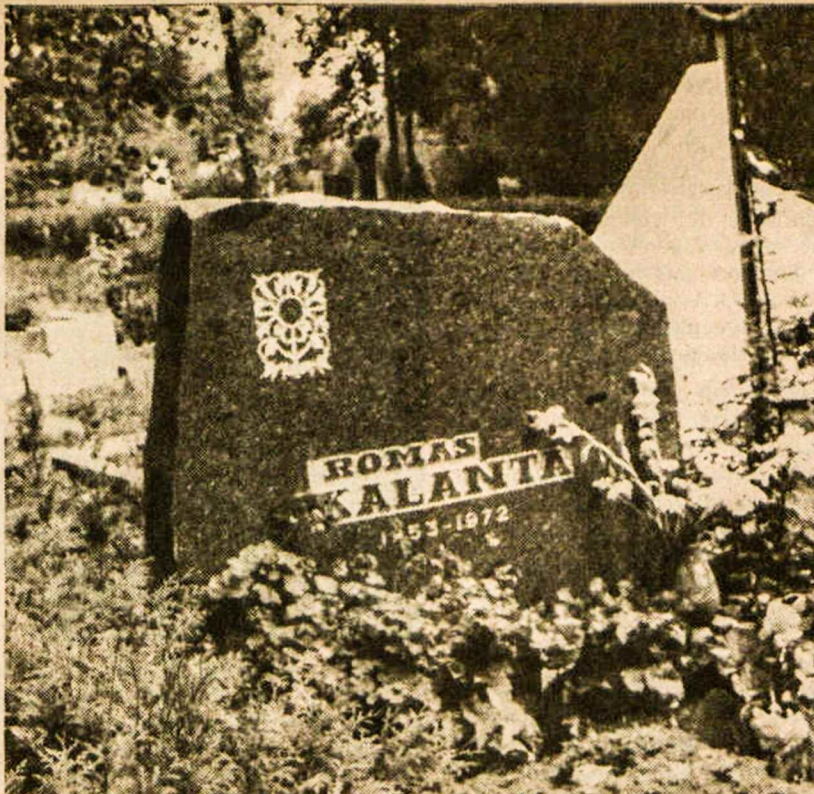
Viešėdami Čikagoje,
neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų,
plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro
išdirbinių pasirinkimas.

Prieš dešimtį metų Kaune susidegino ROMAS KALANTA, šaukdamas "Laisvę Lietuvai!" Nuotraukoje — paminklas kapinėse prie Kauno

Čekų - Palachas, lietuvių - Kalanta

Neseniai pasirodžiusios knygos Šveicarijoje proga

Tai įvyko 1969 m. sausio 16 d. centrinėje Prahos Vencelavo aikštėje. Ji buvo pilna skubančių žmonių, kaip visuomet pavakary, kai būna baigtas darbas. Filosofijos fakulteto studentas Janas Palachas apsiliejo benzinu ir padegė save. Tą dieną jis buvo dvidešimties metų, keturių mėnesių ir penkių dienų amžiaus. Greitos orientacijos praeivis savo apsiaustu užgesino ugnį, bet jau buvo per vėlu. Po trijų dienų kovos su mirtimi Janas Palachas mirė nuo apdegimo.

"Deglas — numeris pirmas"

"Aš ne savizudis", pasakė Janas Palachas ligoninėje. Savo laiške, kurį jis pasiuntė laikraščio redakcijai prieš pat susideginimą, rašė: "Kadangi mūsų tautos atsidūrė prieš pat visišką beviltiškumo bedugnės, mes nutarėme pareikšti savo protestą ir šio krašto tautą tokiu būdu pažadinti. Mūsų grupė susideda iš savanorių, kurie pasirėngė dėl mūsų idealų susideginti. Man buvo garbė ištraukti pirmąjį numerį, ir taip gavau teisę parašyti pirmąjį laišką ir būti pirmuoju deglu".

Pasirašė: Deglas — numeris pirmas.

Du reikalavimus pateikė Palachas: tuojau panaikinti cenzūrą ir uždrausti valdžios kolaborantų leidinį "Zpravy", kuris purvais apdrabstė viską, ko siekė Čekoslovakijos tautos nuo 1968 m. sausio.

Sukrėtė kraštą

Palacho mirtis sukrėtė Čekoslovakiją ir sukėlė didelį atgarsį užsienyje. Valdžia neįspildė Palacho reikalavimų, nors tada dar partijos vadovu buvo Dubčekas ir valstybės prezidentu Svoboda, abu Prachos pavarasio didvyriai. Studento motinai įdėjo rašė: "Mes esame giliai sukrėsti žinios, kad jūsų narsus sūnus Janas mirė savo paties mostu. Mes gerai žinome, kad jį prie to privedė jo tyra ir liepsnojanti meilė tėvynei, jos laimingesnei atečiai". Tačiau tie valstybės vyrai neatėjo į Palacho laidotuves, kurios tapo tautine manifestacija.

Tai buvo savotiškas metas tada Čekoslovakijoje — 1969 m. sausio mėnesį. Sovietinė okupacija buvo įvykusi vos prieš ketverius mėnesius. Kaikurie 1968 m. laimėjimai dar nebuvo panaikinti. Galima buvo išvykti į užsienį ir vėl į tėvynę sugrįžti. Spauda buvo cenzūruojama, bet dar nevisiškai užgošta. Anksčiau gerbiami partijos ir valstybės vadovai jau buvo 1968 m. rugpjūčio mėnesį pasirašę Maskvoje kapituliaciją ir valdė tik iš Kremliaus malonės bei jo prižiūrimi. Tauta buvo prie beviltiškumo bedugnės, bet nepalūžusi. Dar buvo vilčių išsaugoti kaikurias laimėtas laisves. Tokiomis aplinkybėmis iškilo Jano Palacho ryžtas.

Kas gi buvo tas jaunuolis, kuris paaukojo liepsnose savo gyvybę už savo tautos laisvę?

Knyga apie Palachą

I šį klausimą mėgina atsakyti neseniai Šveicarijoje pasirodžiusi knyga vokiečių kalba, parašyta čeko publicisto

Jiržio Ledererio — "Janas Palachas, biografinė apybraiža". Trumpą pasiaukojusio jaunuolio gyvenimą nebuvo lengva aprašyti. Čekoslovakijos valdžia padarė visa, kad Jano Palacho vardas būtų iš istorijos ištrintas; net jo palaikus saugumiečiai 1973 m. spalio 25 d. iškasė iš Prahos Olsany kapinių ir sudegino, nes valdžia erzino gausiai lankomas Palacho kapas. Urna su pelnais buvo atiduota motinai, kuri turėjo savo parašą patvirtinti perdavimą, tačiau palaidoti jį gimtinėje, mažoje Vsetaty vietovėje, sukludė.

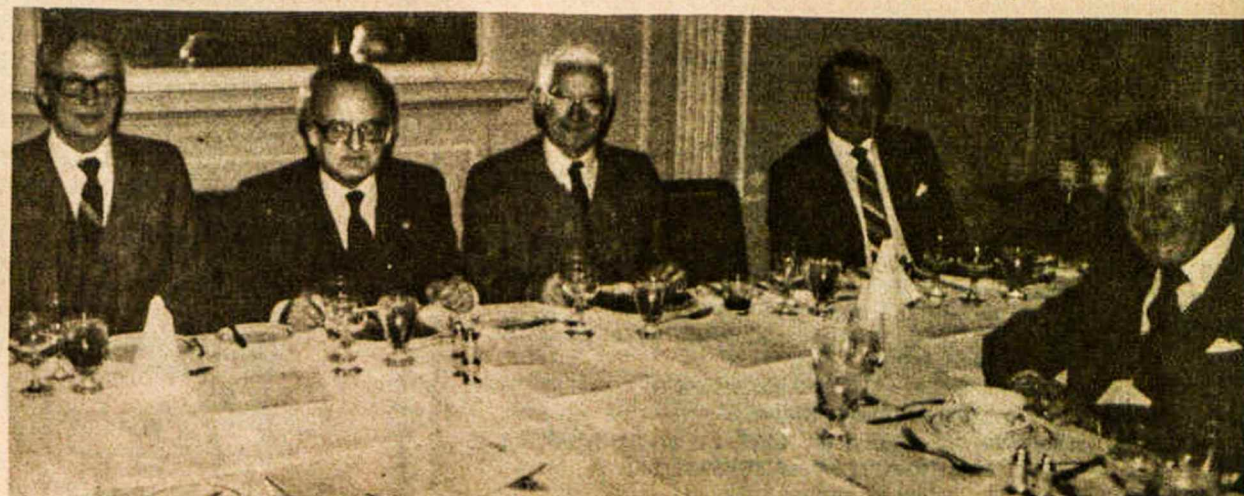
Slaptieji policijos archyvai autoriui buvo neprieinami. Net daugelis, kurie Palachą pažino, nenorėjo apie jį kalbėti. Autoriui Jiržiui Ledererio nuo 1969 m. buvo uždrausta rašyti. Nuo 1970 iki 1972 ir vėliau nuo 1977 iki 1980 m. jis buvo kalinamas. Prieš trejus metus jam atimta Čekoslovakijos pilietybė — buvo ištrėmtas. Krašte pasiliko tik mašinėle rašytas rankraštis. Ir reikia stebėtis, kiek daug duomenų autoriui tokiomis aplinkybėmis vis dėlto pavyko surinkti. Net jeigu slaptieji Saugumo archyvai staiga atsiderėtų ir užiautos lūpos prašnekėtų, vargiai ar ką nors daugiau būtų galima patikrinti, ar tikrai tada buvo tokia grupė, apie kurią rašė Palachas, norėdamas savo reikalavimams teikti daugiau svorio.

Palachas ir Kalanta

Jiržiui Ledereriui šioje knygoje rūpėjo pavaizduoti, koks iš tikrųjų buvo Janas Palachas. Todėl jis pateikia duomenų mozaiką, neپردidamas savo aiškinimų, leisdamas pačiam skaitytojų dalyvauti faktų įsiekiojime ir susidaryti savą Palacho vaizdą.

Kas gi buvo Palachas? Nei jaunuolis pavyzdys, nei sukilėlis, nei gimęs vadas, nei tautos šauklys, o paprastas nuosirdus jaunuolis, tikėjęs savo idealais. Bruožas, kurį savo visus šventuosius randame.

Užverčiame knygą apie Janą Palachą ir neučiuomis pagalvojame apie Romą Kalantą, Stonį, Zališką, Andriškevičių, Černeckį, kurio ne vardo nežinome. Turime daug rašytųjų, bet savojo Jiržio Ledererio neturime, nors ir jo vieno dar nepakaktų. Juk buvo ne tik Romas Kalanta. Ir negi juos visus paverėjams būtų taip lengva ištrinti iš istorijos, iš lietuviškos atminties? L.R.

Tradiciinis baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose buvo surengtas 1983 m. vasario 16 dieną. Nuotraukoje — dalis rengėjų komiteto narių. Iš dešinės: parlamento nariai — JACK BURGHARDT iš Londono, KENNETH ROBINSON iš Toronto, LLOYD FRANCIS iš Otavos, senatorius STANLEY HAIDASZ, J. V. DANYŠ

Jaunimas tolsta - reikia reformų

AURELIJA BALASAITIENĖ
Nagrinėjant paskutiniuosius trisdešimt kelerius metus nuo masinio naujos tremtinių bangos įsikūrimo pradžios, Š. Amerikos kontinente ryškėja savotiškai būdinga emigrantinių visuomenių gyvenimo raida.

Tradiciniai keliai

Pats pirmasis dešimtmetis praėjo besirūpinant asmeninio gyvenimo pamatais, įsiekiant darbų, mokantis, pradedant prekybą ar ruošiantis profesijai. Jaunos šeimos augino jauniausią kartą dar griežtuose europietiško tradicijų rėmuose. Stipriai gyvavo lituanistinės mokyklos, jaunimo organizacijos, klesėjo spauda, kurios prenumeratos astronomiškai kilo. Bendrinės didžiosios organizacijos buvo įsteigtos ar atsteigtos Lietuvoje brendusių, išsimokslinusių ir augusių asmenų, šiuo metu jau pasiekusių vyriausios kartos amžių.

Jaunimas buvo auginamas konservatyviai ir iš dalies sėkmingai, kiek tai liečia moralinį nusiteikimą ir lietuviškumą. Tačiau tas jaunimas, kaip ir seniau Europoje, buvo griežtai atskirtas nuo suaugusių, nejučiomis paliekamas nuošaliai, vadovaujantis kadaise populiaria mintim, kad tik vyresnieji sugeba vadovauti. Gyvenimas šiame žemyne parodė, kad vien metų našta nėra pats geriausias mastas asmens sugebėjimams matuoti. Matome jaunus prezidentus, augstus valstybių pareigūnus, didžiųjų bendrovių savininkus, kitaip sakant, vadovaujančias vietas užima tas, kuris sugeba, o ne tas, kuris atstovėja kurį nors "rimtą" gimtadienį.

Mes jaunimą daugiau kaip du dešimtmečius siųsdavome dalinti programų renginiuose, nurodinėti vietas, įteikti gėles. Visi renginiai buvo pritaikyti suaugusių skoniui (pvz. grojant Šabanais, "Spaudos baliaus" valsa), pamirštant, kad kiekviena karta turi savo skonį (iš jo su laiku išaugę), kuris yra to laiko dvasios atspindys, augančiam jaunui būtinas.

Mūsų renginiai

Plati su dideliais įsipareigojimais visuomeninė veikla neprisedė prie kartų bendravimo. Šeštadieniniai koncertai ir baliai tiek save nuotaika, tiek savo pobūdžiu buvo ir yra pritaikyti vyresnio amžiaus žmonėms. Ir šokių muzika retai pritaikyta modernesnei laiko dvasiai. Lietuviškos dainos vis tos pačios — liūdnei melodingos, tie patys šokiai.

Kodėl nė vienas lietuvis kompozitorius nesusigundė parašyti "rock" stiliaus dainų ar šokių su lietuviškais tekstais? Sutinku, kad vyresniems nevisada tokia muzika patinka, bet šiuo metu ji turi milijoninę rinką, ir mūsų jaunimas namuose turi didžiulius tokios muzikos plokštelių ir magnetofono juostų rinkinius.

Lengva juos kritikuoti, bet ar buvo stengtasi jų vieton pasiūlyti ką nors jiems patinkančio? Aplinka ir laiko dvasia yra didžiulės jėgos, su kuriomis kovoti neįmanoma, bet jas galima išnaudoti ir savo tikslų naudai. Pasirodžius betkokiai jaunimą pagaujančiai visuotinei "manijai", tą momentą reikia palenkti savo pusėn. Tada gal daugiau jaunimo būtų mūsų pramoginiuose renginiuose...

Šeštadienio vakarais tėvai išėina iš namų į lietuviškus renginius, palikdami savo jaunimą, nes tie renginiai, kaip

anksčiau minėjau, jaunimui yra neįdomūs arba, jei ir pavyksta kuriuos "atsitempti", jie būna perbrangūs.

Organizacijose

Pažvelgus į didžiąsias mūsų bendrines organizacijas, tenka pastebėti, kaip retą išimtį, jauną vaikina ar merginą valdyboje drauge su jau ir septintą dešimtį peržengusiais visuomenininkais. Vidutinės kartos mažai tesimato. Jaunimas įsiekio savo bendros kalbos, siekdamas tų pačių tikslų, tik jau savomis priemonėmis. Taip susidarė Los Angeles Baltiečių Laisvės Lyga, kuri daugumai yra lyg kristas akys. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga rodo savarankišką judėjimą, plečiantį per visus žemynus, o tradicinės organizacijos skundžiasi prieauglio trūkumu.

Kai vienos organizacijos suvažiavime buvo iškeltas prieauglio klausimas, taip atsakytai: "Kas gali su tuo jaunimu dirbti? Jie nieko neklaus, nieko neišmano ir tik trukdo darbai". Argi organizacijos valdyboje narys privalo vienas kito "klausyti"? Juk veikiam diskusiniu metodu, problema nagrinėjant, svarstant, įsiekiant bendros išvados ir jos siekiant balsų dauguma. Jauno žmogaus idėjos dažnai yra atmetamos, nebandant įsigilinti, ar jų nebūtų verta išklausyti ir svarstyti.

Kalbant apie išmanymą, tai visuomeniniame gyvenime geriausias mokytojas yra patirtis ir pastangos siekti nustatytos tikslos geriausiomis priemonėmis.

Jei stebėsime JAV kongreso sesijas ir debatus, pastebėsime, kaip paprasčiausio klausimo sprendimo įsiekimo ilgų debatų keliu, išklausančių balsą duodant balso prašantiems nariams.

Mano apylinkės kongreso atstovas Dennis Eckart buvo išrinktas pernai didele balsų dauguma, priverčiant jau daugelį metų tai apylinkei atstovaujantį patyrusį, rimto amžiaus žmogų pasitraukti. Mano kongreso atstovas neseniai sulaukė 27 metų... Stebiuosi jo energija, patvarumu ir naujomis idėjomis.

Jaunimas šalutinėje vagoje

Nežiūrint nuolat keliama balsų spaudoje, didieji mūsų nėjimai praeina be jokio vaidmens jaunimui, kurio dalyvavimo mes pasigendame, o dalyvių tarpe matosi vis daugiau palinkusių pečių ir pralusių galvų. Gėles įteikinėja ir vėliavas neša mūsų jaunieji, o vyresnieji klausio nieko naujo nesakančių paskaitų, vidutinio lygio programos su šimtus kartų girdėtu repertuaru, tik vis kas kartą senesniais balsais...

Taigi, kas kaltas, kad neita su laiku, paliekant jaunimą šalutinėje vagoje? Jei dar tie, kuriuos prilaikome lituanistinės mokyklose, turi retkarčiais progų pasirodyti scenoje kaip svarbiausi momento veikėjai, tai jauni studentai, išaugę iš ideologinių organizacijų monotoniškos rutinos, niekur nebepritaikant. Bendruomenės archyvuose, kiek girdeju, esanti jaunimo sekcija. Tačiau į gyvenimą ji įnašo nėra padariusi, kai kadaise kultūros tarba tik turėjo vardą, bet efektingai veikti pradėjo tik prieš keletą metų, vadovavimą perėmus energingam ir išvermingam asmeniui, nebijančiam naujovių, kritikos ir darbo naštos.

(Sekančiame straipsnyje — kas dabar darytina, norint laimėti jaunimą lietuviškumui).

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

TEISMAS TELŠIUOSE

"Tiesa" sausio 16 d. laidoje paskelbė pranešimą iš teismo salės "Nuosprendis įvykdytas". Jame rašoma apie dvidešimt vienerių metų amžiaus kaunietį J. Barkauską, atlikusį bausmę pataisos darbų kolonijoje. Neprašė jis net keturiems mėnesiams, jis vėl įvykdė sunkius nusikaltimus: "Drauge su anksčiau teisais E. Titu ir R. Lupeikiene bei niekur nedirbančia L. Augustauskiene, veikdamas įvairios sudėties grupėmis, 1981 m. vasarą apvogė kelis butus Kauno mieste ir rajone. Tų pačių metų rugpjūčio 14 d. jie atvyko į Telšius ir aplėbė nužudę gydytoją K. Knabikaitę jos bute, sunkiai sužalojo tu paties buto gyventoją G. Kašauskaitę..." J. Barkausko ir jo bendrininkų bylą svarstė augščiausiojo teismo kolegija Telšiuose: "Ištyrusi visas bylos aplinkybes ir įvertinusi kiekvieno teismo įvaidinimą nusikaltimų padaryme, teisminė kolegija nuteisė J. Barkauską aukščiausiąja bausme — sušaudyti, E. Titą — penkiolikai metų laisvės atėmimo, R. Lupeikienę penkiolikai metų laisvės atėmimo, L. Augustauskienę — septyneriems metams laisvės atėmimo. Visiems nuteistiesiems paskirta papildomoji bausmė — turto konfiskacija..." Vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumas atmetė J. Barkausko malonės prašymą. Nuosprendis jau ešas įvykdytas.

ANKSTYVAS SEZONAS

Nemuno upeiviai šiemetinį darbo sezoną pradėjo labai anksti — sausio viduryje. Nemuno laivininkystės viršininko pavaduotojas A. Lapinskas pranešė, į Kauno marių uostą jau pristatyta 23.000 tonų krovininių. Iki normalaus sezono pradžios namų statybos kombinatui, autokelių valdybai bus pervežta keliais dešimt tūkstančių tonų įvairių medžiagų. Plaukiojantys kranai Nemune ties versvais ir krovinių baržos per dieną pakrauna apie 1.500 tonų iš upės iškastų inertiųjų medžiagų.

ŠV. KAZIMIERO SUKAKTIS

Lietuvos vyskupų konferencija sudarė specialią komisiją, kuri paruošė renginių projektus šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktiui paminėti. Komisijai vadovauja Vilniaus arkivyskupijos valdytojas kun. Algirdas Gutasas. Jos sekretorius yra Tityvėnų klebonas kun. Ričardas Mikutavičius iš Kauno arkivyskupijos, penki nariai — Kernavės klebonas mons. Česlovas Krivaitis iš Kaišiadorių vyskupijos, Kauno kunigų seminarijos dėstytojas kan. Petras Žiukelis iš Panevėžio vyskupijos, Tauragės klebonas kun. dr. Petras Puzaras iš Telšių vyskupijos, Kauno kunigų seminarijos dėstytojas kun. dr. Pranas Vaičekonis iš Vilniaus arkivyskupijos, Kaimelio klebonas kun. Juozas Barkauskas iš Vilkaviškio vyskupijos. Komisijon yra įjungti visoms Lietuvos vyskupijoms atstovaujantys kunigai.

V. Kst.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados
lietuvius keliauti į
LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

siūlome jaunimui rugpjūčio 6 — rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 12	Liepos 7	Rugsėjo 1
Gegužės 19	Liepos 14	Rugsėjo 8
Gegužės 26	Liepos 21	Spalio 6
Birželio 23		Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos. Kelionės yra vienos ar dviejų savaitių maršrutu — Vilnius arba Vilnius ir kiti Europos miestai. Visos kelionės lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

Kovo mėnesį bus nupirktos velykinės dovanos giminėms Lietuvoje (automobilai ir kiti daiktai).

* Nuperkame kooperatinius butus giminėms Lietuvoje
* Sutvarkome dokumentus iškvietimams
* Tarpininkaujame įvairant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai
Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių telaukites adresu:

2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

(staigos savininkai Vytas ir Audronė Siminkevičiai
(kelionių staigos registracijos numeris — 1835961)

Hamilton, Ont.

ATEITININKAI ŠV. KAZIMIERO IR TIKINČIOSIOS LIETUVOS DIENOS proga rengia religinį koncertą kovo 6 d., 4 v.p.p., AV šventovėje. Programą atliks sol. V. Verikaitis, fleitistas Tomas Regina ir D. Deksnys-Powell vad. mergaičių choras "Aldas". Tai jau ketvirtas toks ateitininkų čia rengiamas koncertas. Ligi šiol visi jį surengti koncertai buvo gana augšto meninio lygio.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ Hamiltone paminėta vasario 13 d. Minėjimas prasidėjo iškilmingomis Mišiomis AV šventovėje. Pamaldose su savo vėliavomis dalyvavo organizacijos, AV par. choras pagiedojo tam įvykiui parinktus giesmių, kun. J. Liauba, OFM, pasakė patriotinį pamokslą. Žuvusiems už Lietuvos laisvę buvo padėtas vainikas.

Po pietų 4 v. hamiltoniečiai rinkosi į Scott Park gimnazijos auditoriją. Minėjimas buvo pradėtas kun. J. Liaubos, OFM, invokacija. Pagrindinę kalbą pasakė adv. J. Kuraitė-Lasienė. KLB krašto v-bos pirmininkas. Ji priminė šį Lietuvos istorinį įvykį, kurio prisiminimas sukelia liūdesį, ir nusiskundė jaunimo mažu dėmėjimu šiuo minėjimu. Ji to jaunimo pasigėdė ir šioje salėje. Didesnės savo kalbos dalį bei giesmės II Pasaulio Lietuvių Dienos ir jaunimo kongreso.

Pirmą sykį pas mus pasirodė ir naujai išrinktas miesto burmistras R. Morrow. Jis perskaitė įdomią Lietuvos Nepriklausomybės Dienos proklamaciją. Lietuvių bei įvykių J. Pajaujo-Javis knyga "Soviet Genocide in Lithuania". Lietuvius dar sveikino ir latvių atstovas. Publikai buvo pristatytas minėjimo dalyvavęs Marijus Grinius, kuris dabar yra paskirtas Kanados vicekonsulu Tailandijoje.

Meninę programą atliko AV par. choras, vad. muz. D. Deksnys-Powell, ir "Gyvatro" taut. šokių grupė, vad. G. Breichmanienė. Pasirodė ir jaunimas su deklamacijomis. Meninė programa šiemet buvo gana trumpa, nes anksčiau pasizadėję meniniai vienetai į šventę nebegalėjo atvykti. Užbaigiamąjį žodį tarė K. Mikšys. Programą pasiekėdamas pranešė V. Stanevičienė ir L. Stungevičienė. Prie įėjimo buvo renkamos aukos Kanados Liet. Bendruomenė. Taip pat buvo aukų lapas ir apylinkės v-bos renginio išlaidoms padengti.

PENSININKAI kiekvieno mėnesio pirmąjį ketvirtadienį Jaunimo Centre 2 v.p.p. rengia savo pobūvius, kur aptaria klubo reikalus ir atlieka kokią nors programėlę. Ateinančiam klubo suėjime kovo 3 d. K. Mikšys parodys iš savo kelionės rodomus, atvežtus iš Šv. Žemės. Į šį pobūvį kviečiami klubo nariai ir visa tuo besidominti visuomenė.

KAUKIŲ BALIŲ šiemet suruošė skautų rėmėjų komitetas vasario 12 d. Jaunimo Centre. Kadaiše buvęs labai populiarus kaukių balius jau nebesutaukia to gausios publikos. Kaukių dar prisirinko ir šį sykį nemažai, tad nebuvo sunkumų išrinkti penkias geriausias ir jas premijuoti. Pirmąją premiją laimėjo "Slibinas" — Almis Lukavičius, II "Šuniukas" — Loreta Mačytė, III "Čigonai" — R. Pakalniškienė, IV "Bajoraitis", IV "Japonai" — J. V. Matukaitis, V "Virėja" — E. Bajoraitienė. Šis vakaras turėjo turtingą smulkių daiktų loteriją, laimės staliukus, barą, užkandžius.

KLB APYLINKĖS PIRM. K. DEKSNYS buvo susirgęs, turėjo operaciją. Jau yra grįžęs į namus ir baigia sustiprėti.

Hamiltono žvejų bei medžiotojų klubo suruoštoje metinėje vakarieneje — "žiukių baliuje" vadovai, pasirodę išdalinti taures pasižymėjusiems nariams. Iš kairės: klebonas kun. J. Liauba, OFM, klubo pirm. J. STANKUS, šaudyklos vedėjas V. SVILAS

Nuotr. M. Borusienės

ŠV. JUOZAPO LIGONINĖJE turėjo sėkmingas operacijas J. Toly ir M. Stasevičius. K.M.

"GINTARO" KONCERTAS. Vasario 5 d. Toronto "Gintaras", vadovaujamas p.p. Karasieju, atliko puikią programą Masters universiteto. Koncertą surengė Masters universiteto lietuvių studentų klubas. Koncertas buvo pradėtas studentės Angelės Krivinskaitės kalba, supažindinčia žiūrovus su "Gintaru". Dalyvavo 12 porų ir atliko 10 šokių, paskutiniame šokiui pakviesdami svečius iš publikos. Pasibaigus programai, p.p. Karasiejaus buvo apdovanoti raudonomis rožėmis. Po meninės programos buvo vaisių ir šokiai.

Dažnai girdime vyresniosios kartos nusiskundimus, kad mūsų jaunimas nesidomi lietuviška veikla. Šiame koncerte kilo klausimas: "Kur yra mūsų vyresnioji karta?" Jaunimas ruošė, kvietė visus ir taip nedaug vyresniosios kartos atsilankė.

Šis koncertas buvo pirmas Hamiltono studentų parengimas. Reikia manyti, kad ateityje vyresnioji karta nepraleis progos ir priims jaunimo kvietimą atsilankyti į jų ruošiamus koncertus. Studentams linkėtina, kad tai būtų ne paskutinis koncertas. L.S.

PADEKA

Reiškiu nuoširdžią padėką mane lankiusiems ligoninėje, atsiuntusiems sveikinimus bei gėles. Didžiausia mano padėka žmonai, kuri lankė mane ligoninėje kiekvieną dieną, nepaisydama blogiausio oro, taipgi sūnams — Eimui ir Kestui.

Dėkoju gydytojams, atlikusiems operaciją — dr. G. Menon ir dr. A. Saunoriui, kuris mane ir dabar lanko namuose.

Dėkoju klebonui kun. J. Liaubai, OFM, ir visiems draugams: J. M. Tarydams, K. J. Januškevičiams, P. P. Lukošiams, dukrai Friedai su vyru Dicksonu iš St. Catharines.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

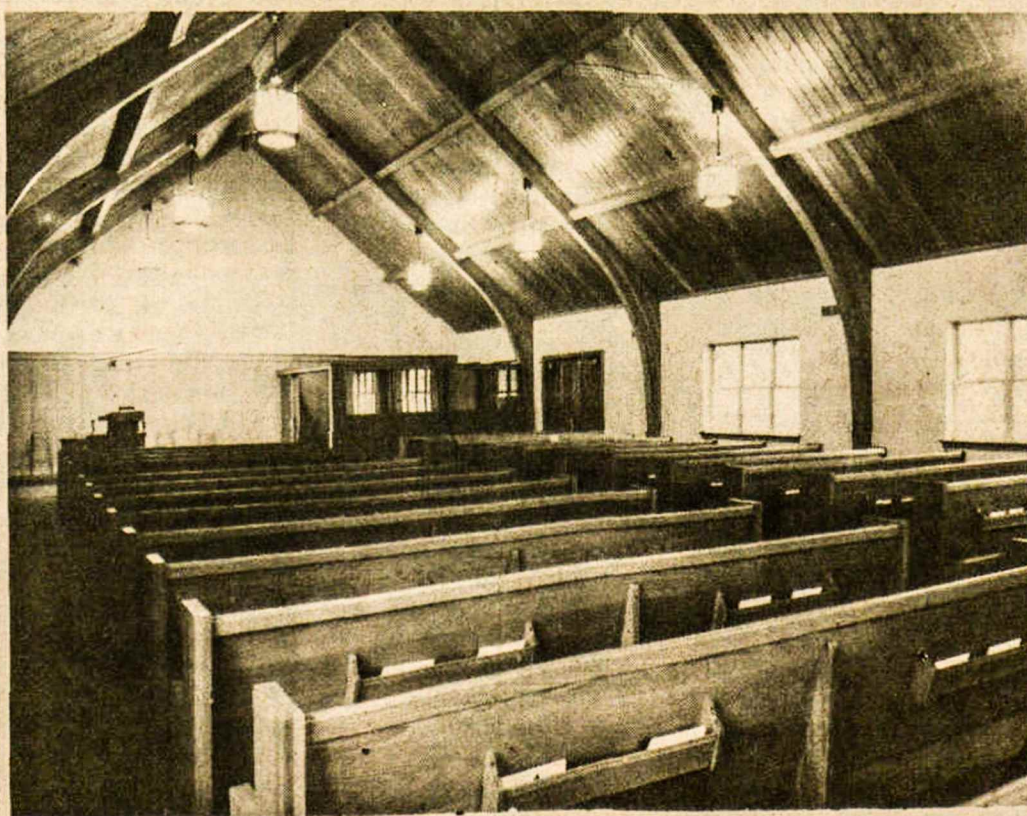
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

TALKA

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antadieniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santapus 7%
term. depoz. 1 m. 9 1/2%
term. depoz. 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9%
90 dienų depozitus 9 1/4%
IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 12%
asmenines paskolas 17%

The Marlatt laidotuvių namai ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Metiniam Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos susirinkimui Čikagoje vasario 2 d. vadovavo pirm. dr. Antanas Razma. Draugija leidžia dienraštį "Draugas". Tad jos narių ir direktorių pagrindinis dėmesys buvo skirtas spaudos reikalams. Buvo susilaukta pasiūlymų dienraštį įjungti skrydžių anglų kalba, bet ši mintis liko nepatvirtinta. Esą pirmą reikia susipažinti su skaitytojų nuomonėmis — ar jie norėtų tokio skyriaus ir ar jis nesulaukys pastangų lietuvių išlaikyti. Didelį rūpestį kelia skaitytojų skaičiaus mažėjimas, susietas su senųjų mirtimi, jaunųjų išsisklaidymu.

Dr. Petras Kisieličius skaitė išsamų savo pranešimą skaitytojų skaičiui padidinti. Visi pripažino, kad pagalbon tenka kviešti tėvus ir net studentus, ypatingą dėmesį skirti jaunoms šeimoms, kurios dėl savo profesinio darbo buvo priverstos apsigyventi toliau nuo lietuvių kolonijų. Finansinę apyskaitą padarė "Draugo" administratorius kun. Petras Cibulskis, MIC. Visų leidyklos išlaidų nepadengiančių prenumeratų, specialūs renginiai ir netgi skaitytojų aukos. Kasmet reikia finansinio papildomo iš kitų šaltinių. Problema sudaro labai pabrangusios spausdinimo išlaidos ir pašto paslaugos, nors jos nėra tokios, kokios turėtų būti techniškai išsivysčiusiame krašte.

Šiemetinius "Draugo" renginius yra įtrauktas koncertas, susietas su romano konkurso premijos įteikimu Anatolijui Kairiui, gegužinė vasarą ir koncertas su vakariene rudenį. Didesnį renginių sekančiais metais pareikalaus deimantinė "Draugo" suakktis. Draugijos valdybą išrinkti: pirm. — dr. A. Razma, I vicepirm. — dr. P. Kisieličius, II vicepirm. — E. Petkevičius, III vicepirm. — J. Polikaitis, išd. — kun. V. Rimšelis, MIC, vykdymojuose sekr. — kun. P. Cibulskis, MIC, protokolų sekr. — A. Nauzdžiūnas.

Pastangos susilaukti šiemet JAV pašto ženklų Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžių per Atlantą bei tragiškos mirties penkiasdešimčiai paminėti buvo nesėkmingos. Pasiūlymus priima patariamasis pašto ženklų komitetas. Pasak iniciatorių, lietuvių pastangos buvo pavėluotos — pradėtos tik 1982 m. Gautas pranešimas, kad lietuvių pasiūlymas tėra įtrauktas 1984-85 m. pašto ženklų programon. Tada jis bus svarstomas, bet tai neužtikrina jo priėmimo. Su JAV pašto viršininku W. F. Bolgeriu, sausio 9 d. viešėjusiu Čikagoje, susitiko Dariaus-Girėno karo veteranų pastog, Lietuvių Bendruomenės ir lietuvių filatelistų atstovai. Jam buvo įteiktas prašymas sekančiais metais atvežti Čikagonai S. Dariaus ir S. Girėno pašto ženklą. Lietuviai šio ženklų reikalo vėl raginami siųsti jo išleidimą skatinančius prašymus patariamajam pašto ženklų komitetui: Citizens' Stamp Advisory Committee, U.S. Postal Service, Washington, D.C. 20260.

Norima kad Vatikanas 1984 m. išleistų šv. Kazimiero pašto ženklą, kai bus minima jo mirties 500 metų sukaktis. Šiuo reikalu ALTo valdyba buvo pasiuntusi specialų laišką arkiv. P. Marcinkui Romoje. Pastarasis pranešė, kad tą pasiūlymą perduos komisijai, kai ji svarstys 1984 m. Vatikano pašto ženklų projektus.

Šv. Jurgio lietuvių parapija Ročesteryje šiemet švenčia deimantinę savo veiklos sukaktį. Iškilme buvo pradėta sausio 23 d. lietuviams kaliniams skirta maldos diena. Maldų tekstus buvo paruošęs rašytojas J. Jankus, o juos anglų kalba išvertė B. Litvinienė. Giedojo J. Adomaičio vadovaujamas vyrų choras. Parapijos salėje pranešimą apie Sovietų Sąjungoje kalinamus lietuvių padarė G. Damašytė. Mišių metu kalinių globai buvo surinkta 400 dolerių. Baigminis parapijos sukakties minėjimas su menine programa yra numatytas spalio 23 d. I sukaktuvinį parapijos leidinį bus įjungtas ir visuomeninis Ročesterio lietuvių gyvenimas, apimantis 80 metų laikotarpį.

Venecuela

VLB krašto valdybos pirm. dr. V. Dambra, kaip praneša J. Vaisiūnas, 1982 m. aplankė visas Venecuelos lietuvių gyvenvietes. Ten, kur jau nebuvo valdybų, susirinkimuose buvo išrinktos naujos. Krašto valdyba nutarė priimti Jūrątes de Rosales atsistatydinimo iš krašto valdybos pareikšimą. A. A. Petriui

Kriščiūnui, buvusiam valdybos sekretoriui, nepavyko išgauti iš senosios krašto valdybos dokumentų. Jų tarpe yra ir 1980 m. protokolas, kuriame neigiamai pasisakyta apie korespondentę A. Vaisiūnienę ir kun. A. Perkumą, SDB. Tada buvo nutarta A. Vaisiūnienės nebelaikyti oficialia VLB korespondente. Naujoji krašto valdyba 1981 m. kovo 1 d. pakvietė A. Vaisiūnienę vėl tėti savo darbą. VLB Karako apylinkės valdyba jau daug metų nebuvo susaokus susirinkimo. Naujoji krašto valdyba per dvejus veiklos metus surengė keliolika pobūvių bei minėjimų.

Australija

Ramovėnų skyrių atstovų suvažiavimą Melbourne 1982 m. gruodžio 31 d. surengė vietinio skyriaus valdyba su savo pirm. V. Šalkūnu. Mišias už mirusius Australijos ramovėnus laikė kun. dr. P. Bačinskas, juos prisimindamas ir specialiu pamokslu. Suvažiavimas susilaukė 47 dalyvių, kurių didžiąją dalį sudarė melburniečiai. Atstovų bei svečių buvo susilaukta iš Adelaidės, Kanberos, Melbourne ir Sydnejaus. Iš skyrių pranešimų paaiškėjo, kad ramovėnai ne tik surengia Lietuvos kariuomenės šventes minėjimus, bet ir rūpinasi kultūrine lietuvių veikla, remia jaunimą, spaudą, Tautos Fondą ir Australijos Lietuvių Fondą. Paskaitą "Lietuvių ryšys su paversta tauta" skaitė kun. dr. P. Bačinskas, paliesdamas įvairius to ryšio būdus, susirašinėjamą ne tik su giminėmis, bet ir politiniais kaliniais. Diskusijoje buvo nutarta sudaryti specialius komitetus ramovėnų skyriuose ryšiams palaikyti, ypač su kaliniais Sibiro vergų stovyklose. Priimtoji rezoliucija busi pritarita tik asmeniniams susirašinėjimams, pataria nevažinėti į okupuotą Lietuvą be rimto reikalo, nesuntinenti siuntinius, kad muitui išmestais doleriais nebūtų remiami okupantai.

Britanija

"Išievių Draugas", Skotijos lietuvių laikraštis, skaitytojus lankęs nuo 1914 m. sausio 1 d. nesulaukė savo veiklos septyniadesimtmecio. Paskutinis jo numeris buvo išleistas prieš Kalėdas. Laikraštį įsteigė ir redagavo kun. Juozas Norbutas. Jį vėliau pakeitė kun. J. Petrauskas, J. Javorskas, o nuo 1934 m. rudens redagavo kun. Juozas Gutauskas. Laikraštis ypač buvo stiprėjė pirmaisiais pokario metais, susilaukęs naujų bendradarbių iš V. Vokietijos stovyklose esančių lietuvių. Krizė, atrodė, prasidėjo su dabartinio "Europos Lietuvio" pasirodymu Londone, kuris pradžioje buvo skirtas tik Britanijos, o dabar skiriamas visiems Europos lietuviams. Pastaruoju metu "Išievių Draugas" pasirodydavo nereguliariai, buvo tapęs nedideliu, labai ribotu turinio biuleteni. Paskutiniame numeryje dėkojama skaitytojams ir rėmėjams. Apgailestaujama, kad sumažėjęs skaitytojų skaičius tolimesnį leidimą padarė nuostolingą ir neįmanomą.

Socialinis Skotijos Lietuvių Klubas kalėdinį pobūvį savo pensininkams surengė 1982 m. gruodžio 15 d. Klubu pirm. J. Blūdžiū pasveikino 70 susirinkusių pensininkų, linkėdamas jiems linksmų Kalėdų ir laimingų N. Metų. Vaisės buvo paruošusi klubo šeimininkė E. Zaveckienė su savo tartininkėmis. Kalėdines giesmes giedojo P. Dzidolika vadovaujamas Šv. Cecilijos choras, tautinius šokius atliko K. Rugienienės vadovaujama šokėjų grupė.

Vokietija

A. A. Berta Kelerytė-Pečialienė, 83 metų amžiaus, mirė sausio 2 d. po sunkios operacijos Hanau ligoninėje. Su Juozu Pečialiu ji buvo sutuokta Kalvarijos evangelikų šventovėje 1924 m. pradžioje. Vokietijon jiedu su vaikais atvyko kaip repatriantai 1941 m., bet 1942 m. grįžo Lietuvon ir iki 1944 m. vasaros gyveno prie Kalvarijos. II D. karo užbaigė šeimą užtikio Rytprūsioose. Sovietinė komendantūra B. J. Pečalius prievarta grąžino Lietuvon 1946 m., apgyvendino Santakos kaime prie Kalvarijos. Trečią kartą Vokietijon B. J. Pečaliai su dviem dukrom ir sūnumi buvo išleisti 1959 m. Nuo 1966 m. B. J. Pečaliai gyveno Hanau mieste dukros Emos ir žento Prano Veiherių šeimoje. Vėlionė palaidota sausio 6 d. Hanau kapinėse šalia savo vyro Juozo, mirusio 1970 m. gruodžio 21 d. Laidotuvis dalyvavo ev. kun. Fr. Skėrys iš Mannheimo.

Antrųjų Pasaulio Lietuvių Dienų kultūrinių renginių darbuotojai. Pirmoje eilėje iš kairės: D. Goceličienė, pirm. I. Bublienė, V. Alekniene, M. Smilgaite; antroje eilėje: Br. Kviklys, A. Janušas, A. Veselkienė, kun. A. Kezys, S.J. J. Kapačinskis, dr. J. Račkauskas. Jie yra suplanavę daug ir plataus masto renginių

Pasaulio Lietuvių Dienos išėivijos sostinėje

Didieji renginiai — seimas, jaunimo kongresas, opera, dainų šventė, sporto žaidynės, parodos

J. ŠLAJUS

Jau du šimtai lietuvių be atlyginimo įsijungė į įvairias pareigas ir darbą, kad į II-sias Pasaulio Lietuvių dienas tūkstantčiai suplaukusių tautiečių nebūtų apvilti. Šiam reikšmingam darbui Čikagoje yra sudarytas vyriausias PLD komitetas, kurio pirmininku yra dr. A. Razma, o visom darbo sritim apimti — penki pagrindiniai komitetai. Pasaulio Lietuvių B-nės seimo komiteto pirmininkas — dr. P. Kisieličius, V. PLJ Kongreso pirm. — V. Abariūtė, II PL Sporto Žaidynių pirm. — V. Adamkus, VI JAV ir Kanados lietuvių dainų šventės pirm. — V. Momkus, kultūrinių renginių pirm. — I. Bublienė. Komitetai yra sudarę daug pagalbinių komisijų. Gana dažnai vyksta bendri visų ir pavienių komitetų bei komisijų posėdžiai.

Atskleide planus

PLD informacijos reikalu sausio 15 d. Jaunimo Centre, Čikagoje, buvo sukiesta pirmoji spaudos konferencija, kurioje informacijos komisijos pirm. R. Rudaitienė, sukvietusi PLD-nų vadovus ir spaudos bei radijo atstovus, supažindino su šio didžiojo renginio darbų eiga bei rūpesčiais.

Vyr. komiteto pirm. dr. A. Razma paaiškino, kad PLD rengėja yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. PLD yra didžiausias renginys, kokį esame bet kada turėję, ir penkis kartus didesnis už bet kokį, kad ir didelį, vieną renginį. Birželio-liepos mėnesiais šio didžiojo renginio įvykimas pareikalaus penkis kartus daugiau darbo ir lėšų. PLD rengėjai mažiau pasiektų, jeigu tai rūpėtų tik tiktai komitetams, o ne visiems išėivijos lietuviams. Dirbame pagal šūkį: "Vienybėje su kovojančia tauta", nes ji yra už geležinės uždangos ir negali turėti ryšių su laisvuojų pasauliu.

Numatyta, kad PLD sąmata sieks apie \$600.000. Du trečdaliai šios sumos bus stengiamasi suteikti iš įvairių renginių pajamų, tačiau apie \$160.000 reikės suteikti iš geriausių lietuvių, kuriems teberūp mūsų gyvastingumas išėivijoje.

PLB seimas

PLB seimui rengti yra sudarytas atskiras komitetas, kurio pirmininku yra dr. Petras Kisieličius. Šis komitetas yra pakvietęs penkių komisijų pirmininkus. Švietimo komisijai vadovauja M. Druška, kultūros — dr. K. Keblys, politikos — Alg. Gureckas, jaunimo — K. Sušinskas ir visuomenės finansų — J. Gaila. Komisijos paruos PLB seimui savo sričių nutarimų projektus, kurie palengvins seimui greičiau spręsti tu sričių klausimus ir padaryti reikiamus nutarimus. Be to, seimo komitetas Čikagos Jaunimo Centre rengia Bendruomenės buities ir veiklos parodą, kurioje dalyvaus visi LB kraštai. Ten matysime atliktus LB darbus pavaizduotus schemomis, leidiniais, nuotraukomis, statistika, daiktais ir kitomis vaizdinėmis priemonėmis. Šiai parodai vadovauja seimo komiteto narė Birutė Jasaitienė. Sausio 26 d. PLB seimo komi-

teto posėdyje buvo numatyti PLB seimo paskaitininkai ir padaryti kiti nutarimai. Posėdyje dalyvavo ir vyr. PLD komiteto pirm. dr. A. Razma, PLB valdybos pirm. V. Kamanas ir trys tos valdybos nariai. VI PLB seimas įvyks birželio 27-30 dienomis Jaunimo Centre, Čikagoje. Iš daugelio kraštų seiman atvyks 140 rinktų atstovų.

Jaunimo kongresas

V-tasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas įvyks Ili-nojaus un-te, Čikagoje, birželio 24 — liepos 3 d.d. Jaunųjų lietuvių dailininkų paroda prasidės birželio 21 d. Liepos 1 d. bus jaunimo kongreso atidarymas, liepos 4-10 d.d. jaunimo kongreso stovykla Oberlin kolegijoj prie Klevelando. Stovyklos programos tikslas — supažindinti stovyklautojus su svarbesniais Lietuvos istorijos laikotarpiais, kad dalyviai pajustų savo lietuvišką kilmę ir savo priklausymą lietuvių tautai. Į stovyklą norima sutelkti apie 700 jaunimo. Svarbioji jaunimo kongreso dalis bus studijų dienos liepos 11-20 dienomis Trentono un-te prie Toronto. Liepos 22-24 d.d. bus spaudos konferencija, koncertas, banketas ir kongreso uždarymas Montrealyje, Kanadoje. V. PLJK programos detalės bei galimi pasikeitimai bus skelbiami spaudoje. Kongreso pirmininkė yra Violeta Abariūtė iš Detroito, o gausi jaunimo talka — JAV-se ir Kanadoje.

Dainų šventė

VI-ji JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė įvyks liepos 3 d. Čikagos Ili-nojaus un-to paviljone 2 v.p.p. Dainų šventė bus išpūdinga dar ir tuo, kad choro dainas lydės tautiniai šokiai. Yra užsiregistravę 37 chorai su 1300 dainininkų ir 10 lituanistinių mokyklų su 450 choristų-mokinių. Šios dainų šventės komiteto pirmininku yra Vaclovas Momkus. Dainų šventės meno vadovai chorvedžiai dar negalutinai išryškėję.

Sporto žaidynės

II-ju Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių komitetas žiemos sporto varžybas jau pradėjo vasario 5 d. Įvairiose sporto šakose ir atskirose vietose jos tęsis skirtu laiku. Dar prieš oficialų žaidynių atidarymą atvykusi iš Australijos sportininkų šimtinė numato apkeliauti Ameriką ir Kanadą.

V. Grybauskas, sporto skyriaus redaktorius, "Drauge" skelbia, kad australiečiai sudidžiule grupe atvyks į Klevelandą birželio 4 d., į Detroitą — birželio 6 d., Toronto lankysis birželio 18-21 d.d., Bostone — 21 d., Čikagoje — birželio 23 d. Oficialus PLSŽ atidarymas bus birželio 26 d. Ili-nojaus un-te (Racine ir Harrison gatvė).

Žaidynių komiteto vadovų teigimu, iš viso pasaulio suvažiuos apie 1000 sportininkų, besivaržančių įvairiose sporto šakose. Visom sporto šakom reikės samdyti apie 150 teisėjų, nes lietuvių teisėjų specialistų nėra pakankamai. Be to, sporto žaidynėms reikės suteikti apie \$20.000 papildomų lėšų. PLSŽ komiteto pirmininku yra V. Adamkus,

jo pavaduotoju — R. Dirvonis.

Kultūriniai renginiai

Kultūrinių renginių komitetas jungia visas kultūrinės renginių sritis. Komitete yra per 12 narių, kurie yra sudarę didesnes ar mažesnes komisijas. Kultūrinių renginių komitetas tvarko: pasaulio lietuvių dailininkų, spaudos ir kitas parodas. "Aušros" šimtmėčio sukakties minėjimą, kūrų, lietuviškų filmų vakarus ir t.t.

Kultūrinių renginių atidarymas įvyks birželio 25 d. (PLJ Kongreso jaunųjų lietuvių dailininkų paroda — birželio 21 d.) Jaunimo Centre. Parodos vyks Jaunimo Centre ir Ili-nojaus un-te. Lietuvos žemėlapių paroda ir muzėjaus lankymas bus Balzako kultūros centre (4012 Archer Ave.) birželio 27 — liepos 4 d.d. Parodai vadovaus pats savininkas Stanley Balzakas, jn.

Vienas didžiausių renginių bus "I Lituanai" (Lietuviai) opera, kurią rengia Lietuvių Operos valdyba. Opera bus liepos 1 d. "Auditorium" teatre, turinčiame vieną iš geriausių akustikų Amerikoje. Kultūrinių renginių komitetas telkia operai lėšas, nes, nors ir visus bilietus išparduotų, toli gražu nepadengtų išlaidų, kai už patarnavimą teks mokėti unijos nustatytas kainas. Kultūrinių renginių komitetui vadovauja Ingrida Bublienė iš Klevelando.

Pramogos

PL Dienų metu sportininkai su nuovargiu varžydamiės lies prakaitą. Operos ir Dainų šventės dainininkai repetuos, programose dainuos ir šoks, PLB seimas ir PLJ kongresas posėdžiaus, kiti lankys parodas ir t.t. Pramoginių renginių komitetas (pirm. M. Remienė) suvažiuosiuose svečiams ruošia šokių jaunimui ir kitiems, banketus bei atgaivinančius pabandavimus... Dalis pramoginių renginių vyks Jaunimo Centre, o didysis banketas bus liepos 3 d., po dainų šventės, Conrad Hilton viešbutyje, miesto centre, į kurį, tikima, atsilankys apie 3000 žmonių. Pokylio tikslas — gausybę suskridusių lietuvių sudaryti sąlygas pabendrauti, pailsėti, pasistiprinti ir suteikti nors dalį lėšų didžiųjų išlaidų mažinimui.

Tylieji darbininkai

PLD rengimo darbuose talkina daug tilių darbuotojų, kurių pavardžių spaudoje nematyti. Vienas tokių yra dail. Vincas Lukas, rūpestingai atliekantis visų PLD renginių meniskąjį apipavidalinimą. Jam talkina dailininkai Algis Trinkūnas ir Vladas Vijeikis. Taip pat minėtini: Jonas Baris — transportacijos komisijoje, Birutė Bagdonienė — lėšų, Milda Lenkauskienė — mecenatų, Ritonė Rudaitienė — informacijos, Rima Reklaitienė — nakvynių, Jadvyga Šiažienė — biliėtų, Bronius Nainys — PLD leidinio redakcijoje, adv. Saulius Kuprys — teisinėje srityje ir t.t.

I šias PLD iš visų laisvuųjų kraštų Čikagą suplauks tūkstantčiai lietuvių. Mūsų visų pareiga vieningai šią šventę remti savanorišku darbu ir auka.

Mėgėjiškumas ar profesinė talka?

AL. GIMANTAS

Kalifornijos baltiečių (daugiausia jaunesnės kartos) iniciatyva pradėtas bendravimas su amerikine "public relations" firma lyg ir atslūgo. Pagrindinė priežastis tikriausiai — lėšų stoka. Dešimties tūkstančių (ar panašiai) mėnesinis biudžetas lietuviškai visuomenei yra beveik nepakeliamas išpareigojimas. Be to, nedaug kas yra įsitikinęs, kad tai pats geriausias ir sėkmingiausias kelias siekti numatytų tikslų. Būta spaudoje diskusijų, pokalbių ir svarstymų. Nuomonės dažniausiai pasidalina maždaug pagal amžiaus grupes. Vyresnieji įsitikinę, kad tevyksta viskas senomis, įprastomis ir nusistovėjusiomis formomis, o jaunesnieji mano, kad vis dėlto jau laikas keisti veiklos metodus, pereiti iš mėgėjiškumo į profesionališkumą. Tačiau lėšų laukiamą dažniausiai iš vyresniosios kartos, nes jaunesnioji karta (neužmirštant išimčių) nėra tiek materialiai užsigažavusi, kiek vyresnieji.

Gal iš viso mūsų nelaimė yra ta, kad ir toliau nenorime įsipareigoti pirminės ir neatidėliojamos reikšmės projektams. Visi turime gerus norus, visi bandomė įrodyti visuomenei svarbą tokių ar kitokių užsimojimų, giliai įsitikinę, kad tik tas projektas yra tikrai neatidėliotinas, svarbus ir išliekamos vertės. Svarstome kultūrinius, politinius, visuomeninius ar net ir sportinius klausimus, bandydami įtikinti tautiečius, kad vienas ar kitas užmojis vertas skubios paramos. Pradedame rūstauti, jei kas išreikšia abejonių ar kaikiurių rezervų dėl skelbiamų užmojų. Esą tai nepatriotiška. Su tokiais nusiteikimais, žinoma, nepatrauks visuomenės daugumos, o ką jau bekalbėti apie gilesnes pinigines. Juk reikia surinkti šimtatūkstantines sumas — mokslui, menui, švietimui, sportui, politinei veiklai.

Kad esame tam pajėgūs, tuščia būtų ginčyti, bet ar esame ir būsimė duosnūs, tai jau visai kitas klausimas. Visa gal ir būtų lengviau, jei pajėgtume išskirti tikrai pirmieji ir neabejotinai reikšmės užmojus. Ar tik čia ir nebus mūsų pati silpnoji vieta? Ribotos lėšos leidžia įvykdyti tik ribotus projektus ir tai tik atkiština, mėgėjiškai. Ar vidutiniškumas čia gali būti patenkinamas ir pateisinamas? Vargu.

Jei kas kada nors buvo įsivėlęs kad ir ne į sudėtingą bylą, teisminį procesą, turbūt neginčys, kad itin svarbu turėti gerą advokatą. Neretu atveju jis tau padės net ir tokioje situacijoje, kurioje pats vienas vargiai ar sulauksi palankaus sprendimo. Vadinas, profesinė talka, patyrimas turi didelį vaidmenį, kaikada net ir lemiantį.

Aišku, profesionalų darbas nėra pigus. Su tuo faktu reikia skaičiuoti. Gal su tokiu pavyzdžiu derėtų svarstyti ir profesionalinę talką vienu ar kitu lietuviškųjų uždavinių vykdyme. Vadinas, pinigais čia turi beveik pagrindinį vaidmenį. Ir kai iš šokių tokios perspektyvos žvelgi į lietuviškosios veiklos nueitąjį kelią ir bendruosius laimėjimus, lyg ir norėtumei teigti, kad su profesine talka bendrieji darbai gal ir būtų šviesesni ar ryškesni. Gal?

• Ar tavo draugai skaito "Teviškes Žiburias"? Atsiųskite ju adresu — gaus nemokamai keletą numerių susipažinti

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lėšai (contact lenses).

DARIUI IR GIRĖNUI ATMINTI KALENDORIUS

14" pločio ir 22" ilgio tinkamas įreminti \$5.00 JAV

Atsiųskite čekį arba pašto perlaidą su savo pavarde, pilnu adresu ir kodo numeriu. Šis kalendorius gali būti užsakytas ir kaip dovana giminėms, draugams, organizacijoms. Atsiųskite jų vardus bei pavardes, adresus ir kodo numerius. Užsakymus siųskite:

Baltic Tours
8 White Oak Road
Newton, MA 02168, USA
Galima užsakyti ir telefonu: (617)969-1190 arba 965-8080

Baltijos grožybės 1983

Aplankykite Lietuvą gegužės, birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Išvykstama iš Niujorko, Montrealio, Los Angeles ir Seattle didžiaisiais "Finnair" lėktuvais. Skrendama tiesiai į Helsinkį, laivu — į Taliną iš ten — autobusu į Rygą. Iš Rygos lėktuvu — į Vilnių ir iš Vilniaus — tiesiai į Taliną.

Mažosios ekskursijos — 10 naktų (11 dienų) — 5 naktys Vilniuje dvi — Rygoje, 2 — Helsinkyje.

Kainos: iš Niujorko ir Montrealio \$1,353.00 — \$1,561.00, iš Seattle \$1,487.00 — \$1,692.00, iš Los Angeles \$1,628.00 — \$1,797.00.

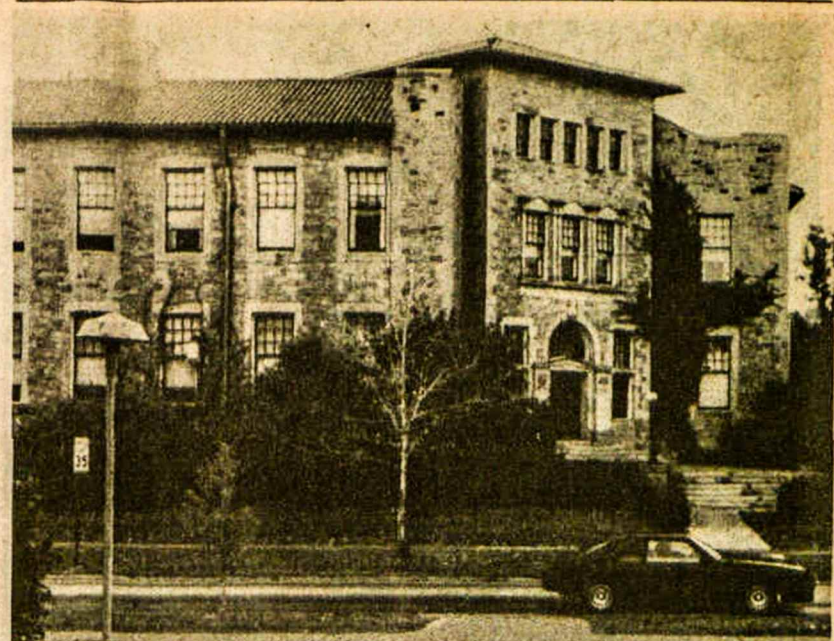
Didžiosios ekskursijos — 14 naktų (15 dienų) — 5 naktys Vilniuje, 2 — Rygoje, 3 — Taline, 3 — Helsinkyje.

Kainos — iš Niujorko ir Montrealio \$1,515.00 — \$1,723.00, iš Seattle \$1,649.00 — \$1,854.00, iš Los Angeles \$1,790.00 — \$1,959.00.

[skaitoma] kellone: visas maistas, pervežimai, taksiai, pirmos klasės viešbučiai Helsinkyje, Rygoje, Taline ir Vilniuje; dieninės ekskursijos Baltijos kraštuose (pasirinktiną programą Helsinkyje), ekskursijos į Kauną ir Trakus. Viešbučių kainos — dviem viename kambaryje, lėktuvų kainos 10-ties grupei nuo 1983 m. sausio 1 dienos. Nuolaidos užsiskantiems prieš kovo 30 dieną.

Informacijų teiraukitės Stephanie Horton, Union Tours Inc.

6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016, USA.
Tel. (212) 683-9500.

Oberlin kolegijos rūmai netoli Klevelando, kur įvyks penktojo lietuvių jaunimo kongreso stovykla 1983 m. liepos 4-10 d.d. Jos programa rūpinasi BIRUTĖ BUBLIENĖ ir VIKTUTĖ LENKAUSKAITE

Penktasis jaunimo kongresas

PIRMOJO JAUNIMO KONGRESO ATSTOVŲ SUSITIKIMAS. Penktojo jaunimo kongreso proga Čikagoje 1983 m. liepos 2-4 d.d. ruošiamas susitikimas visų buvusių atstovais Pirmajame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese. Pirmasis kongresas įvyko 1966 m. Š. Amerikoje. Dalyvavo atstovai net iš 17 kraštų. Pirmininkavo Algis Zaprackas iš Detroito. Jis organizuoja šį buvusių atstovų susitikimą. Visi buvę atstovai arba dalyvavę pirmajame jaunimo kongrese kviečiami atsiliepti į šį kvietimą ir dalyvauti vaiese Čikagoje.

Kapačinskis yra talentų vakaro direktorius. Registruotis iki 1983 m. balandžio 1 d. GJP

Mokinių piešinių konkursas

Kviečiame visas Kanados lituanistines mokyklas dalyvauti Penktojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso piešinių konkurse. 1983 m. liepos mėnesį atkeliaus daug lietuvių jaunimo iš viso pasaulio dalyvauti jaunimo kongreso studijų dienose Trento universitete, kur bus surengta mokinių piešinių paroda.

Atvykęs iš kitų kraštų jaunimas negalės apvažinėti visos Kanados, bet norės pamatyti jos įdomybes. Todėl skelbiame piešinių konkursą. Bus galima pasirinkti vieną iš dviejų temų: 1. Kaip parodytumėte Kanadą? 2. Kaip jam parodytumėte lietuvių Kanadoje?

Konkursas yra suskirstytas į keturias amžiaus grupes: 5-8 m., 9-11 m., 12-14 m., 15-16 m. Kiekvienas mokinys turi savo piešinį sugalvoti užrašą "caption". Kiekvienai amžiaus grupei skiriamos trys premijos.

Taip pat yra ir mokyklos "mural" projektas, kur mažiausia trys mokiniai gali atstovauti savo mokyklai.

Mokyklos yra suskirstytos į dvi grupes: I. Hamiltono, Montreolio ir Toronto lietuvių mokyklos, II — kitų apylinkių lietuvių mokyklos.

Premijos bus įteiktos Toronte 1983 m. liepos 16 d. V. PLJK iškilmingame baliuje.

Prašom savo piešinius su užrašu atsiųsti V. PLJK studijų dienų techninės ruošos komisijai iki 1983 m. balandžio 15 d. šiuo adresu: Dana Lukavičiūtė, 25 Blake St., Hamilton, Ont. L9M 2S5.

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptaukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096.

Lietuvių globos sodyba

A. TAMOŠAITIS, SJ

Netoli Čikagos, šiaurinėje Indianoje, ruošiami globos namai lietuviams, kurie dėl amžiaus ar sveikatos reikalingi priežiūros. Prie Cedar Lake miestelio (ir to paties vardo ežero) vienuoliai saležiečiai, žinomi jaunomenės auklėtojai, buvo pasistatydinę gimnaziją, teatro-sporto salę, koplyčią, valgyklą, bendrabutį. 1979 m. dėl pašaukimo stokes į savo vienuoliją buvo priversti mokyklą uždaryti, ir visa nuosybė stovėjo ne-naudojama. Pamačiusi vietos grožį ir praktiškumą, viena Čikagos lietuvaitė, Ona Prancevičiūtė, pernai ryžosi ją įsigyti ir pašvesti globos reikalingiems savo tautiečiams.

Tokių žmonių priežiūra jau gerai pažįstama, nes savo vedamuose Gerojo Ganytojo globos namuose Čikagoje jau keli metai aptarnauja būrelį žmonių, įžengusių į vėlyvą gyvenimo rudenį.

Minėta vieta Indianoje nesenai buvo inkorporuota (Lituanian Good Shepherd Home, Inc.). Inkorporavimui tvarkyti pakviestas adv. Saulius Kuprys. Sausio 16 d. susirinko pirmam posėdžiui direktorių taryba iš visuomenės žinomų asmenų: dr. Kazys Ambrozaitis, dr. Juozas Meškauskas, žurnalistas Stasys Pieža (pirm.), minėta Ona Prancevičiūtė, dr. Linas Sidrys (sekr.) ir kun. Anicetas Tamošaitis,

SJ. Buvę gimnazijos rūmai pertaisomi į globos namus. Juose galės apsigyventi 57 asmenys. Tikimasi juos atidaryti šį pavasarį.

Nuosavybė erdvi (80 akrų), gražiai kalvota, su ūksmingais ažuolais, kone prie pat didelio ežero, tik 40 mylių nuo Čikagos. Todėl vieta ideali suvažiavimams, iškylos, piknikams, savaitgalio pobūviams, atostogoms, stovyklavimui. Erdvi valgykla, teatro-sporto salė susirinkimams ir renginiams, bendrabučių patalpos šitokiems tikslams tiesiog kaip sukurtos. Be to, numatomas naujas daugiabutis pastatas apsigyventi pensininkams, kurie ypatingesnės priežiūros nereikalingi. Ten bus ir savas gydytojų kabinetas, krautuvė, grožio salonas bei kirpykla ir kiti įrenginiai. Aišku, šio pastato ir teikiamų patogumų apimtį priklausys nuo to, kiek užsiregistruos norinčių apsigyventi.

Reikia manyti, kad šia gražia ir sparciai besirūpinančia lietuviška sodyba apsigyventi susidomės ir nevienas kanadiškis tautietis. Platesnių žinių reikalu kviečiama kreiptis į Oną Prancevičiūtę: 3222 W. Marquette Rd., Chicago, IL 60629, USA; arba Good Shepherd Home, P.O.B. 438, Cedar Lake, IN 46303, USA. Telefonuoti galima rytais iki 9 v. ir vakarais nuo 9 iki 12 v. šiuo numeriu: (312)436-6376.

Hamiltono Valančiaus mokyklos mokiniai vaidina V. Frankienės scenos vaidelį "Vaikiukai aviniukai" Nuotr. M. Borusienės

Močiutės, vaikaičiai ir mišrios šeimos

Tokia tema galbūt atrodo keista tiems, kurie neaugina vaikų, bet motinoms, kurių vaikai jau sukūrė mišrias šeimas ir augina lietuviškai nekalbančius vaikičius, ši tema yra aktuali, nes jų motiniškos pareigos dar nepasibaigė. Svarbu, ypač toms, kurios rūpinasi lietuviškos tautinumo savo šeimose. Močiutės bando padėti taisyti, įjungdamos vaikičius į tautinių šokių grupes, kur galima apsieiti be lietuvių kalbos. Jų pastangos yra girtinos, nes dažnai sutinka klūtis iš nelietuvių marčių ar žentų — jie nėra linkę lietuvininti savo vaikus. Tačiau pirmuosius varšelius praverus, t.y. atvedus vaikičius į tautinių šokių repeticiją, padėtis palengvėja. Vaikai, suradę tokių pat draugų, noriai mokosi, kojas mikiina ir toliau, dažnai patys reikią norą grupėje dalyvauti. Pasitaiko, kad ir nelietuviškos motinos tarp savęs susipažįsta; atvedusios vaikus pamato, kad jų prieaugliui yra auklėjamos naudos, kuri beveik nieko nekainuoja. Tada atsiranda viltis, kad vaikai taps "šokėjais".

Močiutės pareigos dar ir čia nesibaigia — reikia parūpinti vaikičiams uniformas, išausti (ar nupirkti) lietuviškų raštų juostas ir būti pasiruošusioms nuvesti tuos "šokėjus" į repeticijas, kai patys tėvai negali.

Prieškalėdiniame laikotarpyje (1982 m. gruodžio 19 d.), "Atžalyno" viena Toronto šokių grupė, kurios jauniausieji šokėjai yra 5-9 metų amžiaus (daugiausiai jau puslietuviai), turėjo reguliarią repeticiją ir po to — kalėdinį pobūvį su Kalėdų seneliu bei dovanomis. Popietė buvo pa-

ruošta mažoje Toronto Liet. Namų salėje tik tėvams ir močiutėms dalyvaujant. Mažieji, šventiškai pasipuošę savo šokių apranga, atrodė labai patenkinti, noriai šoko ir dainavo (aišku, tik angliškai). Visi dalyviai buvo pavaisinti ledais, kava ir pyragais, sunėšais pačių tėvų bei instruktorių. Viena močiutė, kurios trys vaikai vedė ir jų vaikai šoka šioje grupėje, aktyviai dalyvauja pagalbėdama ruošoje. Ji ta proga iškepė didelį tortą su kalėdiniais įrašais. Viena jaunųjų šokių motina instruktorius apdovanojo kalėdinėmis dovanėlėmis, įvertindama jų kantrybę mokant mažuosius.

Tos jaunos instruktorės mokytojos tikrai vertos daug daugiau, nes jos taip pat turi savo šeimas (dažnai mišrias), o dirba ir su svetimais vaikais, nuvogdamos laiko nuo tiesioginių savo pareigų.

Minėtoje jaunaičiai "Atžalyno" šokių grupėje yra per 10 vaikų. Galėtų būti daug daugiau, jei tėvai bei lietuviškos močiutės paragintų savuosius ir parodytų, kokia didelė nauda tie šokiai bendram jaunųjų auklėjimui bei lietuvių bei lietuvių grupėje reikiamas mokytis lietuviškai, todėl šokių mokytojos aiškina jiems angliškai. Prieš desetą metų šokių instruktoriai būdavo viešai peikiami už vartojimą anglų kalbos per repeticijas, bet dabar, atrodo, tie priekaištai nebeturi prasmės. Močiutės džiaugiasi, kad vaikai, nors kalba tik angliškai, bet šoka lietuviškai ir vilki mūsų tautiniais drabužiais. O vėliau gal ir kalbos pramoks.

Močiutė

- Namai bei lietuviškos spaudos
- pilis bei tautinės šviesos

Šviesioji žmogaus charakterio pusė

Aurelijos Balašaitienės novelių knyga "Susitikimas pamary"

A. SUNGAILIENĖ

Skaitytojams pažįstama savo raštais periodinėje spaudoje Aurelija Balašaitienė atėjo į grožinę literatūrą su aštuonių novelių rinkiniu "Susitikimas pamary". Knygos pavadinimas sugestijonuoja jos turinį: retrospektyvus pasakojimas su romantinio pobūdžio tikrovės iliuzija.

Autorė nesprendžia net didelių egzistencinių konfliktų, nei plačių visuomeninių problemų. Jos tematika ribojasi intymiomis melodramatinėmis situacijomis, kurių centre yra lyriškai idealizuojamas žmogus. Jam rodomas šilts dėmesys, leidžiama pakilti virš asmeniškų pavydo, atsiskyti keršto. Toks šviesus humaniškumas giedrai nutiekia skaitytoją ir atskleidžia pačios autorės pozityvų žvilgsnį į pasaulį.

Pats stipriausias autorės bruožas yra sumanus intrigos pynimas. Kiekvienoje novelėje skaitytojas gali tikėtis komplikotų situacijų, staigaus posūkio ir netikėtose atomazgos. Kartais išskyla abejonė, ar šis procesas visuomet įtikinanti supintas. Bet ir toks, koks jis yra, skaitytoją sudomina, pririša.

Novelėje "Tokiu ir reikia" Tautvaras, atstumas Monikos, kurią mylėjo nuo pat vaikystės, įsitraukia į politinę veiklą. Monikos vyrą Stepą suima enkavedistai. Šis naujaučia savo įskundėją ir laukia paties blogiausio. Tačiau didžiausios įtampos momentu jis lieka nusteibintas nelauktu savo varžovo pasielgimu. Autorė parodo, kad net ir niekšingų kelių pasukęs žmogus turi savyje gėrio pradą, galintį prasiveržti teigiamu veiksmu, jei tik to pradą jis pats galutinai neužslopiną.

"Ponios Varputienės paslapytyje" motina, norėdama atšaldyti pavydą užsiedusią dukrą, papasakoja jai iki šiol nuleptą įvykį iš savo pačios jaunystės: baletų mokykloje rengė savo draugei pikną išdaigą, nuo kurios pati nukentėjo. Tai didaktiška perspėjimas, kad kerštas neatneša laukiamų rezultatų.

"Susitikimas pamary" — novelė iš partizaninio judėjimo Lietuvoje. Vaizdžiai nupieštas Baltijos pajūrys, kurio miškuose slapstosi partizanas Liudas. Jį pradeda lankyti ten užklydusi Jolanta. Kai Liudas tampa suimtas, suprantama, išdavimu įtariama mergina. Paleistas iš kalėjimo, jis sutinka nepažįstamą asmenį, kurio desperatiška išpažintis atstato Liudui pasitikėjimą mylimu žmogumi. Čia naudojama autokonfesinė forma, taip mėgstama romantinio stiliaus rašytojų, teikia novelė autentiškumo ir intymumo.

Būdingas bruožas visai eilei veikėjų — tam tikras pasyvumas. Charakteriai veiksmo neįtaigoja racionalia iniciatyva, bet savotiškai bėga nuo

savo likimo: vieni kraudami lagaminą, kaip Rimgailė "Abėjonės valandoje", kiti noru nusižudyti, kaip Jolantos tėvas, ar "begaliniu troškimu pabėgti nuo tikrovės", kaip Jolanta. Su absoliučia rezignacija atsiduoda skausmui Margarita novelėje "Pėdos sniege". Gavusi telegramą, kad jos vyras Vietname "laikomas dingusiu", Margarita iš karto patiki, kad jis miręs, ignoruoja ženklus, kurie galėtų liudyti kitaip. Toks klusnus puolimas į desperaciją, nenoras pakovoti dėl savo laimės, rodo fatalistišką Margaritos nusiteikimą, taip būdingą romantiškų novelių personažams. Jų veiksmas, galvą įmąjį ir sprendimus įtaigoja melancholiškai nuspalvinti jausmai.

Užmiršimas yra taip pat savotiška bėgimo nuo realybės forma. Novelėje "Laimė nelaimėje" skulptorius Janulis po bombardavimo susęga amneziją. "Kelonėje į niekur" dailininkas Gailius praranda atmintį pačiu kritiškiausiu savo gyvenimo momentu. Jis grįžta iš kelionės į gimtąsias apylinkes persekiojamas minties, kad gal jis pats buvo savo mylimos moters mirties priežastimi. Jo nuodėmklauis kunigas Sudintas padeda išanalizuoti Erikos mirties aplinkybes ir iš dalies palengvina Gailiui dvasinę kančią. Bet tik iš dalies. Autorė taip mėgstamas užmiršimo momentas čia įdomiai panaudotas, nes tikros tiesos nesužinos nei Gailius, nei skaitytojas.

Vienas simpatingiausių charakterių rinkinyje yra devyniolikmetis Linas "Raudonajame automobilyje". Likęs našlaičiu, darbštus, gero elgesio jaunuolis apsigyvena ištaiginguose dėsde namuose, kuriuose pasigenda meilės ir šilumos. Neapgalvotų dėsienės pastabų ir sąmoningų pusbrolio užgauliojimų skaudinamas, Linas, "apsvaigintas iki šiol nepažįstamo negatyvaus impulso" (83 psl.), kėrsija savo giminačiams. Šitoks drastiš-

kas lūžis išbalansuotame Linos charakteryje yra nepakankamai motyvuotas ir psichologiškai nepriaugintas. Autorė mėgina skaitytoją paruošti, tačiau tikro destruktivumo sėklų, privedusių prie keršto jausmo, jo charakteryje neparodo. Felijetoniška pabaiga nesiderina prie nuosirdaus novelės tono, o skaitytojas jaučia, kad Linui padaryta moralinė skriauda.

Novelėse vyrauja teigiami charakteriai, lyrinė nuotaika; jaučiamas idealaus grožio ilgesys ir laiko tėkmė. Kaitaliojama veiksmo vieta, autorė piešia plačią geografinę panoramą, teikdama pasakojimams erdvės ir įvairumo. Ryškus gimtas pasakotojos talentas ir lengvai formuojami sakiniai.

Tačiau novelės žanras turi savo reikalavimus, kurių pagrindinis — medžiagos kondensuotumas. Pasakojimo įtampą dažnai palaiko ne tai, kas į jį sudėta, bet kas išleista. Minėtos novelės vietomis galėjo būti žymiai glaustesnės. Retoriški filosofavimai ir šalutiniai epizodai, nieko bendro neturį su veiksmo eiga, ištesia pasakojimą ir atskleidžia dramatinę įtampą. Tekste pasitaiko tautologiskumų ("spindulių atspindžiai", "nenutrūkusį tąsą", "priešvalstybinis ir išdavikiškas", "neįmanomas stebuklas"), kurie trukdo sakinių glaustumui. Gausu emocijų epitetų ir patoso: "nuostabus grožis", "kilnus vynas", "fantastiška gėlė", "fantastinga atmosfera", "ji užaugo egzaltuota", "adoruojamu profesoriumi" ir pan.

Toks išorinis puošnumas ir tariamas poetiškumas švelnų lyrinį stilių kartais nuveda į saldų sentimentalumą, kurio iš dalies buvo galima išvengti atsikračius žodžių pertekliaus.

Aurelija Balašaitienė, SUSITIKIMAS PAMARY. Novelės. Viršelį Jūratės Balašaitytės-Salerno. Knygos mėcenatas — Marcelinas Žitkus. Išleido "Vilties" leidykla (6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA), 1982 m., 215 psl.

"Vaikiukai aviniukai" V. Frankienės scenos vaidelyje dalyvavusios vaidintojos — Hamiltono Valančiaus mokyklos mokinės: Rūta Balytaitė, Irena Apanavičiūtė, Gintarė Alderdice, Gailė Baltakytė

Dvi literatūrinės premijos

Lietuvių Rašytojų Draugija skelbia grožinės literatūros premijas

1. Maironio vardo poezijos premija (1000 dol.), minint jo 50 metų mirties sukaktį.

Pagerbiant Maironio religinius, patriotinius ir kūrybos estetinius idealus, knygos turinys neturi prieštarauti Maironio idėjoms. Mecenatas — Juozas Gabė, premiją teikia Nelė Mazalaitė-Gabienė. Premija skiriama už poezijos rinkinį ar poemą, išleistą 1982 m. arba rankraštyje įteiktą iki 1983 m. kovo 1 d.

LRD vertintojų komisiją sudaro: Leonardas Andriekus, Paulius Jurkus ir Vytautas Volertas.

Knygų po 3 egz. ir rankraščių 1 egz. siųsti adresu: LRD poezijos premijos komisijai, Mr. P. Jurkus, 341 Highland

Bvld., Brooklyn, N. Y. 11207, USA.

2. Juozo Gabės vardo premija (1000 dol.) už poezijos knygą jaunimui (amžius nenustatytas).

Veikalas gali būti betkuria poetine forma: eilėraščių rinkinys, poema, eiliuota pasaka, legenda. Premija skiriama už 1982 m. išleistą ar rankraštyje įteiktą LRD vertintojų komisijai iki 1983 m. kovo 1 d. Komisiją sudaro: Alė Rūta, Bern. Braddžionis, Pranas Visvydas. Knygų po 3 egz. ir rankraščių 1 egz. siųsti LRD valdybos adresu: 306 — 22nd St., Santa Monica, CA 90402, USA.

Premiją skelbia LRD, premiją teikia Nelė Mazalaitė-Gabienė.

Proginis išgėrimas

Labai dažnai vartojamas angliškas posakis "social drinking" apima daugybę nusikaltimų ir vistik kažkaip skamba gerbtinai.

Kaikurie išgeriantys sakosi geria tik "prie kompanijos", bet dažnai taip bėgdami poros valandų nuvirsta. Reiškia, "kompanijoje" galima pasigerti. Visuomenė toleruoja ir priima toki elgesį.

Nenuostabu tad, kad viešuosie parengimuose būna pasigėrusių. Jeigu ten nepardavinėja alkoholio, kaip kurie išgeria prieš išeidami iš namų arba sugrįžę. Išgerti yra populiariau todėl, kad tai padeda toleruoti visus nuobodžius, storžievis ir kitus įkyrius žmones, kurių gal yra daugiau šiais laikais.

Jaunimas irgi neatsilieka, nes jų amžiuje "kompanija" yra labai svarbi gyvenimo dalis. Jie taip pat atsipalaiduoja ir sumažina savo nerimą, gėdami alkoholį per "proginį išgėrimą".

Paklauskime šeiminkę, kurios galva iš ryto dunda kaip būgnas nuo vakarykščio baliuko, apie "proginį išgėrimą". Cigaretė pradegino naują jos staliuką, balta staltiesė apilpta alkoholiu ir pelenais, 20 ar daugiau nešvarių stiklų, indų ir visokių kitų dalykų palikti svečių, o vyras knarkia ant sofos.

Jeigu reikia pasigerti, kad būtų linksmas ar socialus, tai toks išgėrimas pasidaro nebe socialus bet bjaurus.

Kaikurie žmonės dar vis nesupranta, kad nuolatinis proginis girtavimas veda į alkoholizmą. Didžiausia tragedija prasideda, kai žmogus, linkęs į alkoholizmą, bando visomis jėgomis įtikinti save, kad kartais gali išgerti. Kai vyrauja didžiai emocinės įtampos, prie kurių prisideda kūno alergija, alkoholio prazūtis nebeišvengiama. Žmonės girtauja todėl, kad jaučiasi nelaimingi, o nelaimingi todėl, kad girtauja. Ir tas užburtas ratas sukasi, kol nebežino kas buvo priežastis ir kas veiksmas.

Alkoholizmas yra neišgydoma liga. Tas, kuris nuo jos kenčia, niekad nebegali grįžti prie "proginio išgėrimo". Ši kūno alergija pasiliks visam gyvenimui, bet per "Alcoholics Anonymous" galima išmokyti normaliai gyventi. Nereikės vengti alkoholio ar tų, kurie gali normaliai jį gerti. Visada reikia saugotis to pirmo stikliuko. Jeigu nepaisi pirmo stikliuko, nepaisi ir antro, ir t.t.

Taip pat mes "Alcoholics Anonymous" nariai, stengiamės būti arti Dievo, kaip mes jį suprantame. Per šį artimumą visos problemos, kurios taip slėgdavo mūsų gyvenimą, pasidaro išsprendžiamos, ir atstatymas vyksta be įtampos. Per "AA" mums duotas naujas gyvenimo būdas, kuris tikrai veikia. A.A.

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra, G. T. INTERNATIONAL, INC.

praneša, kad 1983 m. gegužės mėn. 13 d. prasideda 18 DIENŲ išvyka į Europą: Maskva, VILNIUS (7 DIENOS), KAUNAS, Talinas, Leningradas, Helsinkis.

LABAI RIBOTAS VIETŲ SKAIČIUS!
Tolimesnių informacijų teiraukitės:

6240 So. Kedzie Ave., P. O. Box 29163, CHICAGO, ILLINOIS 60629.

TELEFONAI: (312) 471-1700, 471-1702, 778-7731

Kanadiečiai prašomi kreiptis į Elena Verikaitienę (416)534-3120

Iš Niujorko PILNA KAINA — \$1,496.00, įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos arba baletu bilietus (4 bilietai), įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų! Šiai kelionei vadovaus agentūros prezidentas SOL. ALGIS GRIGAS.

"FitFive"

Kaip tik jums

FIZINĖ SVEIKATA pagal jūsų tempą... atliekant mėgstamus dalykus.

Tai "FitFive". Asmeninis veiklos vadovas, specialiai skirtas skatinti ir sekti fizinei jūsų mąkstai... Jis gali padėti pagerinti fizinį pajėgumą.

Nesvarbu, ar esate pradėjęs fizinės mąkstos kursą ar ne. "FitFive" tinka kiekvienam betkurioje pakopoje.

"FitFive". Pasiimkite nemokamą "Level 1" brošiūrą bibliotekose, sporto reikmenų krautuvėse, savivaldybiniuose pramogų centruose arba siųskite šią atkarpėlę.

FitFive, Fitness Ontario

Queen's Park, Ontario M7A 2R9

Yes, send me my free FitFive Level 1 pamphlet

NAME

ADDRESS

CITY

POSTAL CODE

Ministry of
Tourism and
Recreation

Reuben Baetz
Minister
William Davis,
Premier

Fitness
Ontario
En forme

SKAUTIŠKAS AČIŲ

STASIUI KUZMUI už Romuvos koncerto suorganizavimą, programos atlikėjų — kanklininkams A. Sendžikaitė, G. Šaltmiraitė, R. Zavytė ir D. Tūnaitė; solistams — V. Verikaitiui, H. Rožaičiui, L. Mārcinkutei, S. Žiemelytei, V. Paulioniui, J. Sriubiškienei, A. Simanavičiui. Smuiklininkams — R. Bankienė ir A. Bankui; instrumentalistams — T. Reginald ir D. McDonald; "Gintaro" dainos grupė, vadovė G. Paulionienė, sol. R. Paulionis, Ž. Šilinkaitė ir C. Goudie; akompaniatoriui muz. J. Govėdai; pranešėjai Astai Saplienei; Lietuvių Jaukams už salę ir gausiems dalyviams, pramūsiams stovyklavietę XX-mečio proga; O. Indrelienei, A. Stepaitienei už aukų rinkimą ir visiems aukotojams.

Aukojo po \$300: Lietuvių Namai ir J. Strazdas; po \$100: G. Lapas, H. Lapas, R. Lapas, V. Dauginis; po \$50: A. H. Stepaičiai, S. P. Kazlauskas; \$30: J. H. Žmuidzinai; po \$25: O. Indreliene, dr. A. Pacevičius; po \$20: St. Jakubauskas, dr. J. Yčas, dr. S. Čepas; po \$10: G. Šernas, V. Butkis, G. H. Chvedukai, V. Aušrotas, St. Varanka, B. Paulienė, A. Kuzmarskis, E. Kuchalskis, M. Astrauskienė, J. V. Dagilai; po \$5: Abromaitis, V. Skrinškas, L. Balsys, E. Graibuvienė, B. I. Jonynai, Ch. Anderson, M. Gegužis, E. Uleckienė, F. V. gienė, Vyras ir žmona, S. Grigaliūnas, V. Skrebutėnas, A. Firavičius, A. Kuolas, G. Dauginis, L. Šeškus, V. Dailydė; \$4: J. Simonas; \$3: J. Bubelienė; po \$2: G. Kocienė, P. Tamošauskas, G. Butkienė, P. Čiurlis, St. Jokubaitis, N. Dabrowski, L. Navog, A. Sukauskienė; po \$1: D. Dargienė, S. Kazlauskienė, E. Kvederienė, A. Balsienė, E. Docienė, J. Mikolaitis, P. Jankaitienė, P. Lelis, S. Jagėla, Apanavičienė.

Romuvos valdyba

Atsiųsta paminėti

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA, No. 53, May 31, 1982. American Publication December 1, 1982. Translated by Vita Matusaitis, edited by Rev. Casimir Pugetičius, published by the Lithuanian R. C. Priests' League of America (351 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA).

TECHNIKOS ŽODIS, 1982 m. nr. 4 (178). Vyr. redaktorius — V. Jautokas. Leidėjas — Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Čikagos skyrius. Administratorius — Antanas Brazdžiūnas, 7980 W. 127 St., Palos Park, IL 60464, USA. Metinė prenumerata — \$6.00.

Juozas Prunskis, BOLŠEVIKŲ NUŽUDYTI ŠAULIAI. Išleido Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje centro valdyba. Viršelį ir aplanką — dail. Jono Tričio. Čikaga 1982 m., 150 psl. Kaina — \$6.00.

KRYŽIAUS KELIU. Lietuvoje parengtos mintys. Viršelį ir skyrių vinjetas — Pauliaus Jurkaus. Leidėjas — "Kriščiūnų gyvenime" (P.O. Box 608, Putnam, CT 06260, USA). Putnam, CT, 1982 m., 120 psl. Kaina — \$3.00.

Birutė Pūkelevičiūtė, MARCO POLO LIETUVOJE. Apsakymas. Viršelį ir aplanką — dail. K. Veselkos. Čikaga 1982 m., 307 psl. Kaina — \$10.00.

Serijinių leidinių "Lietuvos bažnyčios" autorius BR. KVILYS pasirašinėja tautiečių įsigytas knygas Klevelande po naujausios knygos suktuvių, kurias surengė Dievo Motinos parapija Nuotr. V. Bacevičiaus

Didieji laimėjimai liko tenai...

Aktorius Henrikas Kačinskas aštuonių dešimtmečių perspektyvoje

Buvęs žymusis Lietuvos dramos teatro aktorius Henrikas Kačinskas sausio 23 d. paminėjo savo amžiaus 80 metų sukaktį. Štai keli jo buvusio studento Jurgio Blekaičio žodžiai, išgirsti per "Amerikos Balso" radiją, RED.

Sunku ir žinant patikėti, kad Henrikui Kačinskui jau toks kalnas metų, nes toji metų našta jo neprilenkė prie žemės: nesenai jis lankėsi Vašingtone — lygiai žvalus, lengvo žingsnio, dailios laikysenos, kaip visuomet. Ir plaukų srugos neprarėtėjo, tik pabalo. Matyt, ne gimimo data apsprendžia tikrąjį žmogaus amžių, o kažin koks vidinis energijos užtaisas, kuris nelygiai padalinamas.

Teko stebėti jį scenoje, pradedant dar gimnazisto akimis, iš Kauno teatro palubės. Jau tada jaunasis aktorius skyrėsi iš kitų: daugumas vaidino, o jis veikė scenoje — tikras, gyvas, įsimintinas. Savo kūrybinėje karjeroje, kurios metu jis kelerius metus pabuvojo Klaipėdoje (jam rūpėjo dirbti su talentingu režisiorium Romualdu Juknevičium) ir kurią jis užbaigė Vilniuje, Kačinskas kopė į pačias mūsų dramos teatro viršūnes.

Provincijai buvo "surastas" Vaikšas. Dirbo Vilkolaky ir Tautos teatre pas Sutkį, iš kurio gavo tvirtus etninės pagrindus. Jis tobulino aktoriją kaip techniką per eilę metų valstybės teatre Kaune, o savotišką meistrystės universitetą išėjo su Andriumi Oleka-Zilinsku ir Mykolu Čechovu.

Jo karjera nutrūko pačioje kūrybinio jėgų viršūnėje, kai jis tebuvo vos perėjęs per pusę savo dabartinio amžiaus ir kai visam laikui atsiveikino su profesine scena drauge su tūkstančiais kitų, pasitraukdamas išveivijos nežinino.

Toji karti dalia jo nepalaužė. Ir čia, žymiai skurdėnėmis, kartais improvizuotomis sąlygomis Vokietijos tremtinių stovyklose ir Amerikos naujakūrstėje, Henrikas Kačinskas vaidino, režisavo, mokė jaunus vaidybos studentus. Be to, praturtino kultūrinį išveivijos gyvenimą savo puikiu literatūros kūrinių interpretavimu. Jo dėka masėms lietuvių tarsi atgijo Donelaitis, Baranauškas, Maironis, Sruoga...

O visdėlto didieji jo talento laimėjimai liko tenai, toli, pirmoje amžiaus pusėje tėvynės scenose. Dabar savo saulėtoje Floridoje sukakties dieną jis galėjo, tarsi vartydamas seną albumą, prisiminti eibę savo paleistų gyventi portretų: lietuviškojo repertuaro ir pasaulinio, komiškų ir tragiškų, senovinių ir modernių, buitinių ir poetinių. Iš visos eilės tų sukurtųjų vaidmenų, regis, išsiskiria kaip ir garbės galerija, kuria menininkas vertai gali didžiuliotis: Šarūno vaidila Rainys, kunigas ir poetas Strazdelis, Vincas Kudirka, Pagnolo Topazas ir Gogolio Chlestakovas. Senas olandų žvejys Kobius Hejermanso Viltyje ir šaltas, racionalus egoistas Ibseno Noros Helmeris. Ir gal šiltai aktorius prisimins tą "pasaulio valdovą", didįjį Kublį chaną, kurio žmoniškumą O'Neillo "Marko milijonuose" jis taip nuostabiai atskleidė.

O kas jie visi buvo mums, žiūrovams? Antai jo Vincas Kudirka net ir išoriškai panašus į visur dedamą didžiojo varpininko atvaizdą. Mes, augę nepriklausomoje Lietuvoje, scenoje matėme ne vaidmenį, o gvyą prisikėlusį tautos ža-

dintoja. Jis buvo nuostabiai paprastas, be mažiausio "herojiško" patoso, toksai caro laikų inteligentas, menkos sveikatos, kuklus ir šiltas žmogus. O vis tik švytėjo jame asmenybės jėga, pasiaukojimas vargstantiems savo tautiečiams, nepalaužiamas siekimas jiems ir Lietuvai geresnio, laisvo gyvenimo. Kitokio Vinco Kudirkos mes jau nebe galėjome ir įsivaizduoti. Kačinskas ir pats turėtų pritariantį linktelėti šiam savo kūriniui.

Mes įsibrauname į jo prisiminimus. Štai žvejys Kobius su savo pykute lėtu, švogždžiančiu pasakojimu apie žuvis, jų akis... Kauno žiūrovai sukelė jo monologui spontaniškas ovacijas ir, niekur negirdėtas dalykas, privertė dalį monologo pakartoti. Kaip operoj!

Kontrastui — jo Chlestakovas: pūkiniai debesėliai jo tuščioj galvoj, bet jis pavaizduotas ne piktai, o su dideliu atlidumu. Į jį pažiūrėta kaip į niekad nesubrendusį jaunuolį. Ir kokia žavi buvo garsioji jo melo scena!

Ir neužmirštamas Kublajus. Prie mylimos vaikaitės princesės Kukačin karsto jis klausosi dvasiškų apraudojimo: didingas, sustingęs, be emocijos šešėlio. Pamoja ranka visiems išeiti. Ir staiga lieka puošniuose rūmuose nebe valdovas, o skausmo palaužtas senelis. Jis bando save apgauti. Šnekinami mirusių princesė, šelmiškai šypsodamasis: juk ji nemirus, ji tik apsimeta, kaip kažkada žaisdavo su juo vaikystėje. Jis prašo ją liautis, pramerkti akis, nusišypsoti. Ir su kniumba raudodamas prie karsto. To emocijos intensyvumo neįmanoma pamiršti ir po 45 metų.

Kas tos paslaptingos vidinės jėgos, kurios leidžia dideliui aktoriumi per kelias valandas scenoje sukurti tokius gyvesnius už gyvus žmones, kurių jau užmiršti nebegali? Juk vien talento, technikos, įgytos su didele patirtimi, net ir šviesios, taurios asmenybės neužtenka? Turbūt ir liks paslaptimi ta graži galia gal net ir pačiam Henrikui Kačinskui, kuri tikrąjį aktorius meną daro tokiu paveikiu ir patraukliu.

RŪTA-FILIOMENA POČIŪTĖ, gerais pažymiais baigusi Centrinių Katalikų Gynimą (XIII skyrių) Londone, Ont.; buvo išrinkta abiturientų "Ramunių" baltųjų princė ir dabar studijuoja Ryersono politechnikos institute Toronte. Ruošiasi radijo ir televizijos tarnybai. Londone Rūta buvo skautė, "Baltijos" ansamblio šokėja ir aktyviai dalyvavo lietuviškoje veikloje.

Vytauto Alanto poezijos paverssmiuose

Naujas eilėraščių rinkinys, atspindintis pagrindinius autoriaus kūrybos motyvus

K. BARĖNAS

Jau daug dešimtmečių pažįstame Vytautą Alantą kaip publicistą, novelistą, romanistą, dramaturgą, bet tik pastaraisiais metais pamatėme, kad jis linkęs ir poezijai atiduoti duoklę. Pamatėme, kai periodikoje pradėjome užtikti patriotiškų jo eilėraščių. Aišku, tik retas kas težinojo, kad Lietuvoje į kūrėjų gretas iš pradžių jis buvo linkęs kaip tik eilėraščių prasiskinti kelią, net buvo paruošęs spausdinti rinkinį, kuris neišvydo saulės šviesos. Jeigu pats rašytojas nebūtų dabar pasisakęs, tai taip ir nežinotume to fakto.

O kai dabar garbingą savo amžiaus 80 m. sukaktį jis vainikavo stambia eilėraščių rinkiniu "Paversimai" (išleista Čikagoje 1982 m. Ig. Indrašiūno, S. Kašėlionio ir V. Uznio lėšomis, 500 egz., iliustracijos D. Šeputaitės-Jurgutienės, kietis viršeliai, 221 psl., kaina 10 dol.), būtų labai paranku turėti didesnį pluoštą anos poezijos, nes tada matytume, kuo jaunas Alantas panašus į dabartinį ir kuo jis skiriasi nuo ano jauniojo.

V. Alantas — sukaktuvinių, ir leidinys visiškai šventiškas, gal mūsų sąlygomis net prabangių laikytinas. Ilustratorė ne tik kelias piešinius pagražino knyga, bet ir rašytojo portretu papuošė. Ir spausdintinis šriftas stambus, juodas, koks kartais mėgstamas panaudoti eilėraščių.

Knygoje išspausdintas trejetas puslapių rašytojo įvadas atskleidžia jo požiūrį į poeziją:

"Aplamai kalbant, poezija man nėra žodžių palaidas barsymas ir eilėraščių minties, — jei tokia mintis iš viso yra? — slėpimas neišsifruojamo kodo gudrybėse. Sueilijuotas gudaravimas man atrodo labai įdartinė poezija, sakyčiau, jokia poezija, o tik žodžių akrobatika ir gan neproduktingas užsiėmimas".

Jis toliau ir plačiau pasisako prieš poezijos hermetiškumą ir visokių jėroglifus. Taigi V. Alanto požiūris aiškus. Tai patvirtina jo eilėraščiai, kaip ir beveik visa kitokio žanro kūryba. O šios knygos turinį jis pats šitaip susumuoja:

"Šiame rinkinyje skaitytojas ras įvairaus pobūdžio eilėraščių, bet akcentas krenta ant tų posmų, kurių yra glaudžiai susiję su tautos tragedijos šių dienų tikrove. Aš per visą savo gyvenimą stengiausi kalbėtis su sava tauta kaip žmogus ir rašytojas ir šioje knygoje bandžiau tą dialogą susumuoti, nors skaitytojas ras čia ir tokių posmų, kurie liečia autoriaus asmeninius išgyvenimus".

Taigi skaitytojas, kuriam nesvetimi Vytauto Alanto romanai ir kita kūryba, susitiks ir čia su senu pažįstamu, šįkart kalbančiu eiliuotu žodžiu, bet vis daugiausia apie tuos pačius dalykus, kuriais jis visada gyveno. Man rodos, pakankamai apytiksliai rašytojas savo kūrybinį credo, savo ideologiją išsako eilėraštyje "Manęs nebūtų...":

Jei aš po savo kojom nebejausčiau
Senolių kulgrindų gilių, —
Manęs nebūtų!

Jei aš nebegirdėčiau žvangancį
kardų
Prie Žalgirio pušyno pakraščiu, —
Manęs nebūtų!

Jei nebejausčiau šilimos
Amžinosios Ugnies
Nuo senovės šventųjų aukurų, —
Manęs nebūtų!

Jei Baltijos dugne nebematytiau
rūmų gintarinų
Ir nebeisplauktų Jūratė šaukiama,
Manęs nebūtų!

Jei nematytiau pakelės
Nullūdusio, erskėtais vainikuoto
Dievo,
Manęs nebūtų!

Dažnos mūsų organizacijos savo suvažiavimuose priskaldo daugybę rezoliucijų, lyg įsipareigojimų ar įpareigojimų, kurių dažniausiai niekas net nebando vykdyti. V. Alanto tas kelių posmių eilėraščių būtų lyg tokia rezoliucija, kurią jis kaip rašytojas ilgus metus vykdė, bet tik dabar poetiškai suformuluavo, remdamasis tuo, kas jau sukurta, padaryta. Ir padaryta keleriopai daugiau, negu tame jo credo išsakančia-

me eilėraštyje nurodoma kaip sąlyga būti ar nebūti. Net ir vien šis stambus rinkinys liudija.

Eilėraščiai suskirstyti į 16 skyrių. Kaikurių skyrių patys pavadinimai aiškiai ar bent apytiksliai pasako, kas autoriui rūpi, kokie kūriniai į juos sudėti. (Kalbuos su sava tauta, Lietuvos karalių portretai, Apie Romą Kalantą). Jeigu skyrių antraštės ir nėra tokios aiškos, tai knygoje vistiek maža eilėraščių, kuriuose V. Alantas pakalbėtų ne apie tuos visada jam rūpimus lietuviškos paversmus. Net ir tuose eilėraščiuose, kurie yra skirti paminti asmeniškams įvykiams, beveik visada įpinamas ir su Lietuva, su lietuvių tautos susijęs motyvas. Štai žmonai pagerbti skirtuose posmuose sakoma, kad Lady Šampano yra išėrusi iš Nemuno putų, ir linkima jai, kad panemuniai skambėtų daina džiaugsminga.

O tose poemose ir vizijose, kuriose rašytojas nebe su tauta kalba, bet apdainuoja bendražmogiškus dalykus, nuolat vis įpinamas koks trupinėlis lietuviškos mitologijos, istorijos, lietuviškas vietovardis ar asmenvardis. Štai Cape Cod vėjui apdainuoti skirtoje poemoje tasai gamtinis veikėjas V. Alantui atkeliauja "nuo Pabaltijo krantų, prisiuskęs Palangos pušynų ir gintaro kvapnių". Rašydamas apie parką rudenį, grįžta mintimis į Lietuvą: "Man švystelėjo rūmai kiti Plungė ant Babruno kranto...". Ir "Lyg parkas būtų padvelkęs oru Lietuvos laukų, ir lyg ruduo būtų nuaudęs mįslingą lietuvišką raštą, per jūras ir marias atlietą į šį kraštą...". Meilės poemoje apie Ugnę išvardijamos žinomiausios pasaulio meilės istorijos, bet ir tą poetinį katalogą įjungiami ir Jogaila, ir Kęstutis, ir Kastytis.

Didžioji knygos dalis yra gryna patriotika, dialogas su savo tauta, kaip rašytojas įvadė yra pats sakęs. Tįstas, mintingas, entuziastiškas, iškilmingai ar rūsiškai išsakomas patriotizmas, svarstymai lietuvių tautos nueito kelio.

Knyga pradėdama išveiško likimo apmąstymais. Kaikurie tų eilėraščių gal ir nebe dabar rašyti, nes perdaug idealistiškai atrodo. Kad ir tas apie lietuviškų piligrimų priesaiką, išlipus į amerikinį Atlanto krantą. Krauju pasirašė, kad neleis nutilti senoms giesmėms ir išsekti genties vėsmėms. Šiandien, rodos, apie tokias priesaikas ar ne Antanas Gustaitis tik šventesnę

teisybę savo posmuose parašo. Ir Nemuno simfonija, apie kurią kalbama kitame eilėraštyje, kažin ar dažno sapnuose beskamba.

Liūdnos teisybės, žinoma, pateikia ir V. Alantas. Va, ilgesniame eilėraštyje "Kodėl išdžiūvo šerdys ažuolų?" svarsdomas nesantaikos motyvas. Autoriui net kyla toks rūstus klausimas:

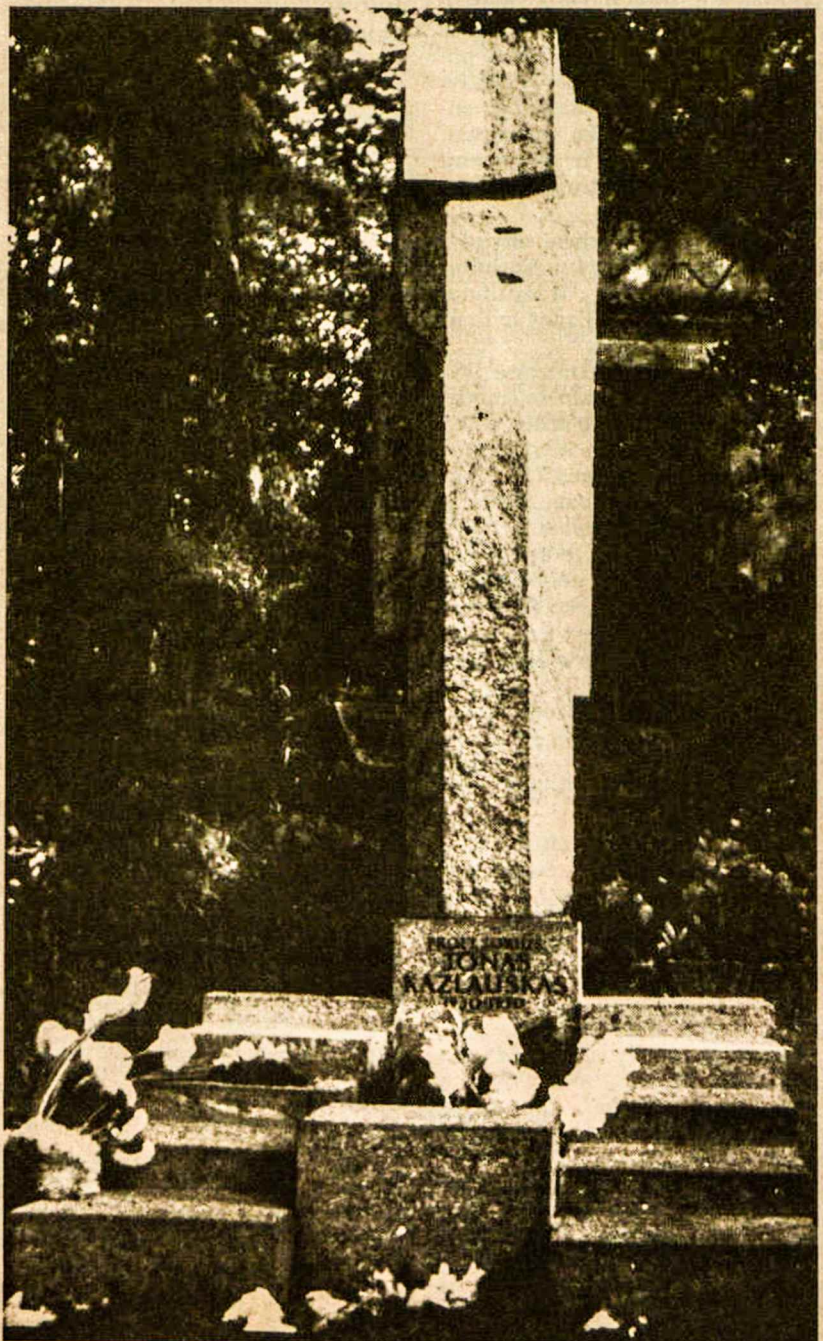
Ar ir mes nuėjom broliuždių
keliais,
Kad laidom savo brolių širdysna
Nuodingas strėles?

Arba tie plikagalviai kito eilėraščio seneliai, kurie Vasario 16 minėjime klausosi nuo scenos sklindančio patriotizmo, bet girdi tik svirties girgždėjimą ir mato kieme pamestą žagrę, ir jiems jau moja senolių vėlės. Seneliai, kuriems jau laikas mirti, dar tebegyvena jiems miela praeitim, o patriotiniais žodžiais nuo scenos gal dar norima prilaikyti tuos, kurie užmiršo Nemuną ir gėrisi Mississipės slėniais.

Tačiau V. Alantas, sugebėdamas ir rūstumo parodyti dėl neigiamybės, žymiai dažniau skelbia optimizmą, tikėjimą, kad tarp mūsų ir su mumis gyvena ir tie, kurių kaulai guli Sibiro taigose ar svetur po kontinentus išmėtyti, ir taip pat žemdirbiai, karaliai, pranašai, savanoriai, knygnešiai, partizanai ir šventieji. Užtat jis ir vandenyno bangavime girdi Jūratės ir Kastyčio pokalbį, kaip Eglė šaukia žalčią karalių ir kaip Kęstutis šuoliuoja su pagrobta Birute. Geležinis vilkas jį sveikina. Vadinasi, jis savo vizijose nuolat gyvena su mitologiskomis ir legendinėmis lietuviškomis būtybėmis ir su istoriniais asmenimis. V. Alanto poezijoj tie dalykai dažniausiai susipina.

Istorijai, praeičiai skirtų eilėraščių yra nemažas pluoštas. Po eilėraščių paskirta net devyniems Lietuvos kunigaikščiams, kurie visi vadinami karaliais, greičiausiai pagal tą požiūrį, kad jie, nors ir neturėdami karūnos, vistiek valdė kraštą kaip vyriausieji valdovai. Išskaičiuodamas tų valdovų darbus ir žygius, rašytojas ir išvadą apie kiekvieną jų daro. Vieni teigiami iki galo, o kiti, V. Alanto požiūriu, dėl ko nors kalti lietuvių tautai. Vaisvilkas kaltas, kad su rusų kneziais bičiulystės jieškojo. Išvada dėl jo:

Bet savo senųjų dievų išsidžadėjus,
Tave turėjo ištikti atsimetėlio
dalia...
(Bus daugiau)

Antkapinis paminklas Vilniuje a. a. profesorius ir žymaus kalbininko JONO KAZLAUSKO, piktadarių nužudyto. Paminklo projektas — skulptorius Vytauto Mačiuko ("TŽ" 7 nr. įdėta nuotrauka lietuviškos paminklo nėra V. Mačiuko projektas)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Lietuviškoji "Galerija" Čikagoje sausio 4-22 d.d. surengė dail. Romo Viesulo naujausių litografijų ir intalijos (raizinių) darbų parodą. Sutelkti 25 kūriniai atspindėjo gyvenimo sielvartą, tremtį ne tik istorine bei politine, bet ir egzistencine prasme. Didžiausias darbas buvo pavadintas "Pilėnais". Dail. R. Viesulas yra gimęs 1918 m. Latvijoje, dailę studijavęs Freiburge, Paryžiaus dailiojo meno mokykloje. Šiuo metu gyvena Filadelfijoje, dirba Temple universiteto Tyler meno mokykloje graviravimo skyriaus vedėju. Tris kartus yra laimėjęs Gugenheimo stipendijas, vieną kartą — Tamarindžio stipendiją litografijoje.

Klevelando Dievo Motinos parapijos salėje kovo 6, sekmadienį, 4 v.p.p., rengiamas koncertas savaitraščiu "Dirva" paremti. Programą atliks Niujorko Metropolitan operos baritonas Mario Sereni ir sopranas iš Niujorko Regina Žymantaitė-Peters, debiutavusi valstybinėje New Jersey operoje, tęsianti dainavimo studijas, koncertuojanti amerikiečiams. Akompanuos iš 27 instrumentalistų sudarytas simfoninis orkestras, diriguojamas Philipo Nuzzo. Koncertas bus įjungti pasaulinių kompozitorių kūrinių, kuriuos papildys R. Žymantaitės-Peters atliekamos lietuvių kompozitorių dainos.

Prof. Antanas Musteikis, gyvenantis Buffalo mieste, N.Y., šalia mokslinių darbų domisi ir grožine literatūra. Pastaruoju metu yra parašęs romaną "Dangaus ir žemės šaknys", kurį rengiasi išleisti Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje. Jame vaizduojama Amerikoje aktuali etninis šaknų ieškojimo idėja lietuviškame kontekste.

Klevelandietis pianistas Antanas Smetona vasario 6 d. dalyvaus Lakelando orkestro koncerte tos vietovės "Community College" salėje. Su dirigentu P. Wilsonu buvo atliktas L. Beethoveno kūrinys "Fantazija" fortepionui, chorui ir orkestrui.

LB Palm Beach apylinkės valdyba Floridoje kovo 5, šeštadienį, 2 v.p.p., Juno Beach metodistų parapijos šventovėje rengia Maironio 120 metų gimimo ir 50 mirties sukaktį minėjimą. Apie tautos dainių Maironį kalbės Vincas Šalčiūnas. Programa atliks Lietuvos dramos teatro veteranas Henrikas Kačinskas, sausio 23 d. atšventęs amžiaus aštuoniasdešimtmetį, ir sol. Ona Blandytė-Jameikienė.

Sol. Jurgis Rubas, Australijoje gyvenantis baritonas, įdainavo ir Melburne išleido plokštelę "Bernuželi, nesvolio". Vienoje pusėje yra įrašytos lietuvių kompozitorių dainos: J. Tallat-Kelpšos "Žaliojo lankelė", A. Vanagaičio "Stasys", A. Raudonikio "Ar žinai?", A. Bražinsko "Daina Vilniui", A. Apanavičiaus "Trakų pilis", S. Šimkaus "Ko vėjai pučia?", M. Petrausko "Bernuželi, nesvolio". Kitą plokštelės pusę sudaro F. Schuberto, R. Schumanno, F. Chopino kūrinių įrašai, papildyti "Udriso daina", iš Vytauto Klovo operos "Pilėnai", atlikta su Melburno "Dainos sambūrio" choru, diriguojamu muz. V. Strauko. Solistui akompanavo pianistė Angela Dhar, plokštelės aplanką paruošė A. Savickas.

Jūratė Nausėdaitė (Ann Jillian), filmų ir televizijos aktorė, ruošiasi naujai NBC televizijos programai, kuriai yra parinkta savaitinė pusvalandžio komedija "817 Hollywood Drive". Ją pagamins filmų bendrovės "Columbia" televizijos skyrius. Įvairiuose JAV ir Kanados miestuose dabar jieškoma tai programai reikalingo 13-15 m. paauglio, kuriam teks vaidinti su Jūrate. Sausio 13 d. pajieškos buvo atliktos Toronte. Praėjusį rudenį NBC televizijos bendrovė buvo paruošusi seriją komediją su J. Nausėdaitė "Vaivorykštės mergina", bet jos teko atsisakyti nesulaukus rėmėjų. Tokių atmetusių komedijų buvo keletas. Ar antrasis bandymas — "817 Hollywood Drive" bus sėkmingesnis, parodys ateitis. J. Nausėdaitė dainuoja naktiniuose klubuose, kartais dalyvauja kitų aktorių specialiose programose. Problema jai sudaro polinkis į dainavimą ir šokių, kadaise buvęs labai pravartus muzikiniuose filmuose, kurie dabar negaminami. Šiais laikais daugiau sveria vaidybiniai duomenys. Komedijos tebėra populiarios, bet nevisi aktoriai joms turi pakankamą talentą.

Muzikinis Kauno teatras mažiausius žiūrovus pakvietė į premjerinį dviejų operų spektaklį — B. Britteno "Aukštinės pradžios", B. Kutavičiaus "Kaulo senio ant geležinio kalno". Pirmąją operą atliko tik J. Naujalis meno mokyklos bei kitų mokyklų moksleiviai, antrąją — moksleiviai ir teatro solistai J. Ragaišytė, B. Sodaitytė, D. Vebra, V. Christauskas, P. Petryša. Dviejų operų spektaklį paruošė dirigentas S. Čepinskis, chormeisteris R. Tilvikas, rež. R. Vaitkevičius, dail. G. Rikšutė.

Lietuvos Fotografijos Meno Draugija kas antri metai Vilniuje rengia jaunųjų fotografų darbų parodas. Siemietinėje III-čioje parodoje dalyvavo 15 fotografų iš Vilniaus, Kauno, Alytaus, Klaipėdos ir Nidos, sutelkusių pusantro šimto nuotraukų. Lankytojus domino vilniečių K. Driskiaus grupiniai portretai "Vidurvasaris", "Rugiapūtės pabaigtuvės", "Smuikiorius", kauniečių — R. Misiukonio ciklas "Charakteriai", K. Rickevičiaus "Laiptinėje", "Gintarinė pora", sportinės A. Pliadžio nuotraukos "Metimas", "Lyderis", R. Urbakevičiaus "Medžiai", "Parke", R. Vanago ciklas "Prieš šoki".

Poetas Anzelmas Matutis, eilėraščius rašantis vaikams, amžiaus šešiasdešimtmečio proga buvo pagerbtas specialiu vakaru Alytaus rajono kultūros namų salėje. Alytuje jis gyvena nuo 1948 m. ir čia yra parašęs brandžiausius savo kūrinius. Jų inscenizaciją atliko grupė Alytaus moksleivių, jo eilėraščius skaitė aktorės J. Valančienė ir I. Leonavičiūtė.

Lietuvos meno darbuotojų rūmai Vilniuje organizuoja koncertų ciklą "Senasis muzikinis Vilnius", kuriame keletą kartų dalyvavo Sigitas Vaičiūlonio vokalinis senosios muzikos ansamblis "Polifonija" iš Šiaulių. Toks koncertinis pasnėkės apie XVI š. Vilniaus kompoz. Joną Brantą (1555-1602) šiemet pirmą kartą buvo surengtas ir Šiauliuose. "Polifonijos" ansamblis atliko devynis J. Branto motetus. Ši programa buvo pakartota ir vilniečiams, tik ją "Polifonija" papildė ir kitų XVI š. Vilniaus kompozitorių kūrinių. Apie J. Branto gyvenimą ir kūrybą, remdamasis naujausių tyrinėjimų duomenimis, kalbėjo V. P. Jurkštas.

Vilniškės augščiausiosios tarybos prezidiumas sausio 26 d. įsakė Lietuvos liaudies artistų garbės vardus suteikė — vargonų virtuozui Leopoldui Digriui, Vilniaus baletto teatro sol. Vytautui Kudžmai ir Vilniaus filharmonijos sol. Giedrei Žebriūnienei. Stebėtis verčia Vilniaus operos soprano G. Kaukaitės-Žebriūnienės pasitraukimas iš šio teatro ir perėjimas Vilniaus filharmonijon 1978 m. Konservatoriją ji baigė 1968 m. ir tuojau pat buvo priimta Vilniaus operon. 1968-70 m. tobulinosi garšajame Milano operos teatre "La Scala". Grįžusi Lietuvon, 1971 m. tapo V-jo sąjunginio Glinkos dainininkų konkurso laureate. Vilniaus operoje iki 1978 m. išaugo į pirmacilius lyrinius soprano, garstoliavo Čekoslovakijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, JAV. Buvo pasiųmėjusi Tatjanos vaidmeniu P. Čaikovskio operoje "Eugenijus Oneginas", Margaritos — Ch. Gounod "Fauste", Dezdemonos — G. Verdi "Otelo" operoje. Nors Vilniaus filharmonijos soliste dirba nuo 1978 m., apie jos koncertus beveik nieko negirdėti, išskyrus kaikiuriuos proginus pasirodymus. Studijos Milane įtaigoja, kad buvo ruošiasi operiniam dainavimui.

Lietuvos dailės muzėjaus rūmuose Vilniuje buvo surengta šimtosios skulptoriaus Juozo Zikaro gimimo metinėms skirta jo kūrinių paroda. Ji atspindėjo visą kūrybinį žymaus skulptoriaus kelią. Skulptūrų rinkinį papildė piešiniai, knygų iliustracijos, tapybos darbai, kūrybinės ir pedagoginės J. Zikaro veiklos akimirkas įamžinusios nuotraukos. Enciklopedijose rašoma, kad J. Zikaras gimė 1881 m. lapkričio 18 d. Paliukuose, mirė Kaune 1944 m. lapkričio 10 d. Šimtosios gimimo metinės turėjo būti paminėtos 1981 m. lapkričio 18 d. Minėjimas dėl kažkokių priežasčių yra gerokai pavėluotas. Galbūt uždelsimas buvo susietas su J. Zikaro Kaunui skirtomis paminklinėmis "Laisvės" ir "Knygnešio" skulptūromis, kurias teko pašalinti iš Vytauto D. muzėjaus sodelio, kai kompartija jį pavadino Kauno istorijos muzėjumi. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	90 dienų termin. indėlius 8 %
Antradieniais 10 - 3	180-185 d. termin. ind. 8 1/2 %
Trečiadieniais uždaryta	term. indėlius 1 metų 8 1/2 %
Ketvirtadieniais 10 - 8	term. indėlius 2 metų 11 %
Penktadieniais 10 - 8	pensijų s-tą 7 1/2 %
Šeštadieniais 9 - 1	spec. taup. s-tą 7 %
Sekmdieniais 9.30 - 1	taupomąją s-tą 6 %
	depozitų-čekių s-tą 14 1/2 %
	DUODA PASKOLAS:
	asmenines nuo 12 %
	mortgičius nuo 12 % — 13 %

ANAPILYJE skyrus veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal sontoapų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. • Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 Tel. 533-5454

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio draudžiai? Prieš mokėdami, pažiūrėkite mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Blūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilio mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE

MEAT
MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kello 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus patalsymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

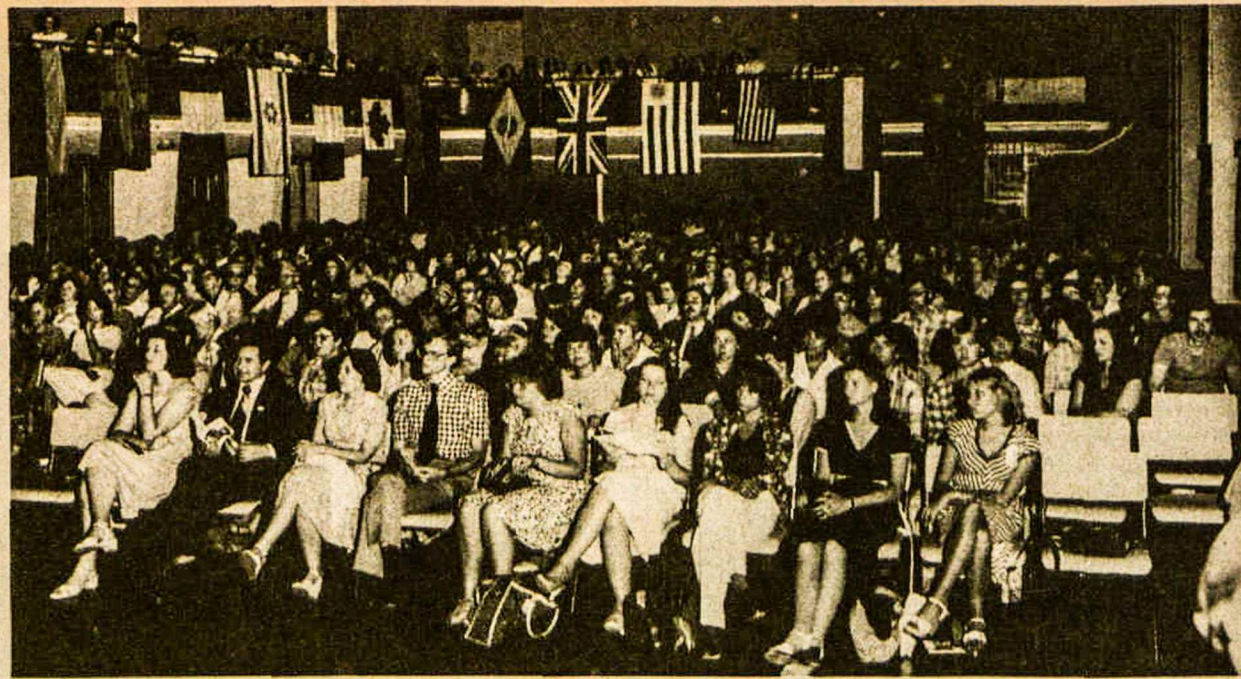
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu varčius automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Ketvirtjo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso dalyviai prieš penkerius metus V. Vokietijoje. Priekinėje eilėje iš kairės — PLJ Sąjungos pirm. G. JUOZAPAVIČIŪTE, PLB pirm. inž. V. KAMANTAS ir kiti A. Dudaravičius

SPORTAS

Pasaulio lietuvių žaidynės

PLS Žaidynių slidininkai pirmieji pradėjo Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių varžbas. Esant puikiam orui, kalnų slidinėjimo varžybos įvyko vasario 5-6 d.d. prie Ellieottville, N.Y. Varžbas sklandžiai tvarkė Klevelando slidininkai. Varžybose dalyvavo 38 slidininkai iš Bostono, Klevelando, Niujorko, Kolorado, Čikagos, Toronto, Hamiltono ir Australijos (A. Vaitiekūnas ir D. Kriaučevičius). Iš Kanados varžybose dalyvavo tik 4 Vyčio ir 2 Hamiltono Kovo slidininkai. Buvo tikimasi iš Kanados susilaukti apie 30 slidininkų.

Varžybos buvo surengtos suaugusių, prieauglio ir veteranų klasėse. Įvyko slalomo ir didžiojo slalomo varžybos. Dėl sniego trūkumo lygumos lenktynės liko neįvykdytos. Jas tikimasi surengti vėliau. Suaugusiųjų klasėje geriausias buvo Ut atstovas, kuris laimėjo visas varžbas. Veteranų klasėje I v. laimėjo čikagietis, o Australijos atstovas buvo II. Klevelando Kijauskaitė buvo geriausia moterų klasės slidininkė. Jos brolis buvo geriausias jaunis ir pasiekė geriausių visų varžybų vieno nušluožimo pasekmę. Tikslios pasekmės ir laimėtojai bus paskelbti vėliau, gavus oficialų pranešimą.

Ledo ritulio varžyboms atidžiai ruošiasi Kanados ir Detroito čiuožėjai. Neseniai įvykusiose rungtynėse Detroito Toronto komanda įveikė Hamiltoną 4-1 ir Detroitą 5-1.

PLS Žaidynės įneša daug gyvumo į sportinę veiklą. Ledo ritulio varžybos buvo užregistruojamos 4 komandos. Čikagoje jau irgi organizuojama ledo ritulio komanda. Pagaliau sujudojo ir Montrealis, kuris tikisi suburti komandą ir dalyvauti varžybose. Ledo ritulio varžybos įvyks gegužės mėn. greičiausiai Torontoje.

PLSŽ komitetas atlieka įvairius paruošiamuosius darbus. Sporto šakų vadovai ruošia varžybų programas, kurios netrukus bus paskelbtos ir išsiuntintos dalyviams. Taip pat jau baigiami sudaryti ir sporto šakų komitetai. Plačiai aptariamas ir PL Dienų atidarymas su sportininkų paradu.

Ledo ritulio varžybos numatytos 1983 m. gegužės 14 d. Toronto. Dalyvaus: Toronto, Hamiltono, Detroito, Bostono, Čikagos ir Londono, Ont. komandos.

Š. m. sausio 29 d. Detroito įvykusioje Detroito, Toronto ir Hamiltono komandų turnyro proga įvyko pasitarimas, kuriame ledo ritulio komitetas iš visų vienetų atstovų ir pateiktas ŠALFAS centro v-bai patvirtinti. Komiteto vadovu išrinktas Algis Choromanskis iš Hamiltono, atstovu į II-ųjų PLSŽ-nių k-tą — Rimas Kuliavas iš Toronto. K-to ryšininku su ŠALFAS centro v-ba yra dretroietis sporto veteranas Vladas Simutis.

II-ųjų PLSŽ-nių ledo ritulio varžybų preliminarinė registracija privalo būti atlikta iki š. m. kovo 1 d. šiuo adresu: Mr. Rimas Kuliavas, 297 Kennedy, Toronto, Ont. M6P 3C4. Tel. (416)—766-2996. A.S.

AUSROS ŽINIOS

Etobicoke Recreation League krepšinio pirmenybėse vasario 10 d. West Humber gimnazijos patalpose Ausros vyrų laimėjo prieš Jackney komandą 65:54 (36:26). Žaidimas buvo atsargus ir lėtas, nes abiem komandom reikia taškų lentelėje (šiuo metu Ausra yra IV vietoje). Ausros komandoje žaidė: R. Kaknevičius 22, S. Žulys 19, C. Džiuba 6, V. Gataveckas 8, K. Bartusevičius 4, A. Valickas 2, V. Dementavičius 2, R. Underys 2, E. Norkus. Sekančios rungtynės — vasario 17 d., 7.30 v.v., Vincent Massey gimna-

zijos patalpose Aušra-Tals; vasario 22 d., 9 v.v., Vincent Massey patalpose Aušra-Reds; Kovo 1 d., 7.30 v.v., Vincent Massey patalpose Aušra-Lennox; Kovo 8 d., 9 v.v., Vincent Massey p. Aušra-Brammiller. K.S.

Iškilūs sportininkai

Leonas Rautiškas susilaukė daug dėmesio Toronto dienraščiuose. Jis net keletą kartų buvo paminėtas kaip iškilus, visapusiškas Sirakūzų universiteto krepšininkas, kurio laukia daug žadanti krepšinio karjera. Jis taip pat yra stebimas JAV krepšinio vadovų, kurie tikisi įtraukti Leoną savo komandom. Šiais metais Leonas baigs žurnalistikos studijas ir tikisi dirbti radijo srityje.

Jo žaidimas buvo šiek tiek sušlubavęs. Pajuto tai ir visa komanda, patyrusi kelis pralaimėjimus, nors prieš tai žaidė be pralaimėjimų. Tačiau šiuo metu jo žaidimas vėl pagerėjo. Rungtynėse prieš Providence jis iškovojo 15 taškų, ir jo komanda laimėjo 93-86 pasekmę. Nelaikant teko pralaimėti Pittsburghui 74-85, tačiau ir šiose rungtynėse Leonas įmetė daugiausia krepšių, būtent, 24 ir buvo geriausias prie lentų. Rungtynėse prieš Uticą jis įmetė vėl daugiausia taškų — 27, ir jo komanda laimėjo rungtynes 99-71 pasekmę.

Vitas Gerulaitis vasario pradžio-

je žaidė Toronto Molsono teniso turnyre. Tačiau jo žaidimas šį kartą nebuvo sėkmingas. Pirmose rungtynėse jis pralaimėjo pirmam pasaulio žaidėjui Jimmy Connors 6-0, 6-1. Atrodė, kad Vitas nepajėgia sukaupiti jėgų žaidimui. Antrose rungtynėse pralaimėjo ispanui Jose Higuera (11-tas) 6-3, 6-4. Šiose rungtynėse Vitas pademonstravo nesulaikomus servus ir dažnu atveju iškilų žaidimą. Videlio jam kartais pritrūkdavo sėkmės turimą persvarą užbaigti laimėjimu. Jo priešininkas žaidė labai pastoviai ir sėkmingai. Trečioje rungtynėje nelaukiai pralaimėjo pasaulio 26-tam žaidėjui Tim Mayotte 6-7, 6-4, 6-7. Šis pralaimėjimas neturėjo ypatingos svarbos, nes po pirmų dviejų pralaimėjimų Vitas nebeapkliuvo į pusbaigimo žaidimus.

Šį turnyrą laimėjo J. Connors, baig. žaidime nugalėjęs J. Higuera 6-2, 6-0, 5-7, 6-0. Turnyras prarado ankstyvesnį blizgesį kelioms teniso žvaigždėms pasitraukus iš turnyro. Vienok daugelis žiūrovų pareiškė, kad jie eina pamatyti J. Connors ir V. Gerulaitis.

V. Gerulaitis, penktas žaidėjas pasaulyje, laimėjo Molsono turnyrą 1981 m. Pernaį jis pasiekė šio turnyro pusbaigmį. Šalia to, pernai Toronto jis dar laimėjo I v. Kanados atvirose lauko teniso pirmenybėse. Tada baig. žaidime jis nugalėjo antrą pasaulio žaidėją Ivan Lendl.

Stepas Arlauskas, Toronto Aušros krepšininkas, sėkmingai žaidžia krepšinį Ryersono instituto komandoje. Rungtynėse prieš Toronto universitetą jis įmetė 26 krepšius. A.S.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vimo. 1982 m. spalio 14 d. buvo susprogdinta bomba prie Litono bendrovės Toronte, kur gaminami navigaciniai prietaisai toms skraidančioms JAV bomboms. Nukentėjo tik gamyklos sandėlis, buvo sužeisti keli tarnautojai. Bendrinės sutarties pasirašymas vėl išjudino demonstrantus. Nesuigaudydami tarptautinėje politikoje, jie smerkia skraidančių bombų įjungimą Vakarų pasaulio gynybon, užmiršdami Sovietų Sąjungą, kurios panašaus nuotolio "SS-20" raketos, turinčios net tris atominius užtaisus, jau yra nukreiptos į taikinius V. Europoje. JAV skraidančios bombos tėra atsvara toms raketoms. Prez. R. Reaganas net du kartus yra pasiūles atsisakyti skraidančių bombų, jeigu Maskva atsisakys tų modernių "SS-20" raketų.

Vienpusiškos demonstrantų pastangos, nukreiptos tik prieš Vašingtoną, tarnauja Sovietų Sąjungai. Tokias demonstracijas, ypač V. Europoje, kursto komunistinės grupės. Liūdniausia, kad Kanadoje balsą prieš skraidančias bombas pradėjo kelti ir kairurie parlamentariai, ypač priklausantys NDP socialistų partijai, kurios užsienio politika dažnokai sutampa su Maskvos. Kanados parlamente nerimsta federacinių socialistų vadas E. Broadbentas, Toronte — Ontario socialistų vadas B. Rae, netgi pats dalyvavęs čia įvykusioje demonstracijoje ir pasakoje kalbą, smerkiančią skraidančių bombų bandymus Albertoje, Kanados nuolaidas Amerikai. Šia proga įdomų vedamąjį paskelbė rytinis dienraštis "The Toronto Sun", primindamas liūdnus vienpusišką nusiginklavimo rezultatus. Pasak dienraščio, ginkluotoji Sovietų Sąjunga lengvai susidoros su ginklų stokojusiomis savo kaimynėmis — Suomija, Lietuva, Latvija, Estija, Lenkija, Afganistanu. Buvo prieita net ir prie pasienio susikirtimų su komunistine Ki-

nija. Juokingas esąs kaikiurių vakariečių taikos šalininkų šūkis: "Better red than dead". Atseit, geriau komunizmas, negu karas. Tokio šūko įgyvendinimas prasideda sovietine okupacija, o tautinė mirtis ateina vėliau. Tai liudija sovietų okupuotų šalių patirtis, kurios nemato kaikiurie Kanados politikai, sukeldami juoką Kremliaus bunkeriuose.

Kanados 1982-83 m. biudžetas pasibaigs š. m. kovo 31 d. Neriama ne tik parlamentarams, bet ir visiems blaiviau galvojančioms kanadiečiams kelia net trys biudžetinio deficito pakeitimai. Finansų ministeris A. MacEachenas, paskelbdamas biudžeto planus 1981 m. lapkritį, juos tikėjosi įgyvendinti su \$10,5 milijono deficitu. Tas pats A. MacEachenas 1982 m. birželio mėnesį biudžetinį deficitą padidino iki \$19,6 milijono. Praėjus vos keturiem mėnesiam, naujasis finansų ministeris M. Lalondas pranešė, kad biudžetui subalansuoti truks \$23,6 milijono. Praėjusią savaitę jis paprašė Kanados parlamentą patvirtinti \$5 milijonų ir \$14 milijonų valdžios numatomas paskolas. Esą pirmoji padės sutvarkyti finansinius 1982-83 m. biudžeto reikalus iki kovo 31 d., o antroji bus skirta naujam 1983-84 m. biudžetui ir galės padengti jo reikalus iki šiemetinio rudens. Opozicinės partijos pareikalavo tikslų kovo 31 d. pasiūlymą biudžeto duomenų. Tada ir išlindo yla iš maišo. Pasirodo, biudžetinis deficitas pasiekė net \$27,2 milijono. Metinio biudžeto deficito pakilimas nuo pradinės \$10,5 milijono iki baigminės \$27,2 milijono sumos turbūt yra pasaulinis rekordas. Sunku suprasti, kaip tokias apskaičiavimo klaidas galėjo padaryti biudžeto planus paskelbęs finansų ministeris A. MacEachenas, gerai apmokami jo patarėjai ir vėliau jį pakeitęs M. Lalondas.

Opozicinių partijų parlamentariai kelia triukšmą ir prieš

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8 % už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 14 1/2 %
8 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
8 1/2 % už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuosimčiu
8 3/4 % už 2 m. term. indėlius	1 metų 12 %
11 % už pensijų planą	2 metų 12 1/2 %
9 % už namų planą	3 metų 12 3/4 %
7 1/2 % už specialią taup. s-tą	(fixed rate)
7 % už taupymo s-tas	su keičiamu nuosimčiu
6 % už čekių s-tas (dep.)	1 ar 2 metų 12 %
	(variable rate)

AKTYVAI virš 33 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta sontoapų dydįje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investacijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431

Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS, 22 BELVIA ROAD,

Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Ateitininkų žinios

Koordinacinio komiteto posėdis aptarti einamiesiems reikalams ir būsimajai metinei šventei įvyks vasario 23, trečiadienį, 7 v.v., R. L. Underių namuose.

SAS centro valdyba praneša, kad studentams kursai bus kovo 25-27 d.d. Beverley Shores, Ind.

Moksleivių valdyba posėdžiavo vasario 20 d. Planuojama organizuoti dalyvauti Mišiose kovo 6 d. Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga ir pagerbti ateitininkų globėją šv. Kazimierą. Kovo 6 d. susirinkimas atidėtas iki sekančio sekmadienio, kovo 13 d. Kovo 27 d. numatyta čiuožimo iškyla.

Jaunučiai ir jauniai prašomi sumokėti \$5.00 nario mokesį, kurio dalis skiriama JAS centro valdybai. Jaunučiams sėkmingai naudojamas naujai išleistas programos papildas, specialiai jiems pritaikytas. L. U.

kykla išsilaikys? Nuo to laiko į apylinkės valdybą nebuvo kreipiamasi, bet spaudoje tas reikalas buvo primenamas. Mūsų kokykla, bent tuo tarpu, neketina kreiptis į apylinkės valdybą paramos reikalu, nes neseniai gavo pašalpą iš KLB švietimo komisijos.

Abu mokytojai KLB Sault Ste. Marie apylinkės susirinkimuose nedalyvauja, nes jie daromi plieno darbininkų unijos salėje, kurio kairurie tautiečiai ateina jau įkaitę iš salės rūšyje įrengto baro. Tai nėra tinkama vieta vietiniams tautiečiams problemoms.

J. Skardis, šeštad. mokyklos vedėjas

Sault Ste. Marie, Ont.

ATSILIEPIANT Į PAAIŠKINIMĄ.

Atsiliepdamas į A. Vanago paaiškinimą "TŽ" 1983.1.27 laidoje, noriu priminti, kad apie šeštadieninių mokyklų reikšmę bei svarbą lietuvių šeimoms mūsų miesto tautiečiai žino iš lietuviškos spaudos. Taip pat jie žino, kad mūsų mieste tokia mokykla veikia jau treti metai. Mūsų mokytoja D. Poderienė žinojimo, kad apylinkės valdybos izde yra nemachiama \$6000. Prieš porą metų D. Poderienė kreipėsi į tuometinį apylinkės valdybos pirm. V. Skaržinską, prašydama paramos mokyklai. Į pranešimą buvo atsakyta klausimu, kaip ilgai ši mokykla

"Arkivyskupas Matulionis skaidrėse". Šia tema vasario 27, sekmadienį, po 11 v.r. Mišijų (apie 12.15 v.p.p.), didžiojoje Anapilio salėje ryšium su Tikinčiosios Lietuvos Diena rengiama trumpa popietė, kurioje įvadinį žodį tars rašytojas J. Kralikauskas. Po to bus rodomos skaidrės apie žymiojo Lietuvos kankinio gyvenimą. Nuotraukos gautos iš okupuotos Lietuvos ir iš jų padarytos skaidrės, duodančios ryškų vaizdą ekrane. Ta proga bus galima įsigyti papildintą kainą senesniai išleista veikalą "Nemarus mirtingasis" (arkv. T. Matulionis). Rengia ir visus dalyvauti kviečia Lietuvos Kankinių parapijos tarybos kultūros komisija.

Sol. Vilijos Mozūraitės koncertą kovo 6, sekmadienį, L. Namuose rengia radijo programa "Tėvynės prisiminimai". Solistei talkins smuikininkė Regina Bankienė ir kiti muzikai.

Prisikėlimo parapijos kredo kooperatyvo metinis narių susirinkimas įvyks š. m. kovo 6, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College St., Toronto, Ont.

Kenciančios Lietuvos politiniams kalniniams bei jų šeimoms paremti popietė įvyks kovo 20, sekmadienį, 12.30 v.p.p., didžiojoje Anapilio salėje su tai dienai pritaikyta menine programa ir pietumis, kuriuos paruos J. Bubulienė. Bilietus-kvietimus (\$10) prašome įsigyti iš anksto. Popietę rengia ir visus kviečia dalyvauti — KLKM Dr. J. Lietuvos Kankinių parapijos skyrius ir Anapilio Moterų Būrelis.

Baltiečių vakaras Kanados parlamento rūmuose Otavoje įvyks š. m. vasario 16 dieną. Dalyvavo daug parlamento narių, keletas ministrų, diplomatinio korpuso narių, gausios baltiečių delegacijos iš didesniųjų gyvenviečių. Vakaro sensacija buvo Kanados ministerio pirmininko P.E. Trudeau atsilankymas — pirmasis per vienuolika metų. Šis tradicinis vakaras sėkmingai priminė Kanados politikams sovietinę Baltijos okupaciją. Be to, ta proga Estijos, Latvijos ir Lietuvos konsulai dalyvavo parlamento posėdyje kaip svečiai. Keli kalbėtojai priminė Baltijos valstybes ir jų atstovus Kanadoje. Baltiečių vakaro aprašymas — kitame "TŽ" nr.

Jaunų talentų varžybose Klevelande vasario 19 d. smuikininkas Atis Bankas laimėjo II vietą.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkoju visoms rengėjoms už suruoštą man tokią gražų priešvestuvinį pobūvį. Dėkoju visoms ponios ir panelėms, dalyvavusioms toje popietėje, ir toms, kurios prisidėjo, bet negalėjo dalyvauti. Ačiū labai ir mielom sesėms skautėms už sveikinimus ir dovaną. Mes su Petru esame labai dėkingi už tokias gražias ir naudingas dovanas. Tą malonią popietę prisiminsiu visą savo gyvenimą. Labai ačiū, kad dėl laiko stokos negalėjau visiems asmeniškai padėkoti.

Sandra Kazilevičiūtė

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
(416) 233-3323

Pranas Barauskas 233-4741
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudas 270-5256
Vacys Žilys 232-1990
Arūnas Stradas — bendradarbis Floridoje (305)626-7406

DRAUDA

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskellūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Rašytojas J. Kralikauskas yra parengęs naują knygą "Ąžuolai piliakalnyje". Tai autobiografinė kūrybos antologija, atskleidžianti autoriaus kūrybos pasaulį. Šiai knygai išleisti sudarytas komitetas, kuris tam reikalui telkia lėšas. Jis yra kreipėsis į lietuvių institucijas ir paskirus asmenis, prašydamas prisidėti savo įnašais-aukomis prie minėtos knygos išleidimo. Į komitetą įeina: V. Aušrotas, kun. Pr. Gaida, J. Gustainis, A. Plešys, A. Sungailienė.

Prisikėlimo Parapijos kredo kooperatyvas paskyrė "T. Žiburiams" paremti auką \$300.

KLK Centro posėdyje Prisikėlimo par. patalpose vasario 14 d. buvo aptarti reikalai, susiję su Tikinčiosios Lietuvos Diena, kuri Kanadoje minima pirmąjį kovo sekmadienį. Tuo reikalu lietuvių parapijų kunigams išsiuntinėti atitinkami laišukai, kviečiantys tą dieną skirti Lietuvos tikinčiųjų pagalbai. Laiškai su atitinkama informacija buvo išsiuntinėti Kanados katalikų vyuskupams, prašant kviešti savo ganomuosius pirmąjį kovo sekmadienį įsijungti į maldos dieną už Lietuvą. Jau gauta nemažai atsiliepimų iš lietuviams palankių vyskupų.

— Šiame posėdyje nutarta šaukti KLK Centro suvažiavimą š. m. balandžio 30, šeštadienį, Toronto Prisikėlimo patalpose. Suvažiavimam kviečiami — kunigai, parapijų tarybų nariai, katalikiškų organizacijų atstovai. Pagrindinė suvažiavimo tema — pasirušius kagimieriniams metams, kurių proga Toronto rengiamas pasaulio lietuvių katalikų kongresas su plataus masto programa. Kongresas įvyks 1984 m. rugsėjo 1-2 dienomis. Paskaitai pakviestas rašytojas Vytautas Volertas, kazimierinių metų komiteto pirmininkas iš JAV. Dr. J. Sungaila, minėto kongreso komiteto pirmininkas, padarė pranešimą apie numatytus planus bei darbus.

Tradicinis šiuipynis, suruoštas Mažosios Lietuvos suruoštas Draugijos, įvyko vasario 15 d. Prisikėlimo par. salėje. Susirinkus gausiems dalyviams, pirm. G. Baltaduonienė tarė sveikinimo žodį ir pakvietė svečius į Montreale A. Lymaną pasidalinti mintimis apie mažlietuvų šiuipinį, kurio tradicija buvo populiari Klaipėdoje ir visoje Maž. Lietuvoje. Kun. P. Diliui sukalbėjus maldą, visi vaišinosi skaniais pagamintu šiuipiniu, prisimindami Donelaičio laikus. H. Lasienė paskaitė keletą ištraukų iš Donelaičio "Metų", o programos pranešėja Kristina Dambaraite — keletą kitų autorių eilėraščių. Sveikinimo ir padėkos žodį tarė KLB pirm. J. Kuraitė-Lasienė. Pagaliau pasirodė vyrų choras "Aras", vadovaujamas V. Verikailio, akompanuojamas J. Govėdo. Savo koncertą jis pradėjo mažlietuvų himnu "Lietuviais esame mes gimę" (Sauvervė). Visi dalyviai pagariai sustojo. Po visos eilės dainų "Aras" užtraukė savo himną apie pašautą erelį, duodamas ženklą, kad tai koncerto pabaiga. Nuoširdų padėkos žodį tarė pirm. G. Baltaduonienė. Dar buvo loterija, kurios laimikiai daug ką pradžugino.

Atnašų procesija Otavos katalikų katedroje, kur 1983 m. sausio 9 d. tautinė grupė Mišias laikė arkiv. J. Plourde. Priekyje — ukrainiečių pora, toliau lietuvių atstovės — RŪTA ŠIULYTĖ ir JULIJA MITALAITĖ. Jos išeitė lietuvišką koplytėlę, I "Kronikos" tomą anglų kalba ir adresą, trumpai primenantį tikinčiųjų būklę pavergtoje Lietuvoje — jų persekiojimą bei kančias

Savaitinis "MacLeans" žurnalas sporto skyriuje išspausdino ilgą straipsnį apie žymųjį krepšininką Leoną Rautinšą, 22 m. amžiaus torontietį, dabar žaidžiantį krepšinį Syrakūzų un-to komandoje. Prie dviejų puslapių ilgumo straipsnio pridėtos dvi didelės L. Rautinšo nuotraukos.

"Commercial News" 1983 m. vasario 15 d. laidoje įdėjo didelę nuotrauką statomų lietuvių pensininkų namų Toronte. Po nuotrauka pažymėta, kad pirmas augštas baigtas. Architektas — V. Petrulis, rangovas — "Rampart Enterprises Ltd." Pastatas būsiąs devynių aukštų, turėsiąs 115 butų. Statyba numatoma baigti 1984 m. sausį.

Sol. Rimas Strimaitis, padėdamas muziko St. Gailevičiaus, ruošiasi tenoro vaidmeniui Ponchiello operoje "Lietuviai", kuri bus statoma Cicago š. m. liepos 1 d. Pasaulio Lietuvių Dienų metu.

Maironio mokyklos vajui pasibaigus, buvo paskelbtos aukotojų pavardės "T. Žiburiuose". Per klaidą buvo praleista p. M. Jokubynienės pavardė. Ji paaaukojo \$25. Už klaidą labai atsiprašome.

Vajaus komitetas

Vasario 16 gimnazijai \$50 paaaukojo Pr. Kaziukonis, gyv. Londone

Dr. Ant. Pacevičius yra išvykęs dviem savaitėm atostogų. Grįš kovo 15 d.

A.A. L. Marcinėnui mirus, vietoje gėlių "T. Žiburiams" aukojo \$25 Albina ir Alfonsas Pilipavičiai iš Juno Beach, Floridoje.

Hamiltoniečio a.a. Jono Visockio laidotuvių proga vietoje gėlių Juozas Raciūsis iš Phoenixo, Arizonoje, paaaukojo "T. Žiburiams" \$10, išreikšdamas velionies šeimai bei artimiesiems gilią užuojautą.

A.A. Alfonso Mackevičiaus atminimui paaaukojo "T. Žiburiams" \$35 dr. Gražina Girdauskaitė-Szabo ir šeima.

London, Ontario

ISKILMINGAI PAMINETA VASARIO 16-TOJO vasario 13, sekmadienį, Šiluvos Marijos šventovėje 11 v.r. atnašautos Mišios už Lietuvos laisvę, giedant "Pašvaistės" chorui, diriguojant R. Vilienei ir akompanuojant J. Willadsen. Solistė Irena Černienė pagiedojo Bacho ir Rosinio kūrinių. Skaitymus atliko Rūta Juodienė ir Gražina Petrauskienė. Buvo įteiktos šios atnašos: Lietuvos trispalvė, kryžius, audinys, "Kronika", duona, vynos ir vanduo. Prie vėliavų stovėjo skautai. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Šventovė buvo pilnutėlė žmonių.

Lietuvos nepriklausomybės 65-tos sukakties minėjimas ir koncertas įvyko 4 v.p.p. Althouse kolegijos auditorijoje. Sugiedojus Kanados himną ir "Maldą už tėvynę" (Dambrauskio), invokaciją sukalbėjo kun. I. Mikalauskas. Atidarymo žodį tarė apylinkės valdybos pirm. Miras Chainauskas, po kurio sekė svečių sveikinimai: Londono MP Jack Burghardt, uk-

SKAITYTOJAI PASISAKO

BANDANT AIŠKINTIS

I mano skiltį "Atvirai kalbant" 1982 m. "Akiračių" lapkričio nr. "T. Žiburiuose" 1983.1.27 ilgoku straipsniu reaguoja Skujos slapyvardė pasirašęs asmuo. Iš tame straipsnyje vartojamo tono ir bent man nesuprantamos logikos yra aišku, kad su jo autorium susikalbėti vargu ar pasiseks, tačiau nors jūsų skaitytojas porą dalykų norėčiau paryškinti.

Skujai atrodo, kad panaudodamas kadaise J. Brazaičio parašytą apžvalgą, smerkusių V. Kavolį už savo negirdėtą, bet kitų korespondentų aprašymuose ir jų interpretacijose išskaitytas mintis "Darbininkas" rašė "pasirėmęs žinomais faktais". Skuja įsitikinęs, kad ir tos apžvalgininko panaudotos "korespondencijos neprasilenkė su tiesa", kadangi "daug kas" V. Kavolį laikė ar tebe laikė "kontroversine asmenybe". O todėl ir priekaištais, jog V. Kavolis "esąs kalbėjęs prieš Lietuvos Vytį, išjuokęs lietuvių ir t.t." Skujai jau pasidaro "žinomas faktas..."

Ne, pone Skuja, tai dar nėra faktai, o "daug kas" šiuo atveju reiškia ne kiek nedaugiau negu "niekas". Tiesa, Toronto 1965 m. nebuvau ir V. Kavolio paskaitos negirdėjau, bet jos taip pat negirdėjo nei "Darbininko" apžvalgininkas, nei jo šiandieniniai redaktoriai. V. Kavolį betgi esu daugelį kartų girdėjęs ir skaitęs prieš tai ir po to ir žinau, jog jis šitaip nekalba. Skujai atrodo, kad apžvalgininko apibūdinimų tikrumą įrodo ir tai, jog "ne pats paskaitininkas nerado reikalo prikišti korespondentams jų (...) šališkumą". O nerado reikalo turbūt dėl to, kad V. Kavolio paskaitos gi būdavo spausdinamos tose pačiose "Naujienose", santariečių skyriuje, kur jas ir apžvalgininkas, ir kiti suinteresuoti galėjo pasiskaityti. Vėliau jos buvo išleistos atskira knygelė "Nužemintųjų generacija" (1968). Jakovo Lindo novelės turnio atpasakojimą ir jos citatas Skuja galėtų rasti tos knygelės 60-

rainiečių ir latvių. Raštu sveikino Londono vysk. J. Sherlock.

Gražų koncertą atliko: sol. Irena Černienė ir sol. Vytautas Paulionis — dainavo paskirai ir duetu. Tautinių šokių grupė "Baltija" atliko keletą šokių, akordeonu palydint P. Genčiui, jn. "Pašvaistės" choras padainavo lietuviškų dainų ir operų ištraukų, vadovaujant muz. Ritai Vilienei, akompanuojant J. Willadsen. Programą pranešinėjo Sigitas Bersėnaitis. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Koresp.

Medikų pasiūlymas

Prez. Niksonui pažadėjus sutvarkyti Amerikos sveikatos draudą, kelios organizacijos pasiūlė savo planus, jų tarpe ir Amerikos Medicinos Draugija. Kiti ėmė protestuoti, esą pavesti gydytojams valstybine sveikatos draudą būtų tas pats, kaip pavesti lapei prižiūrėti žąsis...

• Galvos neprasimuši senam žmogui nusilenkdamas (lietuvių priežodis). Pr. Ais.

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai

Gegužės 19 Birželio 30 Rugsėjo 11
Birželio 16 Liepos 21 Rugsėjo 29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 19, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydesius aš pats: norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Pas estus

Rochester, N.Y.

Estų karių veteranų organizacijos 30-mečio sukakties minėjimas įvyko sausio 29 d. Toronto Estų Namuose. Estų karių veteranų organizacijai priklausančių Kanadoje yra apie 400. Organizacijos centrą sudaro Toronto kariai veteranai. Buve karininkai aktyviai dalyvauja organizacijos veikloje. Minėjime buvo apie 100 svečių. Iš lietuvių buvome — S. Jokubaitis, V. Bačėnas ir J. Šarapnickas, latvių — E. Ozols su žmona.

Sėdėdama prie vieno stalo su buvusiu estų karininku. Jis, sovietams okupavus Estiją, 1941 m. vasario mėnesį su 99-niais rusais karininkais buvo išsiųstas į Šiaurės mieste surengtas kelių mėnesių kursų susipažinti su naujais sovietų sunkiaisiais ginklais. Baigęs kursus, buvo išsiųstas prie Rusijos sienos į atiliterijos dalinį. Prasidėjus Vokietijos-Sov. Sąjungos karui, sunkieji pabūklai neturėjo sviedinių atsargų. Estai karininkai pasišalinę, ir vokiečiams atiteko visi naujieji dalinio pabūklai. Vėliau, kaip rusų pabūklų žinovas, buvo paimtas į vokiečių kariuomenę ir su tomis naujomis patrankomis daugė rusų pozicijas. Vėliau tas estas karininkas kovojo prieš raudonąją armiją.

Estai šioje šventėje žymius estų veikėjus apdovanojo medaliais. Tokį medalį gavo ir visuomenės bei karinių organizacijų veikėjas Stasys Jokubaitis iš Toronto. Medalius įteikė Estijos konsulas Heinsoo.

J. Šarapnickas

St. Catharines, Ont.

A. a. PETRONELEI POLGRI-MIENE mirus, J. H. Dilai vietoje gėlių paaaukojo Tautos Fondui \$30.

J. Dervaitis, Igalaitis

Pajieškojimas

Antanas Banikaitis, Bernardo, gimęs 1913 m., karo metu buvo Vokietijoje. Manoma, kad gyvena Kanadoje arba JAV-se. Jis pats, ar žinantis apie jį prašomi rašyti: J. Lukša, 357 McKeon Ave., London, Ont. N6C 4H4, Canada.

Trys įdomios lietuvių ekskursijos 1983 metais

ŠV. ŽEMĖ - EGIPTRAS - GRAIKIJA - 18 dienų

kelionė - balandžio mėn. 21 dieną

Kaina iš Niujorko — \$2275.00

KELIONĖ Į SKANDINAVIJĄ - 19 dienų - birželio mėn. 4 dieną

Kaina iš Niujorko — \$2295.00

ISPANIJA - LIURDAS - PARYŽIUS - 14 dienų kelionė - rugpjūčio mėn. 27 dieną

Kaina iš Niujorko — \$1795.00

Kelionių brošiūros, smulkesnė informacija ir registracija per:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643, USA

Tel. (312) 238-9787

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303

Toronto, Ontario

M6S 4W3

Bloor ir Jane gatvių kampas

Telefonai:

įstaigos (416) 762-7393

namų 233-0303

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200

prie Royal York

Toronto, Ontario

M8X 1C5

Telefonai:

įstaigos (416) 231-4138

namų 249-2637

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 - 231-2661 - 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKŠIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

— Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 65-ji sukaktis paminėta iškilmingomis pamaldomis 11 v.r. Prieš pamaldas Vl. Pūtvo kuopos šauliai Anapilio aikštėje iškėlė Kanados ir Lietuvos vėliavą ant augstų stiebių. Pamaldose organizuoti su vėliavomis dalyvavo KLB Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrius ir šaulių kuopa. Pamaldas laikė ir pamokslą pasakė kun. Pr. Gaida. Au-kujimo atnašas — kryžių, žvakutes, „Kroniką“, tautinius audinius, ostiją, vandenį ir vėną įteikė Maronio mokyklos mokiniai, atitinkamas maldas skaitant Z. Gūrkytėlė. Giedėjo par. choras, vad. J. Govedo, ir sol. S. Žiemelytė. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu.

— Šis sekmadienis — vasario 27-ji — Tikinčiosios Lietuvos Diena, skirta maldai už tikėjimo laisvę ir materialinei pagalbai. Po 11 v. Mišių — skaidrės (vaizdai) iš arkiv. T. Matulionio gyvenimo.

— Pasirodymo pamokos Sutvirtinimo sakramentui pradedamos kovo 6, sekmadienį, po 10 v. Mišių klebonijos posėdžių kambaryje.

— Pakrikštytas Antano ir Stasės (Malinauskaitės) Žimnickių sūnus vardu Aleksas.

— Jaunimo sekcijos slidinėjimo iškyla — vasario 26, šeštadienį, į Moonstone.

— Jaunų šeimų sekcijos čiūožimo iškyla nuakelta į kovo 13, sekmadienį, po 10 v. Mišių.

— Šv. Rašto seminaras, vadovaujamas kun. prof. A. Rubšio, įvyks vasario 25-26 d.d. Priskėlimo ir L. Vaikų Namų patalpose.

— Rengiasi tuoktis Sandra Kazilevičiūtė su Peter Langer.

— Lietuvių kapinėms aukojos: \$600 M. Juodviršis, \$25 V. Anyšienė; parapiljai — \$100 Vl. Ališauskas.

— Mišios vasario 27, sekmadienį, 10 v.r. — už Gatavečių ir Prapuolenių mirusiųs, 11 v.r. — už tikinčiųjų Lietuvą.

Išganytojo parapiljos žinios

— Pamaldas vasario 27, sekmadienį, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys; 2 v.p.p. mišiomis šeimoms ir lietuviškai nekaltantiems nariams pamaldas anglų kalba laikys kun. Juris Calitis, Šv. Andriaus latvių parapiljos klebonas.

— Iškilmingose Vasario 16 pamaldose dalyvavo Toronto vyrų choras „Aras“. Parapija dėkoja vad. V. Verikaitiui, akompaniatoriui J. Govedui ir visiem choristam už įspūdingas giesmes, skautams, vėliavų nešėjams ir visiems dalyviams.

— Naujai išrinkta taryba pasiskirstė pareigomis: pirm. W. Drešeris, vicepirmininkai G. M. Šernas, E. Bumeisteris, sekretoriai M. Dambarienė, A. Sukauskas, izd. E. Steponas, finansų sekr. K. Stulpinas, ūkvedžiai E. Pamatitis, W. Drešeris, soc. vėliaus, jaunimo I. Šturmienė, A. Šernaitė, K. Dambaraitė, seniūnai E. Bartminas, A. Sukauskas.

— Parapijos taryba nuosirdžiai dėkoja visiems nariams, kurie savo aukomis bei darbu prisidėjo ir prisideda prie parapiljos veiklos.

— Moterų draugijos posėdis — kovo 13, sekmadienį, po pamaldų pas Elzė Jankutę, 22 Hewitt Ave., Toronto. Tel. 535-9379.

Lietuvių Namų žinios

— Vasario 17 d. LN valdybos posėdyje patvirtintos naujos narės: R. Girdauskaitė ir L. Skilandžiūnaitė. Posėdyje aptarti visuotinio susirinkimo, įvyksiančio kovo 20 d., reikalai, priimtos labdaros, švietimo fondo įsteigimo ir veiklos gairės.

— Vasario 12 d. LN Užgavėnių karnavalo pelnas \$1772.19 perduotas visuomeninės veiklos komitetui paskirti keturiolikai kar-navale dalyvavusių grupių pagal užtarnautus taškus, prisilaukiant principų, kuriais buvo vadovaujamasi pernai.

— Vasario 22 d. dr. A. Pranskevičius, neseniai atvykęs iš Lietuvos, turėjo pašnekesį ir atsakė į daugelį mums rūpimų klausimų. Sekmadienio popietės metu taip pat lankėsi: P. Česnulis iš Paris, Ont., Z. Kučiniene iš W. Yar-mouth, Cape Cod, N. Kučiniene iš Borges, Brooklyn, N.Y., C. Car-tan-Corbet iš New Waterford, N.S., T. Kartavičius, Coburg, Ont.

— LN randama pamėstų ar užmirštų daiktų — akininių, lieta-pačių, pirštinių, kepurėlių, batų ir t.t. Būtų labai lengva pamėstus daiktus grąžinti, jei asmuo į aki-nių makštį ar lietaučio kišenę įdėtų kortelę su savo telefono numeriu. Atpažinimas ir grąžina-mas būtų pagreitintas.

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagerinti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

Priskėlimo parapiljos žinios

— Vasario 20, sekmadienį, Vasario 16 minėjimas; per 10 v. Mišias giedoją „Volungės“ kvar-tetas, vad. muz. D. Viskontienės, dalyvavo Malronio mokyklos moki-niai, o per 11.30 v. Mišias daly-vavo savanoriai-kūrėjai, KLB Mo-terų Dr-jos Priskėlimo parapil-jos skyrius, jūrų šauliai, skautai ir ateitininkai su vėliavomis. Gie-dojo parapiljos choras, vad. sol. V. Verikaitis. Per visas Mišias pamokslus sakė Hamiltono klebo-nas kun. J. Liauba, OFM.

— Šv. Rašto seminaras — vasa-rio 25-26 d.d. parapiljos patalpo-se ir pas seses. Seminarui vado-vaus kun. prof. A. Rubšys.

— Mūsų šventovėje gavėnios penktadieniais — Kryžiaus ke-liai ir Mišios 7 v.v.

— Parapijos rekolokacijos kovo 20-27 d.d., kurias ves kun. M. Burba, salezietis, iš Romos.

— „Share Life“ vyskupijos va-jus jau pradėtas. Pirma rinklia-va bus kovo 13 d. per visas Mi-šias.

— KLB Moterų Dr-jos Priskėli-mo parapiljos skyrius parašus prieš abortus rinks vasario 27 d. po kiekvienų Mišių šventovės prieganyje.

— Parapijai aukojos: J. Svetule-vičius \$125, a.a. Antaninos Dunaus-kienės atminimui giminės \$100, KLB Moterų Dr-jos Priskėlimo parapiljos skyrius \$100, A. I. Jur-cevičiūtė \$100; Lietuvos kunigų se-minarijai: KLB Moterų Dr-jos Priskėlimo parapiljos skyrius \$260, S. Olekienė ir O. Juodišienė po \$20; klierikų fondai: KLB Moterų Dr-jos Priskėlimo parapil-jos skyrius \$100; siuntiniais: į Lenkiją: O. Banalienė \$20; re-liginę Lietuvos šalpai: R. A. Ul-bos \$10.

— Mišios vasario 27, sekmadie-nį, 8 v.r. — už Gotliebą ir Ma-rijoną Hirsch, 9 v.r. — už Rapo-lą ir Uršulę Žilėnų, 10 v.r. — už Kesiūnų ir Juknevičių šeimų mirusiųs, 11.30 v.r. — už parapil-ją, 7 v.v. — už Mariją Petravičie-nę.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skam-binti 534-3882 Toronto.

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKE-VICIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronto.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tua-letų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GY-DYMO įstaiga Toronto veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir tollau. Išskaba nuimta saugumo sumetimais, vengiant nesąžiningų praievių. Tel. 533-8008.

ORKESTRAS „Malūnas“, grojan-tis lietuviškai ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, balliams. Skam-binti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronto.

PARDUODAMAS VASARNAMIS trijų miegamųjų Wasagoje, 70-toje gatvėje. Arti ežero. Visi patogumai. Kaina — 36.000 dol. Skambinti va-karais 274-8061 (Mississaugaugoje).

Gerai pirkiniai:

ISLINGTON, netoli Kiplingo po-žeminio stoties, 3-jų miegamųjų modernus vienaaukštis namas. Tikro stalius puikiai užbaigtas rūšys. Daug kitokių pliusų. Prašo-ma kaina — \$123,900.

LAMBERT SQUARE (prie Scarlett ir Eglinton gatvių, „penthouse condominium“) dviejų miegamų-jų butas. Gražus parkas (James Gardens) ir golfo laukas padaro didelį balkoną viliojančią buto dalimi. Keletas lietuvių šiam pa-state jau gyvena. Prašoma kaina — \$88,500.

SPRINGHURST BEACH keturių miegamųjų vasarnamis ant 133 pė-dų platumo sklypo. Daug įvairių medžių. Namas įrengtas visų me-tų patogiam naudojimui. Prašoma kaina — \$42,900.

Skambinkite ANTANUI GENIUI 231-2839 Prano Barausko istaiga.

LIETUVIŲ ŠEIMAI reikalinga auklė-moteris ar mergaitė prieži-rėti dvejų metų vaiko. Galima gy-venti kartu. Vieta — miesto centre prie gero susisiekimo. Atlygini-mas geras. Skambinti vakarais po 6 v.v. J. Valevičienė tel. 960-5804 Toronto.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI. Balliai, vestuvės, sužadėtuves, paren-gimai namuose ir įstaigose. Skam-binti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

Lietuvos laisvės diena Toronte

Kitataučių svečių priėmimas. Lietuvos vėliava rotušės aikštėje. Mažoji dainų šventė Anapilyje. Gausūs dalyviai — apie 1500. Naujo pobūdžio programa

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 65-ąją sukaktį To-ronto lietuvių paminėjo su pakilia nuotaika. Vasario 16 dieną torontiečių delegacija dalyvavo baltiečių vakare par-lamento rūmuose Otavoje su gen. konsulu dr. J. Žmuidzinu ir p. H. Žmuidziniene prieš-kyje. Vasario 18 d. KLB krašto valdyba Toronto Priskėlimo salėje surengė priėmimą kita-taučiams svečiams. Dalyvavo gausus būrys svečių bei vieš-nių — federacinės, provincinės ir Toronto miesto valdžios atstovai, tautinių grupių ir jų spaudos pareigūnai, parla-mento nariai. Atvyko ir kaiku-rių valstybių konsulai ar jų atstovai, būtent, Prancūzijos, Venecuėlos, Jamaikos, Barba-dos, Tobago-Trinidado, Esti-jos ir Lietuvos.

Oficialią pobūvio dalį pradėjo KLB pirm. adv. J. Kurai-čiū-Lasienė, sveikindama susi-rinkusius ir primindama šven-tės prasmę bei Lietuvos pavergimą. Pranešėjais pareigas atliko mokyt. I. Grabošaitė-Ross. Jos pakvietė lietuvių sveikino: federacinės valdžios vardu parlamento narė Nichol-son, Ontario vyriausybės — min. Leluk, Ontario parlamen-to opozicijos — T. Ruprecht, Toronto miesto — W. Boytchuk. Nuosirdų sveikinimo žodį tarė Estijos konsulas Heinsoo ir Kanados estų tarybos vardu įteikė ordiną „Pro Estonia“ gen. Lietuvos konsuliui dr. J. Žmuidzinui kaip pagarbos ženklą nusipelnusiems ilgame-čiam diplomatiui, talkinan-čiam ir kitiems baltiečiams.

Trumpą, bet malonią meni-nę dalį atliko „Aido“ choras iš Hamiltono, vadovaujamas muzikės D. Deksnytės-Powell. Jis susilaukė gausių plojimų.

Tarp gausių svečių buvo ma-tyti Kanados lenkų kongreso pirm. Kaszuba, žydų kongreso atstovs adv. Epstein, keli ukrainiečių atstovai, gudų, vengrų, estų, latvių ir kitų tau-tybių pareigūnai. Latvių laik-raščio „Latvija-Amerika“ re-daktorius A. Kundrašs atėjo su naujausiu numeriu kišenėje ir parodė pirmąjį puslapį, kuriame buvo išspausdintas A. Vilks straipsnis „Lietuvos diena“ ir įdėta didelė lietuvių nuotrauka, paimta iš „T. Žiburių“. Straipsnio autorius yra buvęs karininkas, dabar gyvenęs Ročesteryje. Jis kasmet parašo straipsnį apie Lietuvą Vasa-rio 16 proga. Be to, tame pa-čiame numeryje įdėtas verti-mas Birutės Pukelevičiūtės novelės „Berns ar zaki“ (Vai-kas su kiškiu). Latvių redak-torius pasakojo, kad Vasario 16 proga buvo iškelta Lietu-vos vėliava ant Latvių Namų Toronte.

Rotušės aikštėje

Vasario 19, šeštadienį, 12.30 v.p.p., Nathan Phillips aikštė-jė prie miesto rotušės buvo iš-kilmingai pakelta Lietuvos vė-liava, dalyvaujant 150 tautie-čių. Į susirinkusius prabilo KLB Toronto apylinkės pirm. adv. Algis Pacevičius, po jo — miesto savivaldybės atstovas Ben Grys ir Ontario parlamen-to narys T. Ruprecht, kuris jau ne pirmi metai tokiose apeigose dalyvauja. Giedant Tautos himną, Lietuvos vėlia-va pakilo ant augšto stiebo ir plevėsavu, liudydama Lietuvos šventę Toronto mieste.

Pagrindinė iškilmė

Gana punktualiai vasario 20 dieną, 5 v.p.p., pradėta iš-kilmė Anapilio salėje. Erdvion scenon suėjo 250 choristų, atžygiavo gausios organizacijų vėliavos. Davus ženklą diri-gentei D. Viskontienei, pasi-girdo galingas „O Canada“, o po jo — Lietuvos himnas. Kun.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kai-na. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į „Pe-tals Florist“ tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristaty-mas į ligonines, laidojimų namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvi-nių gėlių tvarkymo srityje.

Aug. Simanavičiui, OFM, skai-tant maldos pobūdžio tekstą, grupė jaunimo tyliai atžygia-vo prie scenos su žvakėmis ran-kose, pagerbdami žuvusius, ko-vojančius bei kenčiančius už Lietuvos laisvę. Ant šoninės sienos matėsi didelė raidė išrašytos pavardės šiuo metu kalinamų lietuvių laisvės ko-votojų — 50 asmenų. Sustojusi publika iškėlė jiems savo pa-garbą, o jungtinis choras gie-doją „Maldą už tėvynę“ (J. Dambrauskos).

Tarus sveikinimo žodį KLB Toronto apylinkės pirm. adv. A. Pacevičiui, buvo pagerbti kūrėjai-savanoriai — St. Bane-lis, St. Paciūnas ir Vl. Kaz-lauskas, prisegant geles. Ne-užmirštas ir jaunimas — dabar-tinės išeivijos kovotojai už lietuviybę. Du jų atstovai pa-gerbti premijų įteikimu, bū-tent, Laima Beržinytė ir Ju-rgis Valaitis. Premijas finan-savo Kanados Lietuvių Fon-das, paskyrė KLB kultūros ko-misija.

Kalbėtojai

Trumpą, taiklų sveikinimo žodį angliškai ir lietuviškai tarė gen. Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas.

Pagrindinę kalbą pasakė ne-seniai iš okupuotos Lietuvos ir Sov. Sąjungos atvykęs dr. An-tanas Pranskevičius. Jis ap-rėžė dabartinę politinę būklę Europoje bei pasaulyje ir priešo išvadą, kad sovietinės imperijos galybė neišvengia-mai mažėja, nes pastaraisiais metais susidūrė su daugybe problemų, silpninančių pajė-gumą iš vidaus. O tos proble-mos yra — ekonominės, politi-nės, tautinės, religinės. Sov. Sąjunga nuolat reikalinga eko-nominės Vakarų pagalbos, ku-rią gavusi galės pratesti savo egzistenciją. Didėja bei stip-rėja patriotiniai tautų sąjū-džiai, gausėja disidentai, at-gyja religiniai sambūriai. Vi-sų troškimas — laisvė bei val-sybinis suverenumas, kurio vil-tybę palaiko Lenkijos įvykiai. Tai problemos, kurių so-vietai nepajėgia išspręsti, o tik nutildyti jėgos priemonė-mis.

Priedo dr. A. Pranskevičius davė keletą informacijų apie Sibiro dujotiekio tiesimą ir Lietuvos žmonių pažiūrą į išeivijos politinę veiklą.

Buvusi Kanados užsienio reikalų ministrė Flora Mac-Donald savo kalboje apgaile-tavo Vakarų neryžtingumą, linkimą į kompromisus, ne-vieningumą. Esą daug kalba-ma apie rasizmą, bet jo nema-toma Sov. Sąjungoje. Lietu-vių tauta esanti pavergta, bet jos dvasia laisva. Ji reikš-ia religiniais ir tautiniais po-grindžio sąjūdžiais. Lietu-

vai ir kitoms Baltijos valsty-bėms pavojaus sudaro dirbtinai plečiama pramonė ir per ją di-dinama rusų kolonizacija. Ka-nada ir aplamai vakariečiai tu-rėtų į visa tai stipriau reaguoti. Demonstracijų propaguoja-mas vienašališkas nusiginkla-vimas yra naivus, neatsakin-gas. Jei sovietai norėtų gyven-ti taikoje su kaimynais, nebū-tų kalbos apie ginklavimąsi. J. Andropovas, kaip ir jo pirm-takai, eina jėgos linkme. Jis 15 metų vadovavo KGB ir buvo ambasadoriumi Vengrijoje, kai 1956 m. įvyko sukilimas, žiau-riai rusų numalšintas.

Kalbėtoja sakėsi buvusi Sov. Sąjungoje ir ten patyrusi bend-rą žmonių prašymą vakarie-čiams: „Netylėkite“. Savo kal-bą ji baigė linkėjimu Lietuvai laisvės.

Federacinės Kanados vy-riausybės sveikinimą perdavė parlamento narys Fisher, On-tario vyriausybės — Y. Shym-ko, Mississaugos miesto — bur-mistrė H. McCallion. Y. Shym-ko pasakė ugningą kalbą, pri-mindamas nacių-sovietų są-mokslą, kuriame nukentėjo ir Lietuva. Vienas to sąmoksl-o partneris sunaikintas, kitas dar tebesiautėja.

Priimta rezoliucija, kurią perskaitė programos praneše-jas R. Petrauskas. Ji yra stip-riai teisiškai pagrįsta ir pa-sijusta Kanados vyriausybės.

Jungtinis choras

Meninę dalį atliko jungti-nis choras, sudarytas iš septy-nių vienetų, drauge su solis-tais — A. Pakalniškyte, S. Zie-melyte ir A. Grigu iš Čikagos. Padainavo J. Strolis „Vai ir prijog“ ir St. Šimkaus kanta-tą „Atsiveikšimas su tėvyne“ (žodžiai vysk. A. Baranausko). Šie kūriniai puikiai skambėjo ir žavėjo gausią auditoriją. Di-rigavo V. Verikaitis, akompa-navo J. Govedas. Sustojusi pu-blika griausmingai plojo jung-tiniam chorui, nes tai buvo ža-vi mažoji dainų šventė Toron-te-Mississaugoje.

Iškilmė baigta daina „Lietu-va brangi“, kurion įsijungė ir visa auditorija. Išnešus vėlia-kius, iškilmės dalyviai skirstė-si, gėrėdamiesi puikia, nauja, nenuobodžia programa, kuri truko 2 val. ir 40 min. Iškil-mę suorganizavo apylinkės val-dyba, pirmininkaujama adv. A. Pacevičiaus ir talkinama dau-gelio rankų. Jų tarpe ypač mi-nėtina dail. S. Šileikienė, gra-žiai papuošusi salės sceną.

Aplamai, ši iškilmė buvo pa-vyzdinga beveik visais atžvil-giais. Į tokio pobūdžio iškil-mę gausiai suvažiuoja tautie-čiai net iš tolimesnių vietovių.

Didžioji Anapilio salė pasi-rodė visai tinkama tokio masto renginiui — užteko vietos ir chorams, ir žiūrovams. Bv.

MONTREAL

Vasario 16 minėjimas įvyko va-sario 13 d. Verduno Catholic High School salėje. Pagrindiniu kalbė-toju buvo Linas Kojelis iš Vašin-gtono. Savo paskaitoje jis išskėlė mintį, kad laisvojo pasaulio lie-tuviai, daug dėmesio kreipdami išsvystymu kultūrinės veiklos Va-kuose, turėtų daug daugiau rū-pintis ir mūsų politinė veikla. Mū-sų veiksniai turėtų suaktyvinti politinę veiklą juo labiau, kad turime JAV Baltuosiuose Rūmu-se mums palankų prezidentą R. Reaganą. Jo paskaita buvo paly-dėta gausiai susirinkusių tautie-čių audringu plojimu. Buvo per-skaityta rezoliucija, kurios tek-stas bus nusijustas Kanados min. pirmininkui, užsienio reikalų mi-nisteriui ir Jungtinių Tautų sekre-toriui. Žodžiu sveikino Kvebeko liberalų partijos atstovas, latvių, estų ir ukrainiečių atstovai.

Meninėje dalyje girdejome Montreilio vyrų oktetą, kuriam akompanavo muz. A. Stankevičius, jungtinį AV, Š. Kazimiero ir „Pavasario“ chorą, kuriam akom-panavo Mme. M. D. Roch, dirigavo kun. M. Milox. Ypač gražiai ir jau-dinančiai nuskambėjo „Lietuva brangi“, nes dirigentas į šios dai-nos atlikimą įjungė ir visus salė-jes esančius žmones. Gal dar niekad ši daina neskambėjo taip ilgesin-gai ir vienijančiai.

Po choro dainų scenoje pasiro-dė sol. Gina Čapkauskienė ir pa-dainavo penkias mūsų kompozito-rių dainas. Antra koncerto dalį atliko „Gin-taro“ ansamblis, kurio vadovė yra Rasa Lukoševičiūtė. „Gintaro“ šo-kečiai labai puikiai atliko ketu-rius tautinius šokius. Labai gerą įspūdį paliko ansamblio orkest-ras, kurio vadovas yra Rimas Pie-čaitis. Džiaugiamės vėl girdėda-mi geroje formoje mūsų vienien-telį laisvajame pasaulyje liaudies instrumentų orkestrą.

Minėjimas baigtas organizacijų vėliavų išnešimu, KLB Montreilio apylinkės v-bos pirmininko V. Pie-čaitio baigiamuoju žodžiu ir Tau-tos himnu. Minėjimo metu buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir Kanados Lietuvių Bendruomenei.

Vasario 16 dienai skirtos Mišios buvo atnašaujamos abiejose Mont-realio šventovėse vasario 13 d. AV šventovėje organizacijos da-lyvavo su savo vėliavomis. Vėlia-vų eisenoje kažkodėl moterys, pasipuošusios tautiniais drabu-žiais, buvo paliktos su savo vė-liava paskutinėmis. Eisenų orga-nizatoriai turėtų atkreipti dėme-į į tai, kad Vasario 16 šventė yra prasmingiausia mūsų tautos šven-tė. Jos metu pagerbdami savo pa-triotinę dainą, tautinį šokį, tu-rime pagerbti ir savo tautinį dra-bužį. Puošnusius mūsų tautinis dra-bužis per Vasario 16 minėjimus turėtų būti mūsų priešakyje.

Rasa Lukoševičiūtė susizieda-vo su Pauliumi Kuru. Vestuvės nu-matomos rugpjūčio mėnesį. Rasa yra veikli lietuvaite, „Gintaro“ ansamblio vadovė ir viena iš pen-kių lietuvių, apdovanotų KLB skirtomis premijomis už pasiž-mėjusią veiklą lietuvių visuome-nėje.

AV parapiljos salėje latviai savo nepriklausomybės šventės proga suorganizavo tautinių šokių ir dainų koncertą, kuriame dalyva-vo latviai, lietuviai, estai, lenkai. Lietuviams atstovavo „Gintaro“ ansamblio šokėjai. Iš viso jų su-ryšų buvo per 100. Ansamblių va-dovai buvo apdovanoti gelėmis. Salė buvo pilna žmonių, nes daly-vavo nemažai pašalinės publikos.

A. a. Povilas Vitas mirė vasario 12 d., sulaukęs 75 m. amžiaus. Pa-laidotas iš AV šventovės Cote des Neiges kapinėse. Paliko nuliūdu-sius — žmoną, dukterį ir sūnų su artimaisiais. N.B.

Šv. Kazimiero parapiljoje. — Lie-tuvos nepriklausomybės šventė-jė Mišios buvo laikomos už Lie-tuvą. Už Lietuvos laisvę žuvusiems pagerbti prie altoriaus padėtas gėlių vainikas su Lietuvos vėlia-vos spalvos kaspinais. Klebonas kun. St. Šileika pasakė dienai pri-taikytą patriotišką pamokslą, primindamas lietuvių paskirti pasaulyje, paties Dievo mums nu-matytą. Rinkliava buvo skirta Re-liginei Lietuvos Šalpai parenti. Choras giedoją atitinkamas gies-mes. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Svetainėje visi buvo pa-vaishinti sumuštiniais ir kava. Vis-ką parengė parapiljos komiteto na-rė E. Kurylienė.

Minėjime, kuriame buvo tiek gražaus šokančio ir dainuojan-čio jaunimo, kur skambėjo jungti-nio choro ir solistės — lakštinga-lės lietuviškos dainos, paskaita, kur gyva lietuvių siela, kur mės visi turėtume būti — deja, šios parapiljos tik labai maža dalis tautiečių tepasirodė. Diena pasi-taikė kuo gražiausia, susiekimas geras, tad kodėl mūsų parapil-jėčiai vengia dalyvauti savo Tau-tos šventės minėjime? Šk.

Kanados žemės ūkio ministeri-jos laikraštis „Tableau“ 1983 m. sausio mėnesio laidos pirmame puslapyje išspausdino plačią in-formaciją apie dr. Petrą Lukošė-vičių kaip specialistą, pasižymė-jusį tyrimų srityje. Jis esąs paskir-tas programų specialistu nuo 1982 m. rugėjo 7 d. Pastaruosius me-tus jis dirbęs Otavoje ir persikė-les Montrealin į Kvebeko regio-no centrinę būstinę. Prie minėtos profesinės informacijos pridėta trumpa jo biograflia, profesinės studijos ir tarnybiniai darbai ir nuotrauka. K.

Dienraštis „La Presse“ 1983 m. vasario 5 d. numeryje, turistinia-mis skiriuje, išspausdino Denis Dion reportažą apie Lietuvą: „Li-tuanie: on tient au partimoine architectural“. Autorius gėrisi Lietuvos pajūriu, jos mineralinė-mis gydyklomis, kuriomis naudo-jasi daugybė kaimyninių kraštų turistų. Lietuvoje esama 3000 ežerų ir 200 upių-upelių. Lietu-va esanti sena šalis, pirmą kar-tą kronikininkų minima 1009 m. Pagrindinį dėmesį autorius kreip-ia į architektūrą, į senovės pa-minklų apsaugą. Prie reportažo pridėta didelė nuotrauka kauni-šio restorano „Gildija“, turinčio 300 vietų. K.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBE • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMOUNT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 – 3.00	—
Ketvirtadieniai	12.00 – 8.00	6.00 – 8.00
Penktadieniai	10.00 – 6.00	12.00 – 6.00
Sekmdadieniai	10.00 – 12.30	—